

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Procesiniai terminai

Procesiniai terminai

Jei kilus civiliniam ginčui manote, kad gali tekti bylinėtis, turite prisiminti, kad ieškinį galima pareikšti tik per nustatytą terminą.

Visose šiuolaikinėse teisinėse sistemose, įskaitant 27 valstybes nares, taikomas ribotas civilinio ieškinio pareiškimo terminas. Įvairių valstybių teisės aktai, pagal kuriuos skaičiuojami senaties terminai, labai skiriasi pagal tai, koks termino ilgis, nuo kurio būtent momento jis pradedamas skaičiuoti ir dėl kokie veiksmo ar įvykio jis sustabdomas arba nutraukiamas. Teisė, kurios pagrindu pareiškiamas ieškinys, taikoma ir jo pareiškimo termino skaičiavimui.

Spustelėjus kurios nors šalies vėliavą, bus pateikta išsami tos šalies informacija.

Paskutinis naujinimas: 01/02/2020

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Komisija šiuo metu atnaujina šios svetainės turinio elementus, susijusius su Jungtinės Karalystės išstojimu iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Belgija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Teismų kodekse (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*) nustatyti įvairūs terminai.

Juos galima suskirstyti į dvi kategorijas: laukimo laikotarpiai ir naikinamieji terminai.

Laukimo laikotarpiai (*délais d'attente/wachttermijnen*) – laikotarpiai, kurie turi pasibaigti. Kitaip tariant, šie laikotarpiai turi pasibaigti tam, kad asmuo galėtų teisėtai imtis veiksmų.

Laukimo laikotarpio pavyzdys – [šaukimo į teismą laikotarpis \(*délai de citation/dagvaardingstermijn*\)](#). Nuo šaukimo įteikimo dienos iki pirminio teismo posėdžio turi praeiti „šaukimo į teismą laikotarpis“ (aštuonios dienos pagrindinėje byloje (civilinės bylos) ir dvi dienos bylose dėl laikinųjų priemonių).

Naikinamieji terminai (*délais de forclusion/vervaltermijnen*) – terminai, kuriems suėjus, ne vėliau kaip paskutinę šio termino dieną arba [dies ad quem](#) reikia imtis konkrečių teisinių veiksmų, kitaip išnyksta teisė imtis šio teisinio veiksmo.

Naikinamųjų terminų pavyzdžiai yra terminai, kuriems suėjus turi būti iškelta byla teisme, t. y.:

vieno mėnesio terminas teismo sprendimui apskūsti apeliacine tvarka (Teismų kodekso 105 straipsnis), skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo dienos; vieno mėnesio terminas už akių priimtam (*in absentia*) teismo sprendimui ginčyti (Teismų kodekso 1048 straipsnis), skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo dienos;

trijų mėnesių terminas teismo sprendimui apskūsti teisės klausimais Kasaciniam Teismui (*Cour de cassation/ Hof van Cassatie*) (Teismų kodekso 1073 straipsnis);

trijų mėnesių terminas procesui pagal trečiojo asmens skundą pradėti (Teismų kodekso 1129 straipsnis);

30 dienų terminas pareikšti teisėjui reikalavimą dėl žalos atlyginimo neįvykdžius teisingumo (Teismų kodekso 1142 straipsnis);

šešių mėnesių terminas civilinei bylai atnaujinti (Teismų kodekso 1136 straipsnis).

Taigi **šaukimo į teismą laikotarpis** yra laukimo laikotarpis.

Teismų kodekso 707 straipsnyje nurodyta, kad pagrindinėje byloje įprastas šaukimo į teismą laikotarpis asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta yra Belgijoje, yra 8 dienos.

Tas pats taikoma, jeigu:

- 1) šaukimas įteikiamas Belgijoje adresu dokumentams įteikti;
- 2) asmens, kuriam įteikiamas šaukimas, nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta Belgijoje ar užsienyje nėra žinoma;
- 3) jeigu šaukimas užsienyje nuolat gyvenančiai šaliai įteikiamas asmeniškai Belgijoje.

Šaukimo laikotarpis bylose dėl laikinųjų priemonių sutrumpinamas iki dviejų dienų ([Teismų kodekso 1035 straipsnis](#)). Šaukimo laikotarpis bylose, kurias nagrinėja [areštų teisėjas \(*juge des saisies/beslagrechter*\)](#), taip pat yra dvi dienos, jeigu teisėjas posėdžiauja taip pat kaip ir bylose dėl laikinųjų priemonių. Jeigu atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, gyvenamoji vieta ar adresas dokumentams įteikti nėra Belgijoje, pirmiau nurodyti „įprasti“ aštuonių ir dviejų dienų terminai pratęsiami pagal [Teismų kodekso 55 straipsnį](#).

Taigi šis terminas yra (aštuonios arba dvi dienos + ...):

15 dienų, jeigu šalis gyvena kaimyninėje šalyje arba Jungtinėje Karalystėje;

30 dienų, jeigu šalis gyvena kitoje Europos šalyje;

80 dienų, jeigu šalis gyvena kitoje pasaulio šalyje.

Tačiau ši pratęsimo galimybė turi būti numatyta įstatyme. Šaukimo į teismą pagrindinėje byloje terminas nustatytas [Teismų kodekso 709 straipsnyje](#), o šaukimo byloje dėl laikinųjų priemonių taikomas terminas nustatytas [Teismų kodekso 1035 straipsnyje](#).

Ypatingais atvejais po teismo šaukimo gali tekti labai greitai imtis veiksmų. Tokiais atvejais advokatas arba teismo pareigūnas gali kompetentingam teismui pateikti prašymą sutrumpinti šiuos terminus ([Teismų kodekso 708 straipsnis](#), jei tai pagrindinė byla, [Teismų kodekso 1036 straipsnis](#), jei tai byla dėl laikinųjų priemonių).

Kai šaukimas įteikiamas, teismo pareigūnas taip pat įteikia sprendimo sutrumpinti šaukimo terminą kopiją, kad praneštų atsakovui, kad tam yra duotas leidimas.

Vienas iš svarbiausių termino aspektų yra jo **skaičiavimas**. Skaičiavimo tvarka nustatyta [Teismų kodekso 48–57 straipsniuose](#) (t. y. Teismų kodekso Pirmosios dalies VIII skyriuje) (žr. toliau).

Šiame straipsnyje reglamentuojami bendri klausimai (48 ir 49 straipsniai), naikinamieji terminai (50 straipsnio 1 dalis), terminų [skaičiavimas](#) (52 straipsnis ir 53 straipsnio pirma pastraipa, 53 *bis*, 54 ir 57 straipsniai), [force majeure](#) situacijos, [termino pratęsimas](#) (50 straipsnio antra pastraipa, 51 straipsnis ir 53 straipsnio antra pastraipa, 55 straipsnis), taip pat sustabdomas dėl vienos iš šalių mirties (56 straipsnis).

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Sausio 1 d. (Naujieji Metai)

Velykų sekmadienis ir Velykų pirmadienis (kintamos datos)

Gegužės 1 d. (Tarpautinė darbo diena)

Šeštinės (šeštasis ketvirtadienis po Velykų sekmadienio)
Sekminės (septintasis sekmadienis ir pirmadienis po Velykų sekmadienio)
Valstybinės šventės: liepos 21 d.;
rugpjūčio 15 d. (Žolinės);
lapkričio 1 d. (Visų Šventųjų diena);
lapkričio 11 d. (1918 m. taika);
Gruodžio 25 d. (Kalėdos).

Šio sąrašo Teismų kodekse nėra.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Žr. 1 klausimą (pirmiau).

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Pagal bendrą taisyklę *dies a quo* (veiksmo ar įvykio, nuo kada pradedamas skaičiuoti terminas, diena) NĖRA įskaičiuojama į terminą, tačiau *dies ad quem* (paskutinė termino diena) YRA įskaičiuojama (*dies a quo non computatur in termino*).

Teismų kodekso 52 straipsnis: „Terminas skaičiuojamas nuo vidurnakčio iki vidurnakčio. Jis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, einančios po veiksmo ar įvykio, nuo kurio pradedamas skaičiuoti terminas, dienos ir apima visas dienas, net šeštadienius, sekmadienius ir valstybines šventes.“

Taigi terminas pradedamas skaičiuoti ne nuo šaukimo ar teismo sprendimo įteikimo dienos (*dies a quo*), o kitą dieną (tiksliau nuo kitos dienos 00.00).

Pavyzdžiui, jeigu šaukimas įteikiamas pirmadienį, kovo 4 d. (*dies a quo*), šaukimo terminas prasideda antradienį, gegužės 5 d. Kitaip tariant, pirmoji aštuonių dienų termino diena yra antradienis, gegužės 5 d.

Jeigu gegužės 4 d. yra penktadienis, tada šaukimo terminas pradedamas skaičiuoti šeštadienį, gegužės 5 d. Taigi pirmoji šaukimo termino diena gali būti šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė.

5 Ar dokumentų perdavimu ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

A) Kai įteikia teismo pareigūnas.

Pagal Teismų kodekso 57 straipsnį, jeigu įstatyme nenurodyta kitaip, prieštaravimo, apeliacinio skundo aukštesnės instancijos teismui arba kasacinio skundo teisės klausimais Kasaciniam Teismui terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai teismo sprendimas įteikiamas asmeniškai arba asmens nuolatinėje gyvenamojoje vietoje arba, jei taikytina, kai jo kopija įteikiama arba deponuojama, kaip nurodyta 38 ir 40 straipsniuose.

Asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta, gyvenamoji vieta ar adresas dokumentams įteikti nėra Belgijoje ir kuriems neįmanoma įteikti dokumentų asmeniškai, terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai įteiktino teismo sprendimo kopija perduodama pašto tarnybai arba atitinkamais atvejais – prokurorui.

Jeigu asmuo yra neveiksningas, terminas pradedamas skaičiuoti tik nuo tada, kai teismo sprendimas įteikiamas jo teisėtam atstovui.

B) Įteikimas dokumentu (laišku).

Jeigu įstatyme nenurodyta kitaip, pagal Teismų kodekso 53 *bis* straipsnį terminai, kurie pradedami skaičiuoti nuo popierinio dokumento įteikimo adresatui dienos, skaičiuojami:

jeigu dokumentas įteikiamas teismo registruotu laišku arba registruotu laišku su gavimo patvirtinimu, nuo pirmos dienos, kai laiškas buvo pateiktas adresato nuolatinėje gyvenamojoje vietoje arba atitinkamais atvejais – adresato gyvenamojoje vietoje arba adresu dokumentams įteikti;

jeigu dokumentas įteikiamas registruotu arba paprastu laišku, nuo trečios darbo dienos, einančios po tos dienos, kai laiškas buvo perduotas pašto tarnyboms, nebent adresatas įrodo ką kita;

jeigu dokumentas įteikiamas prašant gavimo patvirtinimo su nurodyta data, nuo pirmos dienos, einančios po šio gavimo patvirtinimo gavimo dienos.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Pagal bendrą taisyklę *dies a quo* (veiksmo ar įvykio, nuo kurio pradedamas skaičiuoti terminas, diena) NĖRA įskaičiuojama į terminą, tačiau *dies ad quem* (paskutinė termino diena) YRA įskaičiuojama.

DIES A QUO:

Teismų kodekso 52 straipsnis: „Terminas skaičiuojamas nuo vidurnakčio iki vidurnakčio. Jis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, einančios po veiksmo ar įvykio, nuo kurio pradedamas skaičiuoti terminas, dienos ir apima visas dienas, net šeštadienius, sekmadienius ir valstybines šventes.“

Taigi terminas pradedamas skaičiuoti ne nuo šaukimo ar teismo sprendimo įteikimo dienos (*dies a quo*), o kitą dieną (tiksliau 00.00 val.).

Pavyzdžiui, jeigu šaukimas įteikiamas pirmadienį, kovo 4 d. (*dies a quo*), šaukimo terminas prasideda antradienį, gegužės 5 d. Kitaip tariant, pirmoji aštuonių dienų termino diena yra antradienis, gegužės 5 d.

Jeigu gegužės 4 d. yra penktadienis, tada šaukimo terminas pradedamas skaičiuoti šeštadienį, gegužės 5 d. Taigi pirmoji šaukimo termino diena gali būti šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė.

DIES AD QUEM:

Teismų kodekso 53 straipsnis: „Paskutinė termino diena įskaičiuojama į terminą. Vis dėlto jeigu ši diena yra šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė, termino pabaigos diena perkeliama į kitą po jos einančią darbo dieną.

Dies ad quem yra termino pabaigos diena. Ji įskaičiuojama į terminą ir todėl tai yra paskutinė termino diena.

Tačiau jei ši *dies ad quem* yra šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė, paskutinė termino diena perkeliama į kitą darbo dieną.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Pagal Teismų kodekso 52 straipsnį terminas apskaičiuojamas nuo vidurnakčio iki vidurnakčio. Jis skaičiuojamas nuo dienos, einančios po tos dienos, kai įvyko veiksmas ar įvykis, nuo kurio pradedamas skaičiuoti terminas, ir apima visas dienas, net šeštadienį, sekmadienį ir valstybines šventes.

Tačiau veiksmas gali būti teisėtai atliktas teismo kanceliarijoje tik jos darbo dienomis ir darbo laiku, nebent veiksmas atliekamas elektroninėmis priemonėmis.

Taigi turėtų būti skaičiuojama kalendorinėmis dienomis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Pagal Teismų kodekso 54 straipsnį terminas mėnesiais arba metais skaičiuojamas nuo vieno mėnesio kalendorinės dienos, einančios prieš atitinkamą kito mėnesio kalendorinę dieną.

Šis straipsnis taikomas tik mėnesiais arba metais skaičiuojamiems terminams (pavyzdžiui, prieštaravimo arba apeliacinio skundo terminas: vienas mėnuo); tai reiškia, kad, aiškinant kartu su Teismų kodekso 53 straipsniu, vieno mėnesio terminas, pavyzdžiui, ne visada yra 30 dienų arba 31 diena, jis gali būti ir ilgesnis arba trumpesnis.

Kalendorinė diena – pirmoji termino diena, t. y. diena po įteikimo.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Pagal Teismų kodekso 53 straipsnį galiojimo pabaigos data (t. y. *dies ad quem*) įskaičiuojama į terminą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Visgi Teismų kodekso 53 straipsnio antrąjį pastraipą nurodyta, kad jeigu ši diena yra šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė, termino pabaigos diena perkeliama į kitą darbo dieną.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimai? Kokiomis sąlygomis?

a) Terminai, dėl kurių teisė nepasibaigia.

Teismų kodekso 49 straipsnyje nurodyta, kad terminai nustatyti teisės aktuose ir kad teismai gali nustatyti terminus tik jeigu tai leidžiama pagal teisės aktus. Pagal Teismų kodekso 51 straipsnį prieš pasibaigiant terminui teismas gali jį sutrumpinti arba pratęsti, jeigu dėl termino teisė nepasibaigia. Jeigu teisės aktuose nenurodyta kitaip, terminas negali būti pratęstas ilgiau už patį terminą ir jis gali būti pratęstas tik kartą, nebent tai daroma pagrįstu sprendimu ir dėl svarbių priežasčių.

b) Šalis, neturinti nuolatinės gyvenamosios vietos, gyvenamosios vietos ar adreso dokumentams įteikti Belgijoje.

Pagal Teismų kodekso 55 straipsnį, jeigu teisės aktuose numatyta, kad šaliai, kuri neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, gyvenamosios vietos ar adreso dokumentams įteikti Belgijoje, nustatyti terminai turi būti pratęsti, jie pratęsimai:

15 dienų, jeigu šalis gyvena kaimyninėje šalyje arba Jungtinėje Karalystėje;

30 dienų, jeigu šalis gyvena kitoje Europos šalyje;

80 dienų, jeigu šalis gyvena kitoje pasaulio šalyje.

c) Per teismo atostogas.

Pagal Teismų kodekso 50 straipsnio antrąjį pastraipą bet kuris [1048](#), [1051](#) ir [1253 quater](#) straipsnio c ir d punktuose numatytas terminas prieštaravimui ar apeliaciniam skundui pateikti, kuris prasideda ir baigiasi per teismo atostogas, pratęsiamas iki penkioliktos naujųjų teismo metų dienos. Teismo atostogos yra nuo kiekvienų metų liepos 1 d. iki rugpjūčio 31 d.

Jeigu per šį laikotarpį baigiasi terminas prieštaravimui arba apeliaciniam skundui pateikti, tada šio termino *dies ad quem* pratęsiama iki rugsėjo 15 dienos.

1 pavyzdys: teismo sprendimas įteikiamas birželio 30 d. (*dies a quo*). Terminas prasideda liepos 1 d. ir baigiasi (*dies ad quem*) liepos 31 d.

2 pavyzdys: teismo sprendimas įteikiamas liepos 31 d. (*dies a quo*). Terminas prasideda rugpjūčio 1 d. ir baigiasi (*dies ad quem*) rugpjūčio 31 d.

Pagal abu pavyzdžius pirmoji termino diena ir *dies ad quem* yra per teismo atostogas, taigi terminas pratęsiamas iki rugsėjo 15 d., paskutinės darbo dienos prieštaravimui arba apeliaciniam skundui pateikti.

3 pavyzdys: teismo sprendimas įteikiamas birželio 29 d. Terminas prasideda birželio 30 d. *Dies ad quem* yra liepos 29 d.

4 pavyzdys: teismo sprendimas įteikiamas rugpjūčio 1 d. Terminas prasideda rugpjūčio 2 d. *Dies ad quem* yra rugsėjo 1 d.

Pagal abu pavyzdžius pirmoji termino diena arba *dies ad quem* neįeina į teismo atostogas, taigi terminas nepratęsiamas iki rugsėjo 15 d.

Reikėtų pažymėti, kad Teismų kodekso 50 straipsnio antra pastraipa (pratęsimas dėl teismo atostogų) ir 53 straipsnio antra pastraipa (pabaigos dienos perkėlimas į kitą darbo dieną, jeigu tai yra šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė) gali būti taikoma, kai paskutinė teismo atostogų diena (rugspjūčio 31 d.) yra šeštadienis, sekmadienis ir paskutinė termino diena (*dies ad quem*) yra rugpjūčio 31 d.

Teismų kodekso 50 straipsnio antra pastraipa turėtų būti taikoma pirmiau už Teismų kodekso 53 straipsnio antrą pastraipą.

Pavyzdys:

teismo sprendimas įteikiamas liepos 31 d. Terminas prieštaravimui arba apeliaciniam skundui pateikti yra nuo rugpjūčio 1 iki 31 d., ir ši diena yra šeštadienis arba sekmadienis.

Pagal Teismų kodekso 50 straipsnio antrą pastraipą pirmą ir antrą termino dienos įeina į teismo atostogas, o tai reiškia, kad terminas pratęsiamas iki rugsėjo 15 d.

Teismų kodekso 53 straipsnio antra pastraipa gali būti taikoma tik jeigu rugsėjo 15 d. yra šeštadienis arba sekmadienis, ir tada paskutinė termino diena perkeliama į pirmadienį.

d) Šalies, kuriai leidžiama pateikti prieštaravimą, apeliacinį skundą aukštesnės instancijos teismui arba kasacinį skundą teisės klausimais Kasaciniam Teismui, mirtis.

Pagal Teismų kodekso 56 straipsnį mirus kuriai nors iš šalių sustabdomas jai suteiktas terminas prieštaravimui, apeliaciniam skundui aukštesnės instancijos teismui arba kasaciniam skundui teisės klausimais paduoti Kasaciniam Teismui.

Šis terminas vėl pradamas skaičiuoti tik po to, kai teismo sprendimas dar kartą įteikiamas mirusiojo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje ir, jeigu teismo sprendimas įteikiamas prieš pasibaigiant šiems terminams, skaičiuojamas tik nuo tada, kai pasibaigia terminas palikimui aprašyti ir įvertinti.

Teismo sprendimas gali būti įteikiamas įpėdiniams bendrai, nenurodant jų vardo, pavardės ir statuso. Tačiau bet kurios šalies atžvilgiu teisės išnykimo terminas dėl apeliacinio skundo padavimo terminų pasibaigimo gali būti neskaiciuojamas paaiškėjus, kad ši šalis nežinojo apie įteikimą.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Paprastai pagal Teismų kodekso 1050 straipsnį apeliacinis skundas gali būti paduodamas visose bylose po teismo sprendimo priėmimo, net jei jis priimtas už akių. Kalbant apie teismo sprendimą dėl jurisdikcijos arba, jeigu teismas nenusprendžia kitaip, laikiną teismo sprendimą, apeliacinis skundas gali būti pateikiamas tik kartu su apeliaciniu skundu dėl galutinio teismo sprendimo.

Pagal Teismų kodekso 1051 straipsnį terminas apeliaciniam skundui paduoti yra vienas mėnuo nuo teismo sprendimo įteikimo pagal [792 straipsnio](#) antrą ir trečią pastraipą. Tačiau pagal Teismų kodekso 1054 straipsnį atsakovas apeliacinėje byloje gali bet kada paduoti priešpriešinį apeliacinį skundą prieš bet kurią šalį apeliacinio teismo byloje, net jeigu teismo sprendimas buvo įteiktas be išlygų arba buvo priimtas dar prieš jį įteikiant.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Pagal Teismų kodekso 51 straipsnį prieš pasibaigiant terminui teismas gali jį sutrumpinti arba pratęsti, jeigu dėl termino teisė nepasibaigia. Jeigu teisės aktuose nenurodyta kitaip, terminas negali būti pratęstas ilgiau už patį terminą ir jis gali būti pratęstas tik kartą, nebent tai daroma pagrįstu sprendimu ir dėl svarbių priežasčių.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Teismų kodekso 55 straipsnis skirtas būtent tokiai šaliai. Jeigu yra įvykdomos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos, minėta šalis gali pasiremti šia nuostata.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Pagal Teismų kodekso 50 straipsnio pirmą pastraipą terminai, dėl kurių pasibaigia teisė, negali būti trumpinami arba pratęsimai net ir šalims sutikus, nebent šiam pasibaigimui taikomos teisės aktuose nustatytos sąlygos.

Kitai tariant, teisinis veiksmas turi būti atliktas prieš pasibaigiant terminui, nes kitaip terminas gali būti laikomas praleistu ir veiksmas bus nepriimtinas.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisiu gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Naikinamasis terminas pasibaigia neskundžiamai. Kitaip tariant, apeliacinis skundas negali būti paduotas, nebent buvo pažeisti teisės aktai.

Paskutinis naujinimas: 28/10/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriešima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba **[bg]** neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Procesiniai terminai - Bulgarija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

A) Teisė į esminių subjektinių teisių teisminę apsaugą reglamentuojama taikant teisės aktų nustatytus senaties ir naikinamuosius terminus.

Senaties terminas – tai subjektinės teisės turėtojo neveikimo laikotarpis, kuriam pasibaigus jis praranda galimybę siekti šios teisės teisinės apsaugos. Pasibaigus šiam senaties terminui, pasibaigia ne tik esminė teisė, bet ir susijusi teisė imtis veiksmų bei vykdymo teisė. Senaties terminas oficialiai nėra taikomas, nebent skolininkas pareiškia prieštaravimą kompetentingame teisme arba antstoliui.

Senaties terminų eigos, nutraukimo ir sustabdymo taisyklės nustatytos Prievolių ir sutarčių įstatyme (PSĮ). Visiems reikalavimams nustatytas bendras penkerių metų senaties terminas, netaikant specialiųjų terminų (PSĮ 110 straipsnis).

Trims ieškinių grupėms nustatytas trejų metų senaties terminas (PSĮ 111 straipsnis):

ieškiniams dėl darbo užmokesčio, kuriems nenumatytas joks kitas senaties terminas;

ieškiniams dėl žalos atlyginimo ir kompensacijų dėl neįvykdytos sutarties;

ieškiniams dėl nuomos, palūkanų ir kitų periodinių mokėjimų.

Trejų metų senaties terminas taip pat nustatytas teisei prašyti pagal teisės aktus panaikinti per klaidą, dėl sukčiavimo ar grasinimo sudarytas sutartis, taip pat neveiksnių asmenų arba atitinkamų reikalavimų neatitinkančių jų atstovų sudarytas sutartis.

Vienerių metų senaties terminas nustatytas teisei prašyti pagal teisės aktus panaikinti sutartį, sudarytą dėl išimtinės būtinybės arba akivaizdžiai nepalankiomis sąlygomis (PSĮ 33 straipsnis).

Šešių mėnesių senaties terminas nustatytas ieškiniams dėl trūkumų turinčio kilnojamojo turto pardavimo, netinkamos kokybės gaminio pagal gamybos sutartį, išskyrus statybos darbus, nes tais atvejais reikalavimas patenkinamas per bendrąjį penkerių metų terminą (PSĮ 265 straipsnis).

Senaties terminas pradedamas skaičiuoti tada, kai atsiranda teisė imtis veiksmų, o tai priklauso nuo atitinkamos esminės teisės pobūdžio. Tai gali būti laikas, kai sutartinė prievolė tampa vykdytina, neteisėto veiksmo padarymo laikas arba pažeidimą / deliktą padariusio asmens išaiškinimo laikas, laikas perduoti reikalaujamą daiktą pagal reikalavimą dėl trūkumų ir kt.

Senaties terminas negali būti sutrumpintas arba pratęstas šalių susitarimu.

Senaties terminas gali būti nutrauktas ir sustabdytas.

Senaties terminas nutraukiamas PSĮ 115 straipsnyje išsamiai išvardytais atvejais:

tarp vaikų ir tėvų, kai pastarieji įgyvendina savo kaip tėvų teises;

tarp globojamų asmenų ir globėjų arba patikėtinių, kol trunka globa arba patika;

tarp sutuoktinių;

asmenų, kurių nuosavybė pagal teisės aktus arba teismo nutartį yra administruojama, reikalavimams administratoriui, kol trunka šis administravimas;

reikalavimams dėl kompensacijos juridiniams asmenims iš jų vadovų, kol jie eina pareigas;

nepilnamečių ir asmenų, kuriems taikomos apsaugos priemonės, kol nėra paskirtas teisėtas atstovas arba patikėtinis, reikalavimams, taip pat 6 mėnesius nuo šio asmens paskyrimo arba po to, kai asmuo tampa veiksnus;

kol nagrinėjamas ieškiny.

Tokiais atvejais šalis laikinai ir pagal teisės aktus negali įgyvendinti teisės pareikšti ieškinį. Senaties terminas, kuris buvo skaičiuojamas iki sustabdymo, galioja toliau ir nenutrūksta, kol neišnyksta aplinkybė, dėl kurios šis terminas buvo sustabdytas.

Senaties terminas sustabdomas toliau nurodytais atvejais:

kai skolininkas pripažįsta reikalavimą;

kai pateikiamas reikalavimas, prieštaravimas arba prašymas taikytis; tačiau jei reikalavimas arba prieštaravimas nepatenkinamas, senaties terminas nelaikomas nutrauktu;

pareiškiant reikalavimą bankroto byloje;

imantis vykdymo veiksmų.

Tokiais atvejais terminas, kuris buvo pradėtas skaičiuoti tada, kai atsirado teisė imtis veiksmų, iki jo sustabdymo netenka teisinės reikšmės ir pradedamas skaičiuoti naujas terminas. Jeigu senaties terminas sustabdomas dėl reikalavimo ar prieštaravimo, teisės aktuose taip pat nustatyta kita svarbi pasekmė:

naujas senaties terminas, kuris pradedamas skaičiuoti po sustabdymo ir kuris visada yra penkeri metai.

Absoliutūs (naikinamieji) terminai yra tie, kuriems pasibaigus esminės teisės pasibaigia pačios. Šie terminai pradedami skaičiuoti tada, kai atsiranda subjektinė teisė, o ne tada, kai atsiranda teisė imtis veiksmų.

Absoliutūs terminai negali būti nutraukti arba sustabdyti kaip senaties terminai.

Juos oficialiai taiko teismas arba antstolis, jeigu skolininkas nepateikia prieštaravimo.

Šie terminai apima: trijų mėnesių terminą įkaito gavėjo arba hipotekos gavėjo prieštaravimui pateikti, jeigu draudimo išmoka sumokama daikto savininkui, o ne įkaito ar hipotekos gavėjui; dviejų mėnesių terminą bendrasavininkio ieškiniui dėl bendrosios nuosavybės teise turimo daikto pirkimo pareikšti, jei kitas bendrasavininkis pardavė savo dalį trečiajam asmeniui; vienerių metų terminą ieškiniui dėl dovanojimo atšaukimo pareikšti ir kt.

B) Tam tikriems procesiniams veiksams atlikti šalims ir teismui skirti terminai bylose dėl reikalavimų, taip pat vykdymo bylose nustatyti Civilinio proceso kodekse (CPK). Procesiniams veiksams atlikti nemokumo bylose skirti terminai nustatyti Prekybos įstatyme (PI).

Kalbant apie šalis, praleidus terminą prarandama teisė atlikti atitinkamą procesinį veiksą. Jei teismas nesilaiko nustatyto termino, tai neklaido atlikti procesinio veiksmo vėliau, nes jį vis dar reikia atlikti.

Šalių procesinių veiksmų atlikimo terminai nustatyti teisės aktuose, be to, juos gali nustatyti teismas.

Teisės aktuose nustatyti terminai:

terminas ieškinių trūkumams ištaisyti (savaitė nuo pranešimo šaliai – CPK 129 straipsnio 2 dalis);

terminas atsakymui į atsakovo reikalavimą pateikti, įrodymams patikslinti, įrodymų tikrumui ieškinyje ginčyti, priešieškiniui pareikšti, atsakovo pakviestiems tretiesiems asmenims pristatyti ir ieškiniams šių asmenų atžvilgiu pareikšti, taip pat prieštaravimams dėl teismo nustatytos bylos nagrinėjimo procedūros

pareikšti. Šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai atsakovas gauna ieškinio kopiją ir trunka vieną mėnesį arba dvi savaites, atsižvelgiant į tai, ar taikoma bendroji, ar specialioji ieškinių nagrinėjimo procedūra (CPK 131, 133 ir 367 straipsniai);

terminas, iki kurio ieškovo galima prašyti pateikti papildomų pareiškimų byloje dėl komercinių ginčų – dvi savaitės nuo atsakovo atsiliepimo gavimo dienos (CPK 372 straipsnis);

terminas atsakymui į papildomą atsakovo pareiškimą byloje dėl komercinių ginčų pateikti – dvi savaitės nuo papildomo reikalavimo gavimo dienos (CPK 373 straipsnis);

terminas teismo paskelbtiems sprendimams apskūsti – dvi savaitės nuo teismo sprendimo įteikimo šaliai dienos (CPK 259 straipsnis);

terminas priešingai šaliai atsakyti į apeliacinį skundą ir priešpriešiniam apeliaciam skundui pateikti – dvi savaitės nuo apeliacinio skundo kopijos gavimo dienos (CPK 263 straipsnis);

terminas kasaciniam skundui dėl teismo sprendimo paduoti – vienas mėnuo nuo teismo sprendimo įteikimo šaliai (CPK 283 straipsnis);

terminas teismo sprendimams apskūsti – viena savaitė nuo teismo sprendimo pranešimo šaliai dienos, o jei teismo sprendimas priimtas teismo posėdyje, kuriame šalis dalyvavo, šis terminas skaičiuojamas nuo teismo posėdžio dienos (CPK 275 straipsnis);

terminas prašymui dėl įvykdyto sprendimo panaikinimo paduoti – trys mėnesiai nuo panaikinimo priežasties atsiradimo dienos (CPK 305 straipsnis);

terminas, per kurį šalis gali prašyti nušalinti teisėją, – nuo pirmo posėdžio, per kurį atsirado nušalinimo priežastis, dienos arba nuo tos dienos, kai apie šią priežastį sužinoma (CPK 23 straipsnis);

terminas, iki kurio šalis gali pateikti prieštaravimą dėl išimtinės jurisdikcijos nebuvimo, – kol bus baigtas procesas antroje instancijoje (CPK 119 straipsnis);

terminas, iki kurio šalis gali pateikti prieštaravimą dėl vietos jurisdikcijos nebuvimo pagal nekilnojamojo turto buvimo vietą, – kol bus baigtas teisminis tyrimas pirmojoje instancijoje (CPK 119 straipsnis), o visais kitais atvejais – dėl vietos jurisdikcijos taisyklių pažeidimo prieštaravimą gali pateikti tik atsakovas per laikotarpį, nustatytą atsiliepimui į ieškinį pateikti (CPK 119 straipsnis);

terminas, iki kurio ieškovas gali atsiimti ieškinį be atsakovo sutikimo, – iki pirmojo teismo posėdžio pabaigos (CPK 232 straipsnis);

terminas, iki kurio šalis gali pateikti papildomą pareiškimą, – per pirmąjį ieškovui posėdį ir per laikotarpį, nustatytą atsakovo atsiliepimui pateikti (CPK 212 straipsnis);

terminas dokumento tikrumui užginčyti – ne vėliau nei kartu su atsiliepimu į ieškinį, o jei jis pateikiamas kartu su ieškiniu, atsakovas turėtų jį ginčyti, pateikdamas atsiliepimą raštu (CPK 193 straipsnis);

terminas prieštaravimui dėl mokėjimo įsakymo pareikšti – dvi savaitės nuo įsakymo įteikimo dienos (CPK 414 straipsnis);

terminas atsakymui išduoti mokėjimo įsakymą apskūsti – viena savaitė nuo pranešimo skundo pateikėjui (CPK 413 straipsnis);

terminas nutarčiai dėl vykdomojo rašto išdavimo apskūsti – dvi savaitės, kurios pradedamos skaičiuoti nuo nutarties įteikimo skundo pateikėjui ir nuo prašymo dėl savanoriško įvykdymo įteikimo skolininkui dienos (CPK 407 straipsnis);

terminas skolininkui dėl savanoriško įvykdymo vykdomo byloje – dvi savaitės nuo antstolio prašymo įteikimo dienos (CPK 428 straipsnis);

terminas antstolio veiksams apskūsti – viena savaitė nuo veiksmo atlikimo dienos, jei šalis dalyvavo jį atliekant arba jei jai buvo tinkamai apie tai pranešta, o kitais atvejais – nuo pranešimo dienos (CPK 436 straipsnis);

terminas prašymui nemokumo byloje paduoti – vienas mėnuo ir atitinkamai trys mėnesiai nuo sprendimo iškelti nemokumo bylą įrašymo į komercinį registrą dienos (PJ 685 ir 688 straipsniai);

terminas gaivinimo planui taikyti – vienas mėnuo nuo tos dienos, kai teismo sprendimas patvirtinti pripažintų reikalavimų sąrašą įrašomas į komercinį registrą (PJ 696 straipsnis);

terminas prieštaravimams dėl pripažintų reikalavimų sąrašo pateikti – septynios dienos nuo sąrašo paskelbimo komerciniame registre (PJ 690 straipsnis);

terminas prieštaravimams dėl bankroto administratoriaus parengtos sąskaitos pateikti – keturiolika dienų nuo sąskaitos įrašymo į komercinį registrą dienos (PJ 727 straipsnis);

kiti.

Teismo nustatomi terminai:

terminas įrodymams surinkti (CPK 157 straipsnis);

terminas įrodymų rinkimo išlaidoms deponuoti (liudytojų šaukimas, liudytojų-ekspertų atlyginimo išlaidos ir kt.) – CPK 160 straipsnis;

terminas šalies atlikto procesinio veiksmo pažeidimams pašalinti (CPK 101 straipsnis);

kiti.

Terminai taip pat skirstomi į dvi rūšis, atsižvelgiant į tai, ar teismas juos gali pratęsti, ar to neleidžiama padaryti.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Valstybinės šventės:

sausio 1 d. – Naujųjų metų diena;

kovo 3 d. – Išlaisvinimo diena – nacionalinė šventė;

gegužės 1 d. – Tarptautinė darbo diena;

gegužės 6 d. – Šv. Jurgio diena, Drašos diena ir Bulgarijos kariuomenės diena;

gegužės 24 d. – Bulgarijos švietimo, kultūros ir slavų literatūros diena;

rugsėjo 6 d. – Suvienijimo diena;

rugsėjo 22 d. – Nepriklausomybės diena;

lapkričio 1 d. – Nacionalinių lyderių diena – nedirba visos švietimo įstaigos;

gruodžio 24 d. – Kūčios, gruodžio 25 ir 26 d. – Kalėdos;

Didysis penktadienis, Didysis šeštadienis ir Velykų sekmadienis – dvi dienos (sekmadienis ir pirmadienis), kurios kiekvienais metais yra šventinės dienos.

Ministrų Taryba, beje, gali, bet tik vieną kartą, paskelbti kitas dienas valstybinėmis šventėmis, tam tikrų profesijų šventinėmis dienomis, taip pat tam tikrais metais perkelti ne darbo dienas.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Bendrosios taisyklės dėl procesinių veiksmų atlikimo terminų, taikomų šalims ir teismui bylose dėl reikalavimų, taip pat įvykdymo bylose nustatytos 2007 m. Civilinio proceso kodekse (CPK). Išsami informacija apie bendrąsias taisykles, nustatytas Civilinio proceso kodekso septintame skyriuje „Terminai ir jų atkūrimas“, pateikta atsakymuose į 4, 5 ir 6 klausimus.

Bendrosios taisyklės, taikomos senaties terminams, nustatytos Prievolių ir sutarčių įstatymo 110 ir paskesniuose straipsniuose. Išsami informacija apie juos pateikta atsakyme į 1 klausimą.

Bendrosios taisyklės dėl prievolių, kylančių iš prievolių santykių, įvykdymo terminų nustatytos Prievolių ir sutarčių įstatymo 69–72 straipsniuose.

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas, iki kurio reikia imtis tam tikro procesinio veiksmo, paprastai pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai šaliai pranešama, kad ji turėtų atlikti šį veiksmą arba kai jai atitinkamai pranešama apie paskelbtą teismo aktą, dėl kurio gali būti paduotas skundas.

Terminas ieškinių trūkumams ištaisyti pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai šaliai pranešama apie teismo nurodymus.

Terminas atsakovo rašytiniam atsiliepimui į ieškinį pateikti pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai gaunama ieškinių kopija ir susiję įrodymai, o pranešime, kuriuo teismas siunčia kopijas atsakovui, jis turi nurodyti terminą atsiliepimui pateikti ir šio termino nesilaikymo padarinius.

Teismo sprendimo apskundimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo jo įteikimo šaliai.

Terminas teismo sprendimui apskūsti byloje, nagrinėtoje taikant sumarinį procesą (Civilinio proceso kodekso 25 skyrius, III dalis), pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai teismas nusprendžia, kad paskelbs savo sprendimą.

Terminas teismo sprendimui apskūsti pradedamas skaičiuoti tada, kai apie jį pranešama šaliai, o jei jis paskelbiamas teismo posėdyje, kuriame šalis dalyvauja, šis terminas skaičiuojamas nuo teismo posėdžio dienos.

Skundas dėl antstolio veiksmų pateikiamas per vieną savaitę nuo veiksmo atlikimo dienos, jei šalis dalyvavo atliekant šį veiksmą arba jei jai buvo tinkamai įteiktas šaukimas, o kitais atvejais – nuo pranešimo apie šį veiksmą dienos.

Terminai nemokumo byloje pradedami skaičiuoti nuo atitinkamo bankroto administratoriaus veiksmo atskleidimo dienos (pavyzdžiui, nuo tos dienos, kai sudaromas kreditorių su pripažintais reikalavimais sąrašas) arba nuo teismo akto įregistravimo Komerciniame registre dienos.

Kai kurie terminai pradedami skaičiuoti nuo bylos dėl reikalavimo iškėlimo dienos, nes teisės aktuose nustatytas tik galutinis jų atlikimo terminas.

Pavyzdžiui:

ieškovas gali pakeisti ieškinių pagrindą ar reikalavimą arba atsiimti ieškinį be atsakovo sutikimo, kol dar nėra baigtas pirmasis bylos posėdis;

kiekvienas teisių perėmėjas byloje dėl skundo iki pirmojo posėdžio gali raštu prašyti įtraukti papildomą turtą, kurį prašoma padalyti, ir t. t.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Terminas pradedamas skaičiuoti nuo pranešimo šaliai dienos. Terminas, iki kurio pranešimas laikomas tinkamai įteiktu šaliai, nustatomas skirtingai, atsižvelgiant į įteikimo būdą. Civilinio proceso kodekso VI skyriuje „Pranešimai ir šaukimai“ nustatytos pranešimų ir šaukimų įteikimo šalims taisyklės, taip pat laikas, per kurį pranešimai laikomi tinkamai įteiktais.

Jeigu pranešimas įteikiamas asmeniškai adresatui arba jo atstovui ar kitam asmeniui, kuris gyvena arba dirba nurodytu adresu, šaukime turi būti nurodyta data, kai asmuo gavo pranešimą, nesvarbu, ar jį įteikė teismo atstovas, ar pašto darbuotojas. Nuo tos dienos pradedami skaičiuoti atitinkamo procesinio veiksmo terminai.

Pranešimai taip pat gali būti siunčiami šalies nurodytu e. pašto adresu. Jie laikomi įteiktais po įvedimo į nustatytą informacinę sistemą.

Jei tam yra teisinės sąlygos (pavyzdžiui, jei šalis pakeitė adresą, kurį nurodė bylos nagrinėjimo tikslais, ir nepranešė apie tai teismui), teismas gali nurodyti įteikti dokumentą, pridėdamas pranešimą prie bylos ir tada terminas pradedamas skaičiuoti nuo šio pranešimo pridėjimo prie bylos dienos.

Jei atsakovo neįmanoma rasti nuolatinės gyvenamosios vietos adresu ir nerandama jokio asmens, kuris priimtų pranešimą, įteikėjas privalo prie durų arba prie pašto dėžutės priklijuoti pranešimą, kuriame būtų nurodyta, kad dokumentai palikti teismo pastate ir kad juos galima atsiimti per dvi savaites nuo pranešimo dienos. Tokiu atveju, jei atsakovas neatvyksta atsiimti dokumentų, pranešimas ir susiję dokumentai, pasibaigus jų atsiėmimo terminui, laikomi įteiktais.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvykis įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Terminas skaičiuojamas metais, savaitėmis ir dienomis. Dienomis skaičiuojamas terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai prasideda atitinkamas laikotarpis, ir pasibaigia paskutinės dienos pabaigoje. Pavyzdžiui, jei šaliai nurodoma per septynias dienas ištaisyti ieškinių trūkumus ir pranešimas įteikiamas birželio 1 d., terminas prasideda nuo šios dienos, tačiau jis pradedamas skaičiuoti kitą kalendorinę dieną (birželio 2 d.) ir baigiasi birželio 8 d.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Terminai skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Terminas, kuris skaičiuojamas savaitėmis, baigiasi atitinkamą paskutinės savaitės dieną. Pavyzdžiui, jei šaliai nurodoma per savaitę ištaisyti ieškinių trūkumus ir penktadienį įteikiamas su tuo susijęs pranešimas, terminas pradedamas skaičiuoti būtent nuo šios dienos ir baigiasi kitos savaitės penktadienį. Mėnesiais skaičiuojamas terminas baigiasi atitinkamą paskutinio mėnesio datą, o jei paskutinis mėnuo tokios datos neturi, šis laikotarpis baigiasi paskutinę mėnesio dieną.

Metais skaičiuojamas terminas baigiasi atitinkamą praėjusių metų datą, o jei praėjusiais metais tokios datos nebuvo, šis laikotarpis baigiasi paskutinę metų dieną.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Žr. atsakymą į 8 klausimą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Jeigu paskutinė laikotarpio diena yra nedarbo diena, terminas visada baigiasi po jos einančią darbo dieną.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimai? Kokiomis sąlygomis?

Teismas negali pratęsti tik teismo sprendimų ir nutarčių apskundimo terminų, prašymo panaikinti įvykdytą teismo sprendimą padavimo terminų ir prieštaravimo dėl mokėjimo įsakymo pateikimo termino.

Visus kitus teisės aktų ir teismo nustatytus terminus, atitinkamos šalies prašymu, teismas gali pratęsti, jei jie pateikti prieš pasibaigiant terminui ir jei tam yra pagrįstų priežasčių (CPK 63 straipsnis). Naujai nustatytas terminas negali būti trumpesnis už pradinį. Pratęstas terminas skaičiuojamas nuo tada, kai pasibaigia pradinis terminas.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Civilinio proceso kodekse nustatytos bendros teismo sprendimų ir nutarčių visose civilinėse ir komercinėse bylose apskundimo taisyklės:

dvių savaičių terminas teismo paskelbtiems sprendimams apskūsti, skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo šaliai dienos;

vieno mėnesio terminas kasaciniam skundui paduoti dėl teismo paskelbtų sprendimų, skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo šaliai dienos;

vienos savaitės terminas teismo paskelbtiems sprendimams apskūsti, skaičiuojamas nuo jų įteikimo šaliai dienos, o jei teismo sprendimas paskelbtas teismo posėdyje, kuriame dalyvavo šalis, – nuo posėdžio dienos.

Bendrujų taisyklių išimties išsamiai nurodytos teisės aktuose ir yra grindžiamos konkrečiomis atitinkamo proceso ypatybėmis. Šios išimties numatytos:

sprendimams iškelti bankroto bylą, kuriuos galima apskūsti per septynias dienas nuo jų įregistravimo Komerciniame registre;

sprendimams, kuriais atmetamas prašymas iškelti bankroto bylą, kuriuos galima apskūsti per septynias dienas nuo pranešimo dienos Civilinio proceso kodekse numatyta tvarka;

sprendimui byloje dėl turto padalijimo, kurį teismas paskelbia dėl reikalavimų, kuriuos pateikia sąskaitų bendrasavininkiai, prašantys padalyti sąskaitas, sprendimui perduoti nedalomą nekilnojamąjį turtą perduoti viešai vienam iš bendrasavininkių ir sprendimui atskleisti galutinį padalijimo protokolą, kuriuos galima apskųsti bendru skundu iki termino, nustatyto vėliausiai priimtam sprendimui apskųsti;

už akių priimto sprendimo neleidžiama apskųsti, tačiau per vieną mėnesį nuo jo įteikimo šalis, kurios nenaudai toks sprendimas priimtas, gali prašyti apeliacinio teismo panaikinti sprendimą, jei ji negalėjo dalyvauti byloje;

sprendimui leisti nutraukti santuoką abipusiu sutikimu, kuris yra neskundžiamas;

kitais apeliacinių skundų pateikimo atvejais, kurie aiškiai numatyti teisės aktuose.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Nėra tokios nuostatos, kuria vadovaudamasis teismas galėtų sutrumpinti teismo arba teisės aktuose nustatytus terminus, ir yra numatyta tik tai, kad terminai gali būti pratęsti šalių prašymu. Teismas negali pratęsti tik teismo sprendimų ir nutarčių apskundimo terminų, taip pat prašymo panaikinti įvykdytą teismo sprendimą padavimo terminų bei prieštaravimo dėl mokėjimo įsakymo pateikimo termino.

Tačiau niekas nedraudžia teismui savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu pakeisti posėdžio datą, paskiriant ankstesnę arba vėlesnę jo datą, jei to reikia dėl svarbių aplinkybių. Tačiau tokiais atvejais teismas turėtų pranešti šalims naują datą, o pranešimas vėliausiai turėtų būti įteiktas likus savaitei iki posėdžio datos.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Civilinio proceso kodekso procesinės taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su termino pratęsimu, taikomos visiems bylos dalyviams, neatsižvelgiant į jų gyvenamąją vietą.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Pagal bendrą principą teismas neatsižvelgia į procesinius veiksmus, atliktus pasibaigus nustatytiems terminams. Be šios taisyklės, CPK aiškiai numatyta, kad jeigu ieškinio trūkumai neištaisomi laiku, jis gražinamas; jei apeliacinis skundas, prašymas dėl panaikinimo arba prieštaravimas dėl vykdomojo rašto paduodamas pasibaigus terminui, jie gražinami kaip pateikti praleidus terminą; jei šalis laiku nepateikia turimų įrodymų, jie nebus priimti, nebent įrodymai laiku nepateikti dėl ypatingų, nenumatytų aplinkybių.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisų gynimo priemonėmis gali pasinaudoti ji praleidusios šalys?

Teisės aktų ar teismo nustatyto termino nesilaikiusi šalis gali prašyti jį atnaujinti, jei įrodo, kad nesilaikė termino dėl ypatingų, nenumatytų aplinkybių, kurių ji negalėjo paveikti. Termino atnaujinti neleidžiama, jei jį buvo galima pratęsti norint atlikti procesinį veiksma.

Prašymas atnaujinti terminą turi būti pateiktas per vieną savaitę nuo pranešimo apie termino praleidimą, nurodant visas atnaujinimą pateisinančias aplinkybes ir prašymo esmę pagrindžiančius įrodymus. Prašymas turi būti pateiktas tam teismui, kuriame turėjo būti imtasi atitinkamo procesinio veiksmo. Kartu su prašymu atnaujinti terminą taip pat turi būti pateikiami dokumentai, dėl kurių prašoma atnaujinti terminą, o jei terminas nustatytas išlaidoms apmokėti, teismas nustato naują terminą tokiems dokumentams pateikti.

Paskutinis naujinimas: 28/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisų taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitiktumas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Čekija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Apskritai civiliniame procese aktualūs terminai yra arba procesinės, arba materialinės teisės pobūdžio.

Procesiniai terminai yra dviejų rūšių: įstatyminiai ir teisminiai.

Įstatyminiai terminai yra nustatyti teisės aktais. Įstatyminio procesinio termino nesilaikymas visada turi kokių nors procesinių padarinių (pvz., prarandama galimybė sėkmingai atlikti tam tikrą užduotį, taikoma drausminė nuobauda). Įstatyminio termino nesilaikymas gali būti pateisinamas (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso (ček. *zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*) (Civilinio proceso kodeksas), su pakeitimais, 58 straipsnį), jeigu šalis arba jos teisinis atstovas terminą praleido dėl pateisinamos priežasties, dėl kurios jis negalėjo atlikti veiksmo, kurį turi teisę atlikti. Pareiškimas turi būti pateiktas per 15 dienų nuo tos dienos, kurią išnyko kliūtis, ir tuo pačiu metu turi būti atliktas praleistas veiksma. Šalies prašymu teismas gali suteikti pareiškimui sustabdomąjį poveikį, kad praleistas terminas būtų atstatytas.

Jeigu terminas veiksmui atlikti nėra tiesiogiai nustatytas teisės aktais, jį nustato teisėjų kolegijos pirmininkas (arba vienas posėdžiaujantis teisėjas). Teisėjų kolegijos pirmininkas (arba vienas posėdžiaujantis teisėjas) gali nustatyti terminą ne tik teisės aktuose numatytais atvejais, bet ir tais atvejais, kai to reikia siekiant užtikrinti veiksmingą ir sklandžią proceso eigą. Teismas, remdamasis aplinkybėmis, gali pratęsti teisminį terminą (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 55 straipsnį). Atstatyti praleisto termino neleidžiama.

Teismui nustatyti terminai, pavyzdžiui, terminai sprendimui priimti, yra ne procesiniai terminai, o administraciniai terminai.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Nepriklausomos Čekijos valstybės atkūrimo diena, Naujųjų metų diena: sausio 1 d.

Velykų pirmadienis: diena kinta, tačiau paprastai būna kovo mėn. pabaigoje arba balandžio mėn. pradžioje.

Darbo šventė: gegužės 1 d.

Pergalės diena: gegužės 8 d.

Slavų misionierių Kirilo ir Metodijaus diena: liepos 5 d.

Jano Huso sudeginimo diena: liepos 6 d.

Čekijos valstybingumo diena: rugsėjo 28 d.

Nepriklausomos Čekoslovakijos valstybės sukūrimo diena: spalio 28 d.

Kovos už laisvę ir demokratiją diena: lapkričio 17 d.

Kūčios: gruodžio 24 d.

Kalėdos: gruodžio 25 d.

Antra Kalėdų diena: gruodžio 26 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Įstatyminės terminų apskaičiavimo būdo nustatymo taisyklės išdėstytos Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 55–58 straipsniuose).

Dienomis skaičiuojamas terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai įvyko termino pradžią lemiantis faktas.

Pusė mėnesio reiškia penkiolika dienų.

Savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas baigiasi dieną, kurios pavadinimas ar skaičius sutampa su diena, kurią įvyko laikotarpio pradžią lėmęs įvykis. Jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi, terminas baigiasi paskutinę mėnesio dieną.

Jeigu paskutinė termino diena yra šeštadienis, sekmadienis arba valstybinė šventė, paskutinė termino diena yra kita darbo diena.

Valandomis skaičiuojami terminai baigiasi valandą, kurios skaičius sutampa su valanda, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis.

Laikoma, kad procesinio termino buvo laikomasi, jeigu veiksmas teisme atliekamas arba pareiškimas įstaigai, privalančiai jį pristatyti, t. y. dažniausiai pašto licencijos turėtoji, perduodamas paskutinę termino dieną.

Jeigu padaroma proceso pertrauka, procesinių terminų skaičiavimas taip pat sustabdomas (Civilinio proceso kodekso 111 straipsnio 1 dalis). Jeigu procesas atnaujinamas, terminai skaičiuojami toliau.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis, į termino skaičiavimą neįtraukiama. Tai netaikoma, kai terminas skaičiuojamas valandomis. Taigi, terminas paprastai pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai įvyko termino pradžią lėmęs įvykis (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 57 straipsnio 1 dalį).

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Ne.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis, į termino skaičiavimą neįtraukiama. Tai netaikoma, kai terminas skaičiuojamas valandomis (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 57 straipsnio 1 dalį).

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Terminas skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Savaitėmis skaičiuojamų terminų Civilinio proceso kodekse (Įstatyme Nr. 99/1963, su pakeitimais) (pvz., 260 straipsnio 3 dalyje, 295 straipsnio 1 ir 2 dalyse) labai nedaug. Jie dažniau taikomi kaip teisminiai terminai teismų praktikoje.

Civilinio proceso kodekse numatyti šie mėnesiai skaičiuojami terminai: vienas mėnuo (pvz., 82 straipsnio 3 dalis, 336m straipsnio 2 dalis ir 338za straipsnio 2 dalis); du mėnesiai (pvz., 240 straipsnio 1 dalis ir 247 straipsnio 1 dalis); trys mėnesiai (pvz., 111 straipsnio 3 dalis, 233 straipsnio 1 dalis ir 234 straipsnio 1 dalis); ir šeši mėnesiai (pvz., 77a straipsnio 2 dalis ir 260g straipsnio 3 dalis).

Civilinio proceso kodekse numatyti du metais skaičiuojami terminai: vienų metų terminas (pvz., 111 straipsnio 3 dalis) ir trejų metų terminas (pvz., 99 straipsnio 3 dalis, 233 straipsnio 2 dalis ir 234 straipsnio 2 dalis).

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojami terminai baigiami skaičiuoti dieną, kurios skaičius sutampa su diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis, o jeigu mėnuo tokios dienos neturi, tada paskutinę mėnesio dieną (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 57 straipsnio 2 dalį).

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 57 straipsnio 2 dalį).

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Įstatyminių procesinių terminų teismo nutartimi pakeisti negalima.

Teisminį procesinį terminą, priklausomai nuo aplinkybių, teismas gali pratęsti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Šalis gali apskūsti pirmąją instanciją priimtą apylinkės teismo (ček. *okresní soud*) sprendimą arba apygardos teismo (*krajský soud*) sprendimą, jeigu teisės aktais tokia galimybė nėra panaikinta (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 201 straipsnį). Apeliacinis skundas per penkiolika dienų nuo rašytinio sprendimo paskelbimo turi būti pateikiamas teisme, kurio sprendimas skundžiamas. Į apeliacinio skundo pateikimo terminą neįskaičiuojama diena, kurią šaliai buvo įteiktas sprendimas. Siekiant, kad būtų laikomasi procesinio termino, pakanka apeliacinį skundą paskutinę termino dieną perduoti įstaigai, kuri privalo jį įteikti (visų pirma, pašto licencijos turėtoji, įkalinimo įstaigai, jeigu asmuo yra kalinamas arba sulaikytas, institucinio ar apsauginio ugdymo įstaigai, jeigu asmuo yra jos žinioje, ir kt.), arba teismui.

Jeigu yra paskelbta nutartis, kuria ištaisomas teismo sprendimas, terminas skaičiuojamas nuo nutarties, kuria ištaisomas teismo sprendimas, įsigaliojimo dienos (žr. Civilinio proceso kodekso 204 straipsnio 1 dalį).

Laikoma, kad apeliacinis skundas, pateiktas pasibaigus penkiolikos dienų terminui tik dėl to, kad apeliacinio skundo teikėjas vadovavosi netinkamais teismo nurodymais dėl apeliacinio skundo, yra pateiktas laiku. Jeigu sprendime nėra nurodymų dėl apeliacinio skundo, jo pateikimo termino ar teismo, kuriam jis turi būti pateikiamas, arba jeigu sprendime išdėstyti netinkami nurodymai, kuriuose teigiama, kad apeliacinis skundas yra neleistinas, apeliacinį skundą galima pateikti per tris mėnesius nuo sprendimo įteikimo.

Jeigu byloje išduotas mokėjimo įsakymas, norint sustabdyti to įsakymo įsigaliojimą, pakanka, kad atsakovas per 15 dienų nuo įsakymo įteikimo dienos įsakymą užprotestuotų jį priėmusiame teisme (žr. Civilinio proceso kodekso 172 straipsnio 1 dalį). Mokėjimo įsakymas panaikinamas jį užprotestuojant ir teismas skiria posėdį. Apeliacinio skundo galima apskūsti tik nurodymą dėl procesinių išlaidų, tačiau tokiu skundu mokėjimo įsakymas, žinoma, nepanaikinamas.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Pagal Civilinio proceso kodeksą (Įstatymą Nr. 99/1963 su pakeitimais) dėl svarbių priežasčių galima teismo posėdį atidėti, jeigu bylos negalima apsvarstyti ir sprendimo priimti viename posėdyje (žr. Civilinio proceso kodekso 119 straipsnį). Svarbi posėdžio atidėjimo priežastis gali būti, pavyzdžiui, tai, kad viena iš proceso šalių nepateikė teismui savo pozicijos ir jai nedalyvaujant posėdžio vykdyti neįmanoma (Civilinio proceso kodekso 101 straipsnio 3 dalis), arba tai, kad viena iš šalių neturėjo pakankamai laiko pasirengti posėdžiui, nes jai teismo šaukimas nebuvo įteiktas likus pakankamai laiko iki posėdžio ar dėl kitų svarbių priežasčių.

Šalis gali prašyti teismo atidėti posėdį. Teismas dėl iš anksto pateikto šalies prašymo atidėti posėdį sprendžia įvertindamas nurodytas priežasties svarbą. Jeigu teismas nepatenkina šalies prašymo, šalis turi atvykti į posėdį.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Toks atvejis Čekijos Respublikos įstatymuose konkrečiai nereglamentuojamas.

Jeigu procesas susijęs su tarptautiniu elementu ir vykstant procesui dokumentas turi būti įteiktas užsienyje esančiai šaliai, taikomos *lex fori* procesinės taisyklės, t. y. teismo, kurio jurisdikcijai priklauso byla, procesinės taisyklės.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Kiekvienas procesinio termino nesilaikymas turi procesinių padarinių.

Jeigu Civilinio proceso kodekse (Įstatyme Nr. 99/1963 su pakeitimais) nustatytas tam tikras terminas veiksmui atlikti (pvz., apeliaciam skundui ar specialiajam skundui pateikti), neatlikus veiksmo per nurodytą terminą prarandama galimybė jį sėkmingai atlikti. Praleista terminą galima atstatyti, jeigu šalis arba jos atstovas terminą praleido dėl pateisinamos priežasties (pvz., staigios ligos, sužalojimo ar kt.) ir todėl negalėjo atlikti veiksmo, kurį turi teisę atlikti (žr. Civilinio proceso kodekso 58 straipsnį), nebent Civilinio proceso kodekse panaikinta galimybė atstatyti konkretų praleistą terminą (pavyzdžiui, pagal Civilinio proceso kodekso 235 straipsnio 1 dalį atstatyti praleisto termino negalima, kai teikiamas prašymas atnaujinti procesą arba prašymas dėl panaikinimo). Jeigu nustatytas terminas tam tikrai prievolei įvykdyti, už termino praleidimą taikoma tam tikra sankcija (pavyzdžiui, drausminė nuobauda).

Kiekvienas teismo procesinio termino praleidimo atvejis teisės aktais susiejamas su tam tikrais padariniais. Teisminį terminą gali pratęsti teisėjų kolegijos pirmininkas (arba vienas posėdžiaujantis teisėjas). Atstatyti praleisto teismo termino neleidžiama.

Neužprotestuotas mokėjimo įsakymas turi galutinio, vykdytino sprendimo poveikį (žr. Civilinio proceso kodekso 174 straipsnio 1 dalį).

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Nedalyvavimas teismo posėdyje turi kitokius padarinius negu termino praleidimas. Jeigu šalis, gavusi tinkamą teismo šaukimą ir laiku nepateikusi prašymo dėl svarbios priežasties atidėti posėdį, neatvyksta į posėdį, teismas gali bylą apsvarstyti ir priimti sprendimą jai nedalyvaujant (žr. Įstatymo Nr. 99/1963, Civilinio proceso kodekso, su pakeitimais, 101 straipsnio 3 dalį) ir, jeigu yra įvykdytos Civilinio proceso kodekso 153b straipsnyje išdėstytos sąlygos, jis gali priimti sprendimą už akių.

Jeigu atsakovas dėl pateisinamų priežasčių nedalyvauja pirmajame bylos posėdyje, kuriame priimtas sprendimas už akių, teismas atsakovo prašymu panaikina sprendimą ir skiria posėdį bylai nagrinėti. Šalis tokį prašymą gali pateikti iki už akių priimto sprendimo įsigaliojimo dienos (žr. Civilinio proceso kodekso 153b straipsnio 4 dalį).

Už akių priimtą sprendimą taip pat galima apskųsti apeliaciniu skundu dėl bylos esmės. Jeigu atsakovas ne tik pateikia prašymą panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą, bet ir jį apskundžia apeliaciniu skundu, o prašymas panaikinti sprendimą patenkinamas vykdytina nutartimi, apeliacinis skundas paliekamas nenagrinėtas (Civilinio proceso kodekso 153b straipsnio 5 dalis).

Paskutinis naujinimas: 16/09/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Graikija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Terminai yra laikotarpiai, per kuriuos turi būti atliktas veiksmas arba kurie turi pasibaigti iki bylos svarstymo arba veiksmo atlikimo. Terminais siekiama greitai įvykdyti teisingumą ir užtikrinti teisę būti išklaustamam. Procesiniai terminai yra tie, kurių laikymasis ar nesilaikymas turi procesinių padarinių. Jie skirstomi į dvi pagrindines kategorijas: 1) nurodytas terminas VEIKSMUI atlikti yra laikotarpis, kuriuo turi būti atliktas procesinis veiksmas, pvz., teisinis terminas apeliaciam skundui pateikti (žr. CPK 318 straipsnio 1 dalį); 2) PARENGIAMASIS terminas yra laikotarpis, kuriam pasibaigus turi būti atliekamas procesinis veiksmas. Šie terminai, pvz., terminas, per kurį turi būti įteikiamas teismo šaukimas atsakovui (CPK 228 straipsnis), paprastai yra naudingi atsakovams, nes jiems suteikiama laiko pasiruošti. Šis skirtumas yra svarbus, nes terminai veiksmui atlikti gali būti pratęsimi šalių tarpusavio susitarimu, o parengiamieji terminai negali būti pratęsimi. Terminai veiksmui atlikti baigiasi kitą darbo dieną, jeigu jų pabaiga sutampa su teisės aktuose nustatyta nedarbo diena, o parengiamieji terminai baigiasi savo pabaigos dieną neatsižvelgiant į tai, ar ta diena yra valstybinė šventė arba nedarbo diena. Svarbūs procesiniai terminai pagal Civilinio proceso kodeksą (CPK), be kita ko, yra šie:

terminas, per kurį turi būti įteikiami šaukimai šalims po ieškinio pateikimo (šešiasdešimt [60] dienų iki posėdžio, nebent šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma – tokiu atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų iki posėdžio – žr. CPK 228 straipsnį);

terminas, per kurį turi būti pateikiamas prašymas panaikinti sprendimą (penkiolika [15] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu *in absentia* apklausiami šalis gyvena Graikijoje, nebent neatvykusi šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo sprendimo įteikimo, žr. CPK 503 straipsnį);

apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo galutinio sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo galutinio sprendimo įteikimo. Jeigu galutinis sprendimas nėra įteiktas, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 518 straipsnį);

teismo nagrinėjimo atnaujinimo terminas (šešiasdešimt [60] dienų, jeigu procesą pradėdanti šalis gyvena Graikijoje, nebent procesą pradėdanti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šimtas dvidešimt [120] dienų – žr. CPK 545 straipsnį);

papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų nuo sprendimo įteikimo. Jeigu sprendimas nėra įteiktas, papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 564 straipsnį).

CPK visų pirma reglamentuojami kitų procesų procesiniai terminai, pvz., procesų, susijusių su santuokos bylomis (santuokos nutraukimu, santuokos pripažinimu negaliojančia ir kt.), prašymu išduoti mokėjimo įsakymą ir tokio prašymo užprotestavimu (žr. CPK 632 straipsnį), ginčais dėl nuomos, darbo ginčais, laikinosiomis apsaugos priemonėmis, vykdomo procesais ir tokių vykdomo procesų užprotestavimu.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Graikijoje nebaigtinis švenčių dienų sąrašas išdėstytas Įstatyme Nr. 1157/1981. Švenčių dienos nustatymo kriterijus yra bendras operacijų nevykdymas, todėl konkrečių profesijų ar tarnybų šventės reikšmės neturi. Tai gali būti valstybinės, religinės ar kitos šventės, net ir vietinio ar nenuolatinio pobūdžio. Viešųjų tarnybų šventės yra nedarbo dienos. Švenčių dienomis laikomos šios dienos: kovo 25 d. (valstybinė šventė), spalio 28 d. (valstybinė šventė), Naujųjų metų diena, Trys karaliai (sausio 6 d.), Didysis penktadienis, Velykų sekmadienis, gegužės 1 d., rugpjūčio 15 d., Kalėdos ir antroji Kalėdų diena, Sekminių pirmadienis, Švarusis pirmadienis (pirmoji Gavėnios diena) ir visi sekmadieniai.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Procesiniai terminai nurodyti CPK 144–151 straipsniuose. Priklausomai nuo termino trukmę lemiančio šaltinio, terminai skirstomi į įstatyminius (nustatytus teisės aktais, pvz., terminus ieškiniams pateikti), teismo (kuriuos nustato bylą nagrinėjantis teismas, pvz., terminą, iki kurio šalys turi atvykti asmeniškai –

žr. CPK 245 straipsnį), stabdomojo poveikio (kurių nesilaikius teismo posėdis atidedamas) ir privalomus (kurių nesilaikius netenkama tam tikros teisės). Terminų pradžia ir pabaiga bus aptarta toliau. Jeigu termino eigoje šalis miršta, termino skaičiavimas nutrūksta. Jeigu terminas pradedamas skaičiuoti nuo dokumento įteikimo, naujasis terminas pradedamas skaičiuoti nuo dokumento įteikimo mirusiojo teisių perėmėjams. Jeigu terminas pradedamas skaičiuoti nuo kito įvykio dienos, naujasis terminas pradedamas skaičiuoti nuo atitinkamo pareiškimo įteikimo minėtiesiems asmenims. Jeigu termino eigoje teisminis bylos nagrinėjimas nutraukiamas, termino skaičiavimas nutrūksta ir naujas terminas pradedamas skaičiuoti nuo pirmos pakartotinio teismo nagrinėjimo dienos. Rugsėjo 1–31 d. laikotarpis neįskaičiuojamas į terminus veiksmui atlikti, nurodytus CPK 147 straipsnio 7 dalyje. Tai, be kita ko, yra terminai ieškiniui pateikti ir terminai prieštaravimui pateikti.

Teisės aktuose leidžiama pratęsti terminą ne tik šalių tarpusavio sutarimu, bet ir teisėjo sutikimu. Galima pratęsti ir įstatyminius, ir teisminius terminus, tačiau tik tuo atveju, jei pratęsimu nedaroma poveikio trečiųjų šalių teisėms. Teisėjas nėra saistomas prašymo pratęsti sutarties galiojimą – kiekvienu konkrečiu atveju įvertindamas aplinkybes, jis gali prašymą patenkinti iš dalies arba jį atmesti. Tai reiškia, kad šalys turi nurodyti priežastis pratęsimui pagrįsti. Galiausiai terminas gali būti sutrumpintas teismo nutartimi, jeigu šalys dėl to sutaria. Galima sutrumpinti visus įstatyminius terminus, išskyrus terminą ieškiniui pateikti.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai įvyko termino pradžią lėmęs įvykis (*a momento ad momentum*).

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Civilinio proceso kodekse nenumatyta pratęsti ar sutrumpinti termino, jeigu dokumentai perduodami arba siunčiami paštu ar naudojantis kitos rūšies transporto paslauga.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis, gali būti įskaičiuojama tik tuo atveju, jei tai konkrečiai numatyta teisės aktuose, teismo sprendime arba sutartyje. Nuostata, kad konkretus terminas pradedamas skaičiuoti nuo įteikimo dienos, nėra vienas iš tų atvejų. Taigi, kritinės reikšmės terminai, per kuriuos turi būti imamas teisių gynimo priemonių – turi būti pateikiamas apeliacinis skundas, papildomas apeliacinis skundas ar prieštaravimas, pradedami skaičiuoti kitą dieną po to, kai įteikiamas arba paskelbiamas teismo sprendimas. Tačiau kai numatyta, kad terminas pradedamas skaičiuoti konkrečią dieną, skaičiuojant terminą į tą dieną atsižvelgiama. Kai termino pradžią lėmęs įvykis yra dokumento įteikimas, bet kuris kitas būdas, kuriuo gaunamas pranešimas apie įteiktino dokumento turinį, skaičiuojant terminą neturi reikšmės.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Į terminą įeinančios švenčių dienos neturi reikšmės. Skaičiuojant terminą į darbo dienas atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tai yra konkrečiai numatyta (pvz., taip skaičiuojamas terminas, per kurį turi būti apeliacine tvarka apskųstas mokėjimo įsakymas).

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Panašiai, jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais arba metais, į jį įeinančios švenčių dienos neturi reikšmės, jeigu teisės aktuose konkrečiai nenumatyta, kad terminas susijęs su darbo dienomis.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Jeigu terminas skaičiuojamas metais, jis baigiasi dieną, kuri sutampa su praėjusių metų atitinkama diena. Atkreipkite dėmesį, kad, skaičiuojant terminą, į jį įsiterpę keliamieji metai neturi reikšmės.

Jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais, jis baigiasi praėjus paskutinio mėnesio dienai, kuri sutampa su jo pradžios diena. Jeigu tokio sutapimo nėra, terminas baigiasi paskutinę mėnesio dieną. Atkreipkite dėmesį, kad kiekvieno mėnesio dienų skaičius neturi reikšmės.

Pusės metų terminas taikomas kaip šešių (6) mėnesių terminas, o pusės mėnesio terminas taikomas kaip penkiolikos (15) dienų terminas.

Jeigu terminas skaičiuojamas savaitėmis, jis baigiasi savaitės dieną, atitinkančią termino pradžios dieną; t. y. jeigu įvykis įvyko pirmadienį, savaitės trukmės terminas baigiasi kitą pirmadienį.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną arba nedarbo dieną, jis pratęsiamas iki kitos darbo dienos.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsiami? Kokiomis sąlygomis?

Teisės aktuose leidžiama pratęsti terminą ne tik šalių tarpusavio sutarimu, bet ir teisėjo sutikimu. Galima pratęsti ir įstatyminius, ir teisminius terminus, tačiau tik tuo atveju, jei pratęsimu nedaroma poveikio trečiųjų šalių teisėms. Teisėjas nėra saistomas prašymo pratęsti sutarties galiojimą – kiekvienu konkrečiu atveju įvertindamas aplinkybes, jis gali prašymą patenkinti iš dalies arba jį atmesti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Terminas, per kurį turi būti pateikiamas prašymas panaikinti sprendimą (penkiolika [15] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu *in absentia* apklausoma šalis gyvena Graikijoje, nebent neatvykusi šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šešiasdešimt [60] dienų nuo sprendimo įteikimo, žr. CPK 503 straipsnį).

Apeliacinio skundo pateikimo terminas nustatytas CPK 518 straipsnio 1 dalyje. Jeigu apeliacinio skundo teikėjas gyvena Graikijoje, toks terminas yra trisdešimt (30) dienų, o jeigu jis gyvena užsienyje arba jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma, šis terminas yra šešiasdešimt (60) dienų.

Šešiasdešimties (60) dienų terminas netaikomas asmenims, kurie užsienyje gyvena laikinai (laisvalaikio kelionė, kelių dienų išvyka konkrečiu tikslu), tam tikra gyvenimo užsienyje trukmė susiejama su jo profesine ar santuokine padėtimi.

Teismo nagrinėjimo atnaujinimo terminas (šešiasdešimt [60] dienų, jeigu procesą pradedanti šalis gyvena Graikijoje, nebent procesą pradedanti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra šimtas dvidešimt [120] dienų – žr. CPK 545 straipsnį).

Papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas (trisdešimt [30] dienų nuo sprendimo įteikimo, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena Graikijoje, nebent apeliacinį skundą teikianti šalis gyvena užsienyje arba jos nuolatinė gyvenamoji vieta nežinoma – tuo atveju terminas yra devyniasdešimt [90] dienų nuo sprendimo įteikimo. Jeigu sprendimas nėra įteiktas, papildomo apeliacinio skundo pateikimo terminas yra treji [3] metai nuo sprendimo paskelbimo – žr. CPK 564 straipsnį).

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Nepriklausomai nuo ginčo pobūdžio, ieškinys dėl teisminės apsaugos pagal Graikijos teisės aktus apima ir nuolatinę, ir laikinąją teisminę apsaugą. Tais atvejais, kai dėl bylos skubumo arba siekiant išvengti gresiančio pavojaus teismai gali skirti priemones, kuriomis užtikrinama arba apsaugoma teisė arba sureguliuojama padėtis, ir jas pertvarkyti arba panaikinti, byla nagrinėjama pagreitinoto proceso tvarka (pagal CPK 682–738 straipsnius). Atsižvelgdamas į bylos skubumą ir į šalių teisę būti išklaustoms ir siekdamas greitai išnagrinėti bylą, teisėjas turi kompetenciją nustatyti posėdžio, kuriame svarstomas laikinųjų apsaugos priemonių taikymas, laiką ir vietą. Taigi, teisėjas turi teisę savo nuožiūra pasirinkti teismo šaukimo paskelbimo būdą ir nustatyti atvykimo į teismo posėdį terminą, kad galėtų atvykti netgi užsienyje gyvenantys asmenys arba asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra nežinoma. Teismo posėdis gali būti skiriamas ir sekmadienį arba švenčių dieną. Minėtieji terminai taikomi visiems civiliniams procesams, išskyrus procesus dėl laikinųjų apsaugos priemonių, galimybė juos pratęsti nėra numatyta.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Tokios nuostatos Graikijos teisės aktuose nėra.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Terminų, susijusių su teismo veiksmais, nesilaikymas procesinių padarinių neturi. Praleidus terminą apskūsti šalių veiksmus, šios teisės netenkama, o kiti padariniai, pvz., posėdžio neleistinumas, kyla, kai praleidžiami parengiamieji terminai (žr. CPK 271 straipsnio 1 dalį).

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Restitutio in integrum yra Konstitucijoje numatyta teisių gynimo priemonė, kuria naudodamasi šalis, dėl *force majeure* arba dėl kitos šalies apgaulingo ketinimo praleidusi terminą, turi teisę prašyti atkurti iki termino pabaigos buvusią jos padėtį.

Tačiau išimties tvarka tokio prašymo negalima pateikti, jeigu jame remiamasi a) apeliacinio skundo teikėjo įgalioto advokato arba teisinio atstovo klaida, b) faktais, kuriuos teisėjas įvertino svarstydamas prašymą pratęsti arba atidėti terminą, kad prašymas dėl atitinkamo pratęsimo arba atidėjimo būtų patenkintas. Prašyme turi būti nurodytos termino praleidimo priežastys, pateikti įrodymai tiesiai ir praleistam veiksmui nustatyti, arba turi būti nurodyta, kad veiksmas yra atliktas. Prašymas taikyti priemonę *restitutio in integrum* turi būti išnagrinėtas per trisdešimt (30) dienų nuo kliūties, sudarančios *force majeure*, pašalinimo arba pranešimo apie apgaulingą ketinimą, su sąlyga, kad naujojo termino negalima taikyti, jei pirmiau nurodytas terminas praleidžiamas dėl bet kokių priežasčių (žr. CPK 152–158 straipsnius).

Tačiau išimties tvarka tokio prašymo negalima pateikti, jeigu jame remiamasi a) apeliacinio skundo teikėjo įgalioto advokato arba teisinio atstovo klaida, b) faktais, kuriuos teisėjas išnagrinėjo svarstydamas prašymą pratęsti arba atidėti terminą, kad prašymas dėl atitinkamo pratęsimo arba atidėjimo būtų patenkintas. Prašyme turi būti nurodytos termino praleidimo priežastys, pateikti įrodymai tiesiai ir praleistam veiksmui nustatyti, arba turi būti nurodyta, kad veiksmas yra atliktas. Prašymas taikyti priemonę *restitutio in integrum* turi būti išnagrinėtas per trisdešimt (30) dienų nuo kliūties, sudarančios *force majeure*, pašalinimo arba pranešimo apie apgaulingą ketinimą, su sąlyga, kad naujojo termino negalima taikyti, jei pirmiau nurodytas terminas praleidžiamas dėl bet kurios priežasties (žr. CPK 152–158 straipsnius).

Paskutinis naujinimas: 20/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Procesiniai terminai - Prancūzija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Be procesinių terminų (pranc. *délais de procédure*), Prancūzijos teisėje dar numatyti senaties terminai teisei įgyti arba prarasti (*délais de prescription*) ir senaties terminai veiksmui atlikti (*délais de forclusion*).

Senaties terminai teisei įgyti arba prarasti (pranc. *délais de prescription*) yra laikotarpiai, kuriems pasibaigus asmuo įgyja turtinę teisę (*délai de prescription acquisitive*) arba teisės turėtojas ją praranda, nes ja nepasinaudoja (*délai de prescription extinctive*). Senaties terminai teisei įgyti arba prarasti gali būti sustabdomi (pranc. *suspendu*) arba nutraukiami (*interrompu*): jeigu terminas sustabdomas ir vėliau pašalinama sustabdymo priežastis, toliau skaičiuojama likusi termino dalis; jeigu terminas nutraukiamas ir vėliau pašalinama nutraukimo priežastis, terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo.

Senaties terminais veiksmui atlikti (pranc. *délais de forclusion*) ribojama teisės atlikti tam tikrą veiksma galiojimo trukmė. Jie atitinka Anglijos bendrosios teisės koncepciją *limitation of action*. Senaties terminų veiksmui atlikti sustabdyti negalima. Paprastai jų nutraukti taip pat negalima: tačiau pagal Civilinio kodekso 2241 ir 2244 straipsnius šie terminai nutraukiami tam tikrais veiksmais, pvz., teismo šaukimu atvykti į teismą arba areštu ar kita vykdymo priemone. Procesiniai terminai (pranc. *délais de procédure*) taikomi jau pradėtam teismo procesui. Jie yra nustatyti teisės aktais arba juos nustato teismas. Priešingai negu senaties terminai, jie neužkerta kelio atlikti veiksmą. Šių terminų sustabdyti arba nutraukti negalima.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Pagal dabartinius teisės aktus švenčių dienomis laikomos šios dienos:

sekmadieniai;

sausio 1 d.;

Velykų pirmadienis;

gegužės 1 d.;

gegužės 8 d.;

Šeštinės;

Sekminių pirmadienis;

liepos 14 d.;

Žolinė (rugpjūčio 15 d.);

Visų Šventųjų diena (lapkričio 1 d.);

lapkričio 11 d.;

Kalėdos (gruodžio 25 d.).

Tam tikrose teritorijose (tam tikruose departamentuose (pranc. *départements*) ir teritorinėse bendrijose (*communautés territoriales*)) nustatytos švenčių dienos vergijos panaikinimui paminėti: gegužės 27 d. Gvadelupėje, birželio 10 d. Prancūzijos Gvianoje, gegužės 22 d. Martinikoje, gruodžio 20 d. Reunjone ir balandžio 27 d. Majote.

Elzaso-Mozelio departamentuose švenčių dienos yra gruodžio 26 d. ir Didysis penktadienis.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Nuo 2008 m. birželio 17 d. Įstatymo Nr. 2008-561 (kuriame išdėstytos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos) įsigaliojimo senaties terminas teisei įgyti arba prarasti, kuriam suėjus pagal *jus commune* netenkama teisės, yra penkeri metai (anksčiau buvo 30 metų).

Tačiau šis principas turi tam tikrų išimčių, ypač kai teikiami ieškiniai dėl civilinės atsakomybės, kylančios iš įvykio, per kurį buvo padarytas kūno sužalojimas, – šiais atvejais nustatytas 10 metų senaties terminas nuo tos dienos, kai pradinis ar pablogėjęsios būklės sužalojimas laikomas nustatytu, arba kai teikiami ieškiniai dėl teisių į nekilnojamąjį turtą, kurios išnyksta praėjus 30 metų.

Senaties terminai ir procesiniai terminai skiriasi priklausomai nuo atitinkamo dalyko ir procedūros.

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Kalbant apie procesinius terminus, Civilinio proceso kodekso 640 straipsnyje nurodyta, kad, kai per tam tikrą laiką turi būti atliktas veiksmas arba formalumas, laikotarpis skaičiuojamas nuo jo pradžią lėmusio veiksmo, įvykio, sprendimo arba įteikimo dienos.

Senaties terminams teisei įgyti arba prarasti ir senaties terminams veiksmui atlikti taikoma ta pati taisyklė ir dar gali būti taikomos specialios nuostatos.

Pavyzdžiui, pagal Civilinio kodekso 2226 straipsnį su kūno sužalojimu susiję ieškiniai dėl civilinės atsakomybės nebegali būti pateikiami praėjus 10 metų nuo dienos, kai pasireiškia pradinis arba pablogėjęsios būklės sužalojimas.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Remiantis Civilinio proceso kodekso 664-1 straipsniu, kai teismo antstolis (pranc. *huissier*) įteikia dokumentą, dokumento įteikimo diena yra jo asmeninio įteikimo adresato namuose ar gyvenamojoje vietoje diena arba diena, kai teismo antstolis parengia oficialią ataskaitą, kurioje išvardija, kokių veiksmų jis ėmėsi adresatui surasti. Kai dokumentas įteikiamas elektroniniu būdu, įteikimo diena ir laikas yra dokumento perdavimo adresatui diena ir laikas.

Kai dokumentas įteikiamas paštu, pagal Civilinio proceso kodekso 668 ir 669 straipsnius įteikimo diena siuntėjo atžvilgiu yra išsiuntimo diena, o adresato atžvilgiu – laiško gavimo diena. Išsiuntimo diena yra diena, nurodyta išsiuntimo tarnybos pašto ženkle. Gavimo diena yra pasirašyto gavimo (pranc. *récepissé*) diena arba gavėjo pasirašymo (*émargement*) diena. Jeigu dokumentas įteikiamas registruotu laišku, prie kurio pridedama pristatymo patvirtinimo forma (pranc. *avis de réception*), gavimo diena yra ta, kurią pašto tarnyba pažymi, kai laiškas įteikiamas adresatui.

Išimties tvarka Civilinio proceso kodekso 647-1 straipsnyje numatyta, kad teismo šaukimo įteikimo užjūrio bendrijoje, Naujojoje Kaledonijoje arba užsienyje diena siuntėjo atžvilgiu yra diena, kurią teismo šaukimą išsiunčia teismo antstolis arba teismo kanceliarija (pranc. *greffe*), o jeigu tokia data nenurodoma – diena, kurią laišką gauna atsakinga prokuratūra (*parquet*).

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Pagal Civilinio proceso kodekso 641 straipsnį, jeigu terminas skaičiuojamas dienomis, jo pradžią lėmusio veiksmo, įvykio, sprendimo ar įteikimo diena neskaičiuojama.

Termino pradžia įteikimo forma įtakos neturi. Tačiau kai dokumentas neįteikiamas asmeniškai, tam tikromis nuostatomis leidžiama termino pradžią atidėti iki dienos, kurią apie dokumentą faktiškai pranešama asmeniui, arba iki dienos, kurią dokumento pagrindu imamas vykdymo priemonių.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Pagal Civilinio proceso kodekso 642 straipsnį terminas, kuris baigtųsi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną ar nedarbo dieną, pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos.

Taigi, į terminus ir toliau įskaičiuojami sekmadieniai ir švenčių dienos, tačiau jie pratęsimi, jeigu priešingu atveju baigtųsi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną ar nedarbo dieną.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 641 straipsnį, jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais arba metais, jis baigiasi tą paskutinio mėnesio dieną arba tą paskutinių metų mėnesio dieną, kurios numeris sutampa su termino pradžią lėmusio veiksmo, įvykio, sprendimo arba įteikimo mėnesio dienos numeriu. Jeigu atitinkamas vėlesnis mėnuo tokiu pačiu numeriu pažymėtos dienos neturi, terminas baigiasi paskutinę to mėnesio dieną.

Jeigu terminas skaičiuojamas mėnesiais ir dienomis, pirmiausia skaičiuojami mėnesiai, o tada dienos.

Civilinio proceso kodekso 642 straipsnyje nustatyta taisyklė (žr. pirmesnę klausimą) taikoma visiems terminams, nesvarbu, ar jie skaičiuojami dienomis, mėnesiais, ar metais.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Kaip paaiškinta pirmiau, pagal Civilinio proceso kodekso 642 straipsnį visi terminai baigiasi paskutinės dienos 24.00 val., nebent terminas pratęsiamas dėl to, kad priešingu atveju jis baigtųsi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną ar nedarbo dieną.

Kaip paaiškinta pirmiau, visų terminų skaičiavimo pradžia yra termino pradžią lėmęs veiksmas, įvykis, sprendimas arba įteikimas.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Kaip paaiškinta pirmiau, jeigu terminas baigtųsi šeštadienį, sekmadienį, švenčių dieną arba nedarbo dieną, jis pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos.

Termino skaičiavimo pradžios laikas būtina yra nustatytas arba jį įmanoma nustatyti. Jeigu kyla abejonių, jį gali nustatyti teismas. Terminas pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos taikomas visiems dalykams ir visoms procedūroms.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Pagal Civilinio proceso kodekso 643 straipsnį, kai ieškinyje pateikiamas metropolinėje Prancūzijoje, atvykimo į teismą (pranc. *comparution*), paprasto apeliacinio skundo (*appel*) pateikimo, prieštaravimo (*opposition*) pateikimo, prašymo peržiūrėti sprendimą (*révision*) pateikimo ir kasacinio skundo dėl teisės aspektų pateikimo Kasaciniam Teismui (*recours en cassation*) terminai pratęsimi:

vienu mėnesiu asmenims, gyvenantiems užjūrio departamente arba užjūrio teritorijoje ar bendrijoje;

dviem mėnesiais asmenims, gyvenantiems užsienio šalyje.

Pagal Civilinio proceso kodekso 644 straipsnį, kai ieškinyje pateikiamas teisme, kuris posėdžiauja ieškinyje nurodytoje užjūrio teritorinėje bendrijoje, atvykimo į teismą, paprasto apeliacinio skundo pateikimo, prieštaravimo pateikimo ir prašymo peržiūrėti sprendimą pateikimo terminai pratęsimi:

vienu mėnesiu asmenims, negyvenantiems teritorinėje bendrijoje, kuriai posėdžiaujantis teismas turi jurisdikciją;

dviem mėnesiais asmenims, gyvenantiems užsienio šalyje.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Iš esmės pagal Civilinio proceso kodekso 538 straipsnį paprasto apeliacinio skundo terminas yra vienas mėnuo ginčo tvarka nagrinėjamosiose bylose arba penkiolika dienų ne ginčo tvarka nagrinėjamosiose bylose. Tačiau keliomis kitomis nuostatomis nustatomos šio principo išimtys. Pavyzdžiui, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra penkiolika dienų, jeigu nutartis priimama laikinajame procese arba jeigu nutartį priima vykdomas teismas, šeimos teismas, nepilnamečių bylų teismas bylose dėl paramos ugdymo srityje ir kt.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Skubiais atvejais teismai gali sutrumpinti atvykimo į teismą terminus ir gali leisti pradiniam šaukime nurodyti konkrečią posėdžio, kuriame byla bus nagrinėjama iš esmės, dieną. Arba, teismai gali atidėti bylos svarstymą vėlesnei datei, kad šalims būtų sudarytos sąlygos atvykti.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Pagal Civilinio proceso kodekso 647 straipsnį, kai dokumentas, skirtas šaliai, gyvenančiai vietoje, kurioje ji galėtų pasinaudoti pratęstu terminu, jai asmeniškai įteikiamas vietoje, kurioje vietos gyventojams terminas nebūtų taip pratęsiamas, taikomi tik vietos gyventojams suteikiami terminai.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Kai baigiasi senaties terminas teisei įgyti arba prarasti arba senaties terminas veiksmui atlikti, teisė atlikti veiksma išnyksta ir tolesnis procesas nutraukiamas; ieškiny pripažįstamas neleistinu, nesvarstant jo esmės.

Nuobaudos už įstatymu nustatyto ar teismo nustatyto procesinio termino nesilaikymą skiriasi priklausomai nuo termino funkcijos ir atliktino veiksmo pobūdžio. Jeigu atsakovas neatvyksta į teismą, už atvykimo į teismą termino nesilaikymą panaikinamas prieš pasibaigiant terminui priimtas teismo sprendimas. Jeigu šalis nesilaiko deramo stropumo, už tai paprastai taikoma nuobauda – pašalinimas iš bylų sąrašo. Jeigu laiku neatliekamas procesinis veiksmas, tas veiksmas yra niekinis.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Teisės atlikti teisinį veiksma išnykimo panaikinti negalima jokiais teisių gynimo priemonėmis – tai yra pasibaigusio senaties termino teisei įgyti arba prarasti arba senaties termino veiksmui atlikti poveikis.

Tačiau teisės aktuose numatytais atvejais teismas turi galimybę iš dalies atleisti šalį nuo apribojimo, kylančio dėl termino nesilaikymo. Civilinio proceso kodekso 540 straipsnyje leidžiama iš dalies panaikinti draudimą, kylantį dėl to, kad nebuvo laikomasi už akių priimto sprendimo apskundimo termino, jeigu šalis ne dėl savo kaltės laiku nesužinojo apie sprendimą, kad galėtų jį apskųsti, arba jeigu ji negalėjo imtis veiksmų.

Teismo nutartis, kuria paskelbiama, kad procesinis veiksmas yra niekinis, gali būti skundžiama apeliaciniu skundu arba prašymu ją panaikinti (pranc. *rétractation*). Be to, dėl tokio negaliojimo nutrūksta vykdomas procesas, tačiau paliekama teisė pateikti naują ieškinį. Taigi, jeigu nėra kliūtis pradėti procesą, t. y., pvz., senaties terminas nėra pasibaigęs, galima pateikti naują ieškinį.

Nutartis pašalinti bylą iš bylų sąrašo yra neskundžiama. Tačiau pašalinus bylą iš bylų sąrašo ieškiny lieka galioti. Senaties terminas teisei įgyti arba prarasti arba senaties terminas veiksmui atlikti nutrūksta įteikus teismo šaukimą ir tas poveikis išlieka. Pašalinus bylą iš bylų sąrašo, ieškinio nagrinėjimas sustabdomas, tačiau šį sustabdymą galima nutraukti atlikus formalumą – pateikus prašymą iš naujo įtraukti bylą į bylų sąrašą.

Susijusios nuorodos

[Interneto svetainė Legifrance – Civilinio proceso kodeksas \(prancūzų kalba\)](#)

[Interneto svetainė Legifrance – Civilinio proceso kodeksas anglų ir ispanų kalbomis](#)

[Interneto svetainė Legifrance – švenčių dienos](#)

Paskutinis naujinimas: 23/07/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba () neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Procesiniai terminai - Kroatija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Kroatijos Respublikoje civilinio proceso terminai reglamentuojami Civilinio proceso įstatyme (kroat. *Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 ir 89/14; toliau – ZPP) 111–114 straipsnių nuostatomis.

Terminas yra konkretus laikotarpis, kuriuo galima atlikti procesinį veiksma arba kuriam nepasibaigus jis negali būti atliekamas.

Kroatijos procesinėje teisėje pripažįstami kelių rūšių terminai:

- įstatyminiai (kroat. *zakonski*) ir teisminiai (*sudski*) terminai – įstatyminių terminų trukmė nustatoma teisės aktais ir teismas arba šalys jų negali pakeisti, o teisminių terminų trukmę savo nuožiūra kiekvienoje konkrečioje byloje nustato teismas, remdamasis teisiniais įgaliojimais;
- pratęsimi (kroat. *produživi*) ir nepratęsimi (*neproduživi*) terminai – įstatyminiai terminai yra nepratęsimi, o teisminius terminus galima pratęsti – dėl to sprendžia teismas, tačiau tik atitinkamo asmens prašymu, kai yra pagrįstų priežasčių tai padaryti (ZPP 111 straipsnio 2 dalis);
- subjektyvieji (kroat. *subjektivni*) ir objektyvieji (*objektivni*) terminai – subjektyvieji terminai yra tie, kurių pradžia priklauso nuo to, kada įgaliotas asmuo sužinojo apie termino skaičiavimui aktualų įvykį, o objektyvieji terminai skaičiuojami nuo tada, kai įvyko atitinkamas faktas, neatsižvelgiant į tai, ar įgaliotas asmuo apie jį sužinojo;
- neigiamos senaties terminai (kroat. *prekluzivni*) ir nurodomieji terminai (*instruktivni*) – nesilaikant neigiamos senaties termino prarandama teisė vėliau atlikti procesinį veiksma, o nesilaikant nurodomojo termino žalingų padarinių nekyla ir procesinį veiksma galima atlikti vėliau;
- minimalieji terminai (kroat. *dilatorni*) ir terminai veiksmui atlikti (*paricijski*) – minimalieji terminai reiškia, kad procesinio veiksmo negalima atlikti iki tam tikro laikotarpio pabaigos, o terminai veiksmui atlikti reiškia, kad teismas negali atlikti tam tikro veiksmo, kol nesibaigė terminas veiksmui atlikti;
- civiliniai (kroat. *građanskopravni*) ir procesiniai (*procesnopravni*) terminai – civiliniai terminai yra laikotarpiai, per kuriuos reikia gauti pagal civilinę materialinę teisę reikalingą leidimą arba įvykdyti iš civilinės materialinės teisės nuostatų kylančias pareigas, o procesiniai terminai yra laikotarpiai, per kuriuos reikia gauti pagal civilinę procesinę teisę reikalingą leidimą arba įvykdyti iš civilinės procesinės teisės kylančias pareigas.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Kroatijos Respublikoje nedarbo dienų sąrašas reglamentuojamas Įstatyme dėl švenčių dienų, atminimo dienų ir nedarbo dienų Kroatijos Respublikoje (kroat. *Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj*) (NN Nr. 33/96, 96/01, 13/02, 136/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11, 130/11).

Švenčių dienos Kroatijos Respublikoje yra šios:

sausio 1 d. – Naujųjų metų diena

sausio 6 d. – Trys karaliai

Velykų sekmadienis ir Velykų pirmadienis

Devintinės

gegužės 1 d. – Darbo šventė

birželio 22 d. – Kovos su fašizmu diena

birželio 25 d. – Valstybingumo diena

rugpjūčio 5 d. – Pergalės ir Tėvynės padėkos diena, Tėvynės veteranų diena

rugpjūčio 15 d. – Žolinė

spalio 8 d. – Nepriklausomybės diena

lapkričio 1 d. – Visų šventųjų diena

gruodžio 25 d. – Kalėdos

gruodžio 26 d. – antra Kalėdų diena / Šv. Stepono diena

Kroatijos Respublikoje švenčių dienos yra nedarbo dienos.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Terminai skaičiuojami dienomis, mėnesiais ir metais.

Terminų skaičiavimo taisyklės taikomos visiems terminams. Terminai skaičiuojami pilnomis dienomis, nuo vidurnakčio iki vidurnakčio (lot. *computatio civilis, a die ad diem*), o ne nuo momento iki momento, skaičiuojant valandas ir minutes (*computation naturalis, a momento ad momentum*). Daugiau informacijos apie bendrąsias taisykles žr. atsakyme į klausimą Nr. 1.

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Pradžios diena yra proceso pradžios ar kito veiksmo (pvz., įteikimo, paskelbimo) atlikimo diena, nuo kurios turi būti skaičiuojama laikotarpio trukmė. Pradžios diena į dienomis skaičiuojamus terminus neįtraukiama. Laikoma, kad terminas prasideda artimiausią kitą dieną.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Bendroji įteikimo taisyklė – dokumentas turi būti įteikiamas darbo dieną, nuo 7.00 val. iki 20.00 val. adresato būste arba darbo vietoje, arba teisme, kai minėtas asmuo ten yra. Minėtos taisyklės, t. y., kad dokumentas turi būti įteikiamas darbo dieną nuo 7.00 val. iki 20.00 val., išimtis netaikoma, kai dokumentas įteikiamas paštu arba jį įteikia notaras.

Asmens, kuriam turi būti įteiktas dokumentas, sutikimu dokumentą jam galima įteikti ir kitu metu ar kitoje vietoje.

Jeigu teismas mano, jog tai reikalinga, jis duoda nurodymą dokumentą įteikti kitoje vietoje ar kitu metu. Jeigu dokumentas įteikiamas tokiu būdu, asmeniui, kuriam jis įteikiamas, turi būti įteikiama teismo nutartis, kuria buvo duotas toks nurodymas, kopija. Šioje nutartyje neprivalo būti pateiktas paaiškinimas.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Jeigu terminas skaičiuojamas dienomis, jį neįtraukiama diena, kai buvo įteiktas dokumentas arba paskelbtas pranešimas, arba diena, kurią įvyko termino pradžią lėmęs įvykis. Terminas pradedamas skaičiuoti artimiausią kitą dieną.

Pavyzdžiui, jeigu įvykis, nuo kurio turi būti pradedamas skaičiuoti 15 dienų terminas, įvyko vasario 5 d., 15 dienų terminas baigiasi vasario 20 d. vidurnaktį. Taigi, terminas pradedamas skaičiuoti ne įvykio dieną (lot. *dies a quo*), o kitą dieną.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Kai terminas skaičiuojamas dienomis, nurodytas dienų skaičius reiškia kalendorines dienas. Tačiau jeigu paskutinė termino diena yra švenčių diena arba sekmadienis, arba bet kuri kita teismo nedarbo diena, toks terminas baigiasi artimiausią kitą darbo dieną.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Mėnesiais ar metais skaičiuojami terminai baigiasi paskutinio mėnesio ar paskutinių metų dienos, turinčios tą patį numerį kaip ir termino pradžios diena, pabaigoje.

Jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi, terminas baigiasi paskutinę to mėnesio dieną.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Žr. 8 punktą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Teismo nustatytas terminas gali būti pratęsiamas tik vieną kartą atitinkamo asmens prašymu, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

Prašymas turi būti pateikiamas iki termino, kurį prašoma pratęsti, pabaigos.

Nutartis dėl termino pratęsimo yra neskundžiama.

Pratęstas terminas pradedamas skaičiuoti artimiausią kitą dieną po to, kai pasibaigia terminas, kurį buvo prašoma pratęsti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Šalys pirmosios instancijos teismo priimtą sprendimą per penkiolika dienų nuo sprendimo kopijos įteikimo dienos gali apskųsti apeliacine tvarka, jeigu šiame įstatyme nenumatytas kitas terminas. Kai ginčas susijęs su čekiais ir įsakomaisiais vekseliais, šis terminas yra aštuonios dienos.

Be to, kai vykdomos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros, procesai komercinių bylų teismuose ar nagrinėjami darbo ginčai, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra aštuonios dienos.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Teismo nustatytas terminas gali būti pratęsiamas tik vieną kartą atitinkamo asmens prašymu, jeigu tam yra pagrįstų priežasčių.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Kroatijos Respublikos civilinio proceso taisyklėse nenumatyta pratęsti termino pagal šalių gyvenamąją vietą.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Padariniai priklauso nuo teisinio terminų pobūdžio, t. y., jeigu taikomas įstatyminis terminas, kurio negalima pratęsti, ir šalis per nurodytą terminą neatlieka procesinio veiksmo, taip nesilaikius termino netenkama teisės tą procesinį veiksma atlikti vėliau.

Tačiau yra terminų, kurių nesilaikius neprarandama teisė vėliau atlikti veiksma, tokie terminai vadinami nurodomaisiais.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisiu gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jeigu šalis neatvyksta į teismo posėdį arba per nurodytą terminą neatlieka procesinio veiksmo ir dėl tos priežasties praranda teisę tą veiksma atlikti, teismas tokios šalies prašymu (prašymas atkurti ankstesnę padėtį) gali jai leisti atlikti tą veiksma vėliau, jeigu jis mano, kad terminas buvo praleistas dėl pagrįstų priežasčių.

Prašymas turi būti pateikiamas per aštuonias dienas nuo tos dienos, kai išnyko termino praleidimo priežastis; jeigu šalis apie termino praleidimą sužinojo vėliau, minėtas terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai šalis apie šį termino praleidimą sužinojo. Nuo termino praleidimo dienos praėjus dviem mėnesiams, prašymas atkurti ankstesnę padėtį nebegali būti pateikiamas.

Paskutinis naujinimas: 23/08/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija

neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Kipras

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Toliau pateikiami svarbiausi civilinio proceso taisyklėse nurodyti terminai.

Terminas teisiniams dokumentams įregistruoti

Jeigu šaukimas įteikiamas įprasta tvarka, ieškovas turi pareikšti ieškinį teisme ir įteikti jį atsakovui per 10 dienų terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią atsakovas informuoja apie savo dalyvavimą, išskyrus atvejus, kai teismas nustato kitokį terminą.

Atsakovas, kuris jau pranešė apie dalyvavimą, per 14 dienų nuo ieškinio gavimo dienos turi pateikti atsiliepimą į ieškinį, išskyrus atvejus, kai teismas pratęsia šį terminą.

Teismo sprendimo įvykdymo terminas

Teismo sprendimas gali būti įvykdomas per 6 metus nuo tos dienos, kurią jis tapo vykdytinas. Jeigu teismo sprendimo neįmanoma įvykdyti per nustatytą terminą, ieškovas gali prašyti atnaujinti šį sprendimą (tai reiškia, kad įvykdymo terminas yra netiesiogiai pratęsiamas).

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Išskyrus šeštadienį ir sekmadienį, toliau nurodytos dienos Kipre yra nedarbo dienos:

Naujųjų metų diena: sausio 1 d.;

Trijų karalių diena: sausio 6 d.;

Švarusis pirmadienis (kilnojama šventės diena);

Nacionalinė šventės diena: kovo 25 d. (1821 m. revoliucijos pradžia);

Nacionalinė šventės diena: balandžio 1 d. (1955–1959 m. Kipro kovos dėl laisvės pradžia);

Darbo diena: gegužės 1 d.;

Didysis penktadienis: paskutinis penktadienis prieš Velykas;

Velykų pirmadienis: pirmadienis po Velykų;

Sekminės (kilnojama šventės diena);

Švenčiausios mergelės Marijos ėmimo dangun šventė: rugpjūčio 15 d.;

Nepriklausomybės diena: spalio 1 d.;

Nacionalinė šventė: spalio 28 d. (1940 m. dienos „Ne“ sukaktis);

Kūčios: gruodžio 24 d.;

Kalėdų pirmoji diena: gruodžio 25 d.;

Kalėdų antroji diena: gruodžio 26 d.

Be to, pagal Civilinio proceso taisyklę Nr. 61 toliau nurodytos dienos yra oficialios teismų sistemos nedarbo dienos:

liepos 10 d. – rugsėjo 9 d. imtinai (vasaros atostogos);

gruodžio 24 d. – sausio 6 d. imtinai (Kalėdų atostogos);

ketvirtadienis prieš Velykas – Šv. Tomo diena imtinai (Velykų atostogos).

Teismo posėdžiai arba kitos procedūros pirmiau nurodytų atostogų metu gali vykti tik Aukščiausiojo Teismo arba bylą pagal jam priklausančią jurisdikciją nagrinėjančio teisėjo nurodymu.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Įvairioms civilinėms byloms taikomos Civilinio proceso taisyklės.

Senaties termino įstatymo Nr. 165(I)/2002 nuostatos taikomos su ieškinio pareiškimu susijusiems terminams.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos nei ta, kurią buvo atliktas veiksmas arba formalumas, nes pagal Aiškinimo įstatymo 2 straipsnį sąvoka „dienos“ niekada neapima dienų, kurias veiksmas ar procedūra vyksta.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Pagal Civilinio proceso taisyklės dokumentus asmeniui Kipro Respublikoje įteikia antstolis (procesinius dokumentus įteikiantis asmuo) (išskyrus išimtinus atvejus, kai teismas šalies prašymu gali priimti nutartį dėl kitokio dokumento įteikimo būdo). Dokumento įteikimas neturi įtakos termino skaičiavimui.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Ne. Žr. atsakymą į 4 klausimą.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Dienomis nustatytas terminas reiškia, kad skaičiuojamos kalendorinės šio termino dienos, išskyrus atvejus, kai teismas konkrečioje byloje nustato kitaip.

Pavyzdžiui, teismas gali nustatyti, kad atsakovo prieštaravimas turėtų būti įregistruojamas „per 3 darbo dienas, kurios pradedamos skaičiuoti nuo šios dienos“, arba kad nutartis dėl draudimo turėtų būti įteikiama (pvz., atsakovui *ex parte* byloje arba bankui sąskaitos iššaldymo byloje) „per 5 darbo dienas nuo nutarties parengimo dienos“.

Pagal Aiškinimo įstatymą sąvoka „dienos“ niekada neapima dienų, kurias veiksmas ar procedūra vyksta.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Terminai skaičiuojami kalendorinėmis savaitėmis arba mėnesiais.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Tokiais atvejais terminas pasibaigia paskutinės termino savaitės, mėnesio arba metų dienos paskutinę valandą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip, šiais atvejais terminas pratęsiamas iki kitos darbo dienos.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Pagal Civilinio proceso taisyklės Nr. 57 2 dalį teismas gali pratęsti arba sutrumpinti bet kokius terminus, kurie numatyti minėtose taisyklėse arba yra nustatyti atitinkamoje nutartyje dėl draudimo, ir šiuo atveju teismas neprivalo nustatyti kokių nors sąlygų, išskyrus atvejus, kai jas būtina nustatyti atsižvelgiant į teisingumo interesus.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Apeliacinis skundas dėl laikino arba galutinio draudimo byloje, kuris nėra prilyginamas ieškiniui, ir apeliacinis skundas dėl laikino prašymo gali būti paduodamas per 14 dienų nuo dienos, kurią draudimas tampa privalomas, arba nuo dienos, kurią atmetamas prašymas.

Visais kitais atvejais apeliacinis skundas (pvz., dėl galutinio sprendimo civilinėje byloje) turi būti paduodamas per 6 savaites nuo tos dienos, kurią įsiteisėja teismo sprendimas.

Terminas gali būti pratęsiamas tik retais ir išimtiniais atvejais.

Terminai ieškiniui pareikšti yra nustatyti Senaties įstatyme Nr. 165(I)/2002.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Įteikus pranešimą apie ieškinį, atsakovui suteikiamas 10 dienų terminas, per kurį jis turi pateikti pranešimą apie savo dalyvavimą.

Visas kitas šalių atvykimo į teismą datas nustato pats teismas.

Pirmąją atvykimo į teismą datą, jei pateikiamas prašymas, nustato teismo *raštinės departamentas* pateikus prašymą, išskyrus atvejus, kai yra specifinė priežastis nustatyti konkrečią atvykimo į teismą datą. Tokiu atveju konkreči data nustatoma tik gavus bylą nagrinėjančio teismo leidimą.

Dėl kitų terminų pakeitimų žr. atsakymą į 11 klausimą.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Jeigu, atsižvelgiant į jurisdikciją, taikytina teisė yra Kipro teisė, taikomos tokios pat taisyklės ir terminai, nepaisant šalies, kuriai įteikiamas dokumentas, gyvenamosios vietos.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Jeigu atsakovas nepateikia pranešimo apie dalyvavimą arba vėliau per nustatytus terminus nepateikia atsiliepimo į ieškinį, ieškovas gali pateikti prašymą priimti jam palankų sprendimą.

Panašiai atsakovas gali pateikti prašymą atmesti ieškinį, jeigu ieškovas, kuriam įprasta tvarka įteikiamas šaukimas, per nustatytą terminą nepareikšė ieškinio. Be to, teismas gali nepaisyti pasibaigus atitinkamam terminui pateikto prieštaravimo dėl pareiškimo ir todėl terminą praleidęs atsakovas gali prarasti teisę būti išklaustytas teisme.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Terminą praleidęs ieškovas, kurio ieškiny buvo atmestas, gali prašyti vėl priimti ieškinį nagrinėti.

Terminą praleidęs atsakovas, dėl kurio buvo priimtas sprendimas už akių, gali prašyti panaikinti teismo sprendimą.

Tokie prašymai tenkinami išimties tvarka.

Paskutinis naujinimas: 21/09/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepisima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Lietuva

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Civilinis kodeksas numato bendrąjį ieškinio senaties terminą, taip pat sutrumpintus ieškinio senaties terminus. Terminai gali būti atnaujinamieji, įgyjamieji ir naikinamieji.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

sekmadieniai;

sausio 1-oji - Naujųjų metų diena;

vasario 16-oji - Lietuvos valstybės atkūrimo diena;

kovo 11-oji - Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena;

sekmadienis ir pirmadienis - krikščionių Velykų (pagal vakarietiškąją tradiciją) dienos;

gegužės 1-oji - Tarptautinę darbo dieną;

pirmasis gegužės sekmadienis - Motinos diena;

pirmasis birželio sekmadienis – Tėvo diena;

birželio 24-oji – Rasos ir Joninių diena;

liepos 6-oji - Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena;

rugpjūčio 15-oji – Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų diena);

lapkričio 1-oji - Visų Šventųjų diena;

gruodžio 24-oji – Kūčių diena;

gruodžio 25-oji ir 26-oji - Kalėdų dienos.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Įstatymų ar sandorių nustatytas arba teismo paskiriamas terminas nurodomas kalendorine data arba nurodomas metais, mėnesiais, savaitėmis, dienomis ar valandomis skaičiuojamas laikas.

Terminas gali būti apibrėžiamas taip pat ir nurodant įvykį, kuris neišvengiamai turi įvykti. Terminai gali būti atnaujinamieji, įgyjamieji ir naikinamieji.

Atnaujinamasis terminas yra toks terminas, kuriam pasibaigus teismas gali jį atnaujinti, jeigu terminas buvo praleistas dėl svarbių priežasčių. Įgyjamasis terminas yra toks terminas, kuriam pasibaigus atsiranda (įgyjama) tam tikra civilinė teisė ar pareiga. Naikinamasis terminas yra toks terminas, kuriam pasibaigus išnyksta tam tikra civilinė teisė ar pareiga. Naikinamieji terminai negali būti teismo ar arbitražo atnaujinti.

Bendrasis ieškinio senaties terminas yra dešimt metų.

Atskirų rūšių reikalavimams Lietuvos Respublikos įstatymai nustato sutrumpintus ieškinio senaties terminus.

Sutrumpintas vieno mėnesio ieškinio senaties terminas taikomas iš konkurso rezultatų atsirandantiems reikalavimams.

Sutrumpintas trijų mėnesių ieškinio senaties terminas taikomas reikalavimams pripažinti juridinio asmens organų sprendimus negaliojančiais.

Sutrumpintas šešių mėnesių ieškinio senaties terminas taikomas:

ieškiniams dėl netesybų (baudos, delspinigių) išieškojimo;

ieškiniams dėl parduotų daiktų trūkumų.

Sutrumpintas šešių mėnesių ieškinio senaties terminas taikomas iš ryšių įmonių santykių su klientais atsirandantiems reikalavimams, jeigu siuntos buvo siunčiamos Lietuvoje, arba vienerių metų ieškinio senaties terminas, jeigu siuntos buvo siunčiamos į užsienį.

Sutrumpintas vienerių metų ieškinio senaties terminas taikomas iš draudimo teisinių santykių atsirandantiems reikalavimams.

Sutrumpintas trejų metų ieškinio senaties terminas taikomas reikalavimams dėl padarytos žalos atlyginimo, tarp jų ir reikalavimams atlyginti žalą, atsiradusią dėl netinkamos kokybės produkcijos.

Sutrumpintas penkerių metų ieškinio senaties terminas taikomas reikalavimams dėl palūkanų ir kitokių periodinių išmokų išieškojimo.

10. Reikalavimams dėl atliktų darbų trūkumų taikomi nustatyti sutrumpinti ieškinio senaties terminai.

Iš krovinių, keleivių ir bagažo vežimo atsirandantiems reikalavimams taikomi atskirų transporto rūšių kodeksuose (įstatymuose) nustatyti ieškinio senaties terminai.

Šalių susitarimu pakeisti ieškinio senaties terminus ir jų skaičiavimo tvarką draudžiama.

Ieškinio senatis netaikoma:

1) iš asmeninių neturtinių teisių pažeidimų atsirandantiems reikalavimams, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

2) indėlininkų reikalavimams išmokėti indėlius, padėtus į banką ar kitas kredito įstaigas;

3) reikalavimams atlyginti dėl šių [Baudžiamojo kodekso](#) nurodytų nusikaltimų atsiradusią žalą:

1) genocido (99 straipsnis);

2) tarptautinės teisės draudžiamo elgesio su žmonėmis (100 straipsnis);

3) tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymo (101 straipsnis);

4) civilių trėmimo ar perkėlimo (102 straipsnis);

5) tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žalojimo, kankinimo ar kitokio nežmoniško elgesio su jais ar jų turto apsaugos pažeidimo (103 straipsnis);

6) civilių ar karo belaisvių prievartinio panaudojimo prieš ginkluotuosius pajėgus (105 straipsnis);

7) saugomų objektų naikinimo ar nacionalinių vertybių grobstymo (106 straipsnis);

8) agresijos (110 straipsnis);

9) draudžiamos karo atakos (111 straipsnis);

10) uždraustų karo priemonių naudojimo (112 straipsnis);

11) aplaidaus vado pareigų vykdymo.

4) kitų įstatymų nustatytais atvejais ir kitiems reikalavimams.

Civilinių bylų išnagrinėjimo terminai. Teismas privalo rūpintis, kad civilinė byla teisme būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką, nebūtų vilkinamas bylų išnagrinėjimas, turi siekti, kad civilinė byla būtų išnagrinėta per vieną teismo posėdį.

Atskirioms civilinių bylų kategorijoms įstatymų gali būti nustatytas bylos išnagrinėjimo terminas. Jeigu pirmosios instancijos teismas laiku neatlieka procesinių veiksmų, kuriuos Civilinį kodeksą privalo atlikti, šių veiksmų atlikimu suinteresuotas proceso dalyvis turi teisę kreiptis į apeliacinės instancijos teismą su prašymu nustatyti terminą tokiems procesiniams veiksams atlikti. Šis prašymas pateikiamas per bylą nagrinėjančią teismą, o šis prašymo priėmimo klausimą privalo išspręsti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo gavimo dienos. Jeigu per septynias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos teismas, dėl kurio neatliktų procesinių veiksmų yra pateiktas prašymas, atlieka atitinkamus procesinius veiksmus, laikoma, kad proceso dalyvis atsisakė pateikto prašymo.

Priešingu atveju šis prašymas per septynias darbo dienas nuo jo gavimo persiunčiamas apeliacinės instancijos teismui. Nurodytas prašymas paprastai nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka, nepranešus dalyvaujantiems byloje asmenims apie posėdžio laiką ir vietą ir nekviečiant jų į teismo posėdį. Prašymas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo jo gavimo apeliacinės instancijos teisme dienos. Šį prašymą nagrinėja ir dėl jo priima nutartį apeliacinės instancijos teismo pirmininkas, Civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas. Ši nutartis neskundžiama atskiruju skundu.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Visi rašytiniai pareiškimai ir pranešimai, įteikti paštui ar telegrafui arba perduoti kitomis ryšio priemonėmis iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulio minučių, laikomi atliktais laiku. (Civilinio kodekso 1.122 straipsnis)

Civilinio proceso kodekso 123 straipsnio 3-4 dalys numato: kai procesinį dokumentą pristatantis asmuo neranda adresato jo gyvenamojoje ar darbo vietoje, dokumentas yra įteikiamas kuriam nors iš kartu su juo gyvenančių pilnamečių šeimos narių (vaikams (įvaikiams), tėvams (itėviams), sutuoktiniui ir pan.), išskyrus atvejus, kai byloje šeimos nariai turi priešingą teisinį suinteresuotumą bylos baigtimi, o jeigu ir jų nėra, – darbuotės administracijai.

Kai procesinį dokumentą pristatantis asmuo neranda adresato juridinio asmens buveinės vietoje ar kitoje juridinio asmens nurodytoje vietoje, procesinis dokumentas įteikiamas bet kuriam kitam įteikimo vietoje esančiam juridinio asmens darbuotojui. Kai šioje dalyje nustatyta tvarka procesinių dokumentų įteikti nepavyksta, procesinis dokumentas siunčiamas juridinio asmens buveinės adresu ir laikomas įteiktu praėjus dešimčiai dienų nuo išsiuntimo.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos įvykio, kuriuo apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita.

(Civilinio proceso kodekso 73 straipsnis)

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Ieškinio senaties terminas skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis. Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Metais, mėnesiais, savaitėmis ar dienomis skaičiuojama procesinio termino eiga prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu įstatymų nenumatyta ko kita.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinės termino savaitės dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių. Mėnesiais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą termino paskutinio mėnesio dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių. Metais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinių termino metų mėnesį ir dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių. Jeigu metais ar mėnesiais skaičiuojamo termino pabaiga tenka mėnesiui, kuris atitinkamos dienos neturi, terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Oficialių švenčių ir ne darbo dienos (šeštadieniai ir sekmadieniai) įskaitomos į terminą. Jeigu paskutinė termino diena tenka ne darbo ar oficialios šventės dienai, termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Procesinių terminų atnaujinimas. Asmenims, praleidusiems įstatymų nustatytą ar teismo paskirtą terminą dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atnaujinamas. Teismas turi teisę atnaujinti praleistą terminą ir savo iniciatyva, kai iš turimos medžiagos matyti, kad terminas praleistas dėl svarbių priežasčių.

Pareiškimas dėl praleisto termino atnaujinimo paduodamas teismui, kuriame reikėjo atlikti procesinį veiksma, ir nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka. Paduodant pareiškimą dėl termino atnaujinimo, kartu turi būti atliekamas procesinis veiksmas (paduodamas skundas, dokumentai ar atliekami kiti veiksmai), kuriam atlikti praleistas terminas. Pareiškimas dėl termino atnaujinimo turi būti motyvuotas. Prie pareiškimo turi būti pridedami įrodymai, pagrindžiantys praleisto termino atnaujinimo būtinumą.

Atnaujindamas procesinį terminą, teismas priima rezoliuciją. Atsisakydamas patenkinti pareiškimą dėl procesinio termino atnaujinimo, teismas dėl jo priima motyvuotą nutartį. Dėl teismo nutarties, kuria atmetamas pareiškimas dėl praleisto procesinio termino atnaujinimo, gali būti duodamas atskirasis skundas

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Apeliacinis skundas dėl apygardos teismo sprendimo gali būti paduodamas per 30 dienų nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo dienos.

Atskirasis skundas dėl apygardos teismo nutarties gali būti paduodamas:

per 7 dienas nuo nutarties priėmimo dienos, jeigu skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis priimta žodinio proceso tvarka;

per 7 dienas nuo nutarties patvirtintos kopijos įteikimo dienos, jeigu skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis priimta rašytinio proceso tvarka.

Apeliaciniai skundai gali būti paduodami dėl apygardos teismo sprendimų, kuriais byla išnagrinėjama iš esmės, o atskirieji skundai – dėl tarpinių apygardos teismo nutarčių, kurias tiesiogiai įvardija Civilinio proceso kodekso (pavyzdžiui, dėl nutarties, kuria atmetamas pareiškimas dėl procesinio termino atnaujinimo (Civilinio proceso kodekso 78 straipsnio 6 dalis), dėl nutarties, priimtos bylinėjimosi išlaidų klausimu (Civilinio proceso kodekso 100 straipsnis), arba nutarčių, kurios užkerta galimybę tolesnei bylos eigai.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Teismo posėdis kiekvienoje byloje vyksta nepertraukiamai, išskyrus atvejus, kai skelbiama pertrauka, kuri negali būti ilgesnė kaip penkios darbo dienos.

Teismo posėdžio pertrauka gali būti skiriama tik siekiant užtikrinti teismui ir dalyvaujantiems byloje asmenims galimybę pailsėti dėl užsitęsusio bylos nagrinėjimo, suteikti galimybę operatyviai surinkti trūkstamus byloje įrodymus ir taip užtikrinti kuo greitesnį bylos išnagrinėjimą.

Teismas, atidedamas bylos nagrinėjimą, paskiria kito teismo posėdžio laiką ir apie tai pasirašytinai praneša atvykusiems asmenims. Neatvykusiems ir įtraukiamiems dalyvauti procese naujiems asmenims apie kito teismo posėdžio laiką pranešama Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Kai kuriais atvejais, bylos nagrinėjimas gali būti sustabdomas. Bylos sustabdymas – procesinių veiksmų, kuriais siekiama bylą išspręsti iš esmės, atlikimo laikinas sustabdymas neapibrėžtam terminui. Byla gali būti sustabdyta dėl įstatymuose numatytų objektyvių aplinkybių, kliudančių išnagrinėti civilinę bylą ir nepriklausančių nuo dalyvaujančių byloje asmenų ar teismo valios, taip pat kitais atvejais, nors įstatymuose ir nenumatytais, tačiau kliudančiais teismui išnagrinėti bylą iš esmės.

Teismas privalo sustabdyti bylą šiais atvejais:

kai miršta fizinis asmuo arba pasibaigia juridinis asmuo, kuris buvo bylos šalis, jeigu atsižvelgiant į ginčo teisinius santykius yra leidžiamas teisių perėmimas arba kai šalis netenka veiksnumo bylą sustabdoma iki paaiškės mirusio fizinio asmens ar pasibaigusio juridinio asmens teisių perėmėjas ar aplinkybės, dėl kurių teisių perėmimas nevyko, arba iki bus paskirtas neveiksnaus fizinio asmens atstovas pagal įstatymą;

kai negalima nagrinėti tos bylos tol, kol bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka byla sustabdoma iki įsiteisės teismo sprendimas, nuosprendis, nutartis ar nutarimas arba iki bus priimtas nutarimas byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka;

kai nagrinėjant bylą, kurioje atsakovui pareikšti turtiniai reikalavimai, paaiškėja, kad tų pačių turtinių reikalavimų patenkinimas yra susijęs su baudžiamosios bylos nagrinėjimu teisme byla sustabdoma iki bus išnagrinėta baudžiamoji byla arba bus panaikintas laikinasis nuosavybės teisių apribojimas. Ir kitais įstatymų numatytais atvejais.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Netaiko.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Ieškinio senaties termino pabaiga iki ieškinio pareiškimo yra pagrindas ieškinį atmesti.

Jeigu teismas pripažįsta, kad ieškinio senaties terminas praleistas dėl svarbios priežasties, pažeistoji teisė turi būti ginama, o praleistas ieškinio senaties terminas atnaujinamas.

Nuosavybės teisės klausimai dėl turto, kuriam išreikalauti praleisti ieškinio senaties terminai, sprendžiami pagal Civilinio kodekso ketvirtosios knygos normas.

Teisė atlikti procesinius veiksmus išnyksta pasibaigus įstatymų nustatytam ar teismo paskirtam jiems atlikti terminui. Procesiniai dokumentai, paduoti pasibaigus tam terminui, grąžinami juos padavusiems asmenims. Terminu, nustatyto tam tikrai procesinei pareigai atlikti, praleidimas neatleidžia nuo pareigos atlikimo.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jeigu terminai praleisti dėl svarbių priežasčių ir nėra praėję daugiau kaip 3 mėnesiai nuo teismo sprendimo priėmimo dienos, teismas, apelianto prašymu, gali praleistus terminus atnaujinti. Apeliacinio skundo padavimo terminas gali būti atnaujintas, jeigu teismas pripažįsta, kad šis terminas praleistas dėl svarbių priežasčių. Dėl teismo nutarties, kuria atmetas prašymas atnaujinti praleistą apeliacinio skundo padavimo terminą, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Jeigu apeliacinės instancijos teismas tokį atskirąjį skundą patenkina ir praleistą apeliacinio skundo padavimo terminą atnaujina, apeliacinės instancijos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas apeliacinį skundą su byla perduoda šio teismo teisėjų kolegijai arba grąžina pirmosios instancijos teismui spręsti apeliacinio skundo priėmimo klausimą. Kai šioje dalyje numatytu atveju byla perduodama apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijai nagrinėti, apeliacinės instancijos teismas, per tris darbo dienas nuo apeliacinio skundo priėmimo išsiunčia dalyvaujantiems byloje asmenims apeliacinio skundo ir jo priedų kopijas. Pasibaigus sprendimo apskundimo apeliacine tvarka ir atsiliepiamį į apeliacinį skundą pateikimo terminams, pirmosios instancijos teismas per septynias dienas išsiunčia bylą apeliacinės instancijos teismui, o dalyvaujantiems byloje asmenims – pranešimus apie bylos išsiuntimą. Kai byla išsiunčiama apeliacinės instancijos teismui ir šis teismas nustato, kad apeliacinio skundo padavimo terminas yra praleistas, jis gali: savo iniciatyva (ex officio) atnaujinti apeliacinio skundo padavimo terminą, jeigu iš turimos medžiagos aiškiai matyti, kad šis terminas praleistas dėl svarbių priežasčių arba pasiūlyti dalyvaujančiam byloje asmeniui pateikti prašymą dėl apeliacinio skundo padavimo termino atnaujinimo. (Civilinio proceso kodekso 307 straipsnio 2-3 dalys, 338 straipsnis, 78 straipsnis). Nutartis, kuria apelianto prašymas dėl termino atnaujinimo atmetas, gali būti skundžiama atskiruoju skundu (Civilinio proceso kodekso 78 straipsnio 6 dalis).

Paskutinis naujinimas: 21/10/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį

atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Liuksemburgas

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Pagal Liuksemburgo teisę bylai iškelti, procesiniams formalumams, dalyvavimui teisme, pradžiamams dėl atstumo ir kt. nustatyti tam tikri terminai.

Terminai, kuriems pasibaigus ieškiny pasiekiamas nenagrinėtas arba sueina ieškinių senatis, ne visada yra tik procesiniai: čia kalbama tik apie procesinius terminus.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Šeštadienis ir sekmadienis laikomi ne darbo dienomis, kaip ir toliau nurodytos valstybinės šventės, numatytos teisės aktuose:

Naujųjų metų diena, Velykų pirmadienis, gegužės 1 d., Šeštinės, Sekminės, Liuksemburgo nacionalinė diena (birželio 23 d.), Žolinės, Visų Šventųjų diena, Kalėdos ir antroji Kalėdų diena.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Procesiniai terminai gali skirtis atsižvelgiant į bylos dalyką ir rūšį.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas skaičiuojamas nuo akto, įvykio, sprendimo ar dokumento įteikimo dienos vidurnakčio.

5 Ar dokumentų perdavimas ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Taip: jeigu reikalaujama, kad įteiktų (*signification*) antstolis arba kad praneštų (*notification*) teismo tarnautojas, įteikimas arba pranešimas laikomas įvykusi kitą dieną, einančią po tos dienos, kai dokumentas faktiškai patenka į atitinkamo asmens rankas (pavyzdžiui, jeigu dokumentą atsisakoma priimti, jeigu dokumentas paliekamas šalies namuose ir kt.).

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Visi terminai apskaičiuojami nuo akto, įvykio, sprendimo ar įteikimo dienos, nuo kurios pradedamas skaičiuoti laikas, vidurnakčio.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Į terminus įskaičiuojamos teisės aktuose numatytos valstybinės šventės, šeštadieniai ir sekmadieniai.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Į terminus įskaičiuojamos teisės aktuose numatytos valstybinės šventės, šeštadieniai ir sekmadieniai.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Bet kuris procesinis terminas baigiasi paskutinės dienos vidurnaktį.

Jeigu terminas išreikšiamas savaitėmis, jis baigiasi paskutinės savaitės dieną, kuri yra tokio pat pavadinimo kaip ir akto, įvykio, sprendimo ar įteikimo diena, nuo kurios pradedamas skaičiuoti terminas.

Jeigu terminas išreikšiamas mėnesiais arba metais, jis pasibaigia to paties skaičiaus paskutinio mėnesio ar metų dieną kaip ir akto, įvykio, sprendimo ar įteikimo diena, nuo kurios pradėtas skaičiuoti šis terminas. Jeigu atitinkamas paskesnis mėnuo neturi tuo pačiu skaičiumi pažymėtos dienos, terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną.

Jeigu terminas išreikšiamas mėnesiais ir dienomis arba mėnesio dalimis, pirma skaičiuojamas visas mėnuo, o tada mėnesio dienos ar dalys; jeigu skaičiuojamos mėnesio dalys, laikoma, kad mėnuo turi 30 dienų.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Bet kuris terminas, kuris baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba teisės aktuose numatytos valstybinės šventės dieną, pratęsiamas iki po jo einančios pirmos darbo dienos. Tas pats taikoma, jeigu dokumentai turi būti pateikti savivaldybės institucijoms ir paskutinę termino dieną savivaldybės institucijos nedirba.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęjami? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu Liuksemburgo teisme iškeliama byla užsienyje gyvenančiam asmeniui, terminai pratęjami dėl atstumo. Šie terminai gali būti pratęjami 15–35 dienomis, atsižvelgiant į tai, kur atsakovas gyvena.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Paprastai apeliaciniai skundai (*appels*) turi būti paduoti per 40 dienų, o jeigu asmuo gyvena užsienyje, pratęjami dėl atstumo. Apeliaciniai skundai dėl teismo sprendimų, kurie nėra laikinai vykdytini, gali būti paduoti tik praėjus 8 dienoms.

Terminas prašymui panaikinti teismo sprendimą už akių (*opposition*) yra 15 dienų ir skaičiuojamas nuo jo įteikimo ar pranešimo apie jį dienos.

Nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių (*ordonnances de référé*) gali būti skundžiamos per 15 dienų nuo jų įteikimo dienos. Jeigu nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimama už akių, prašymo ją panaikinti padavimo terminas yra 8 dienos nuo nutarties įteikimo dienos. Prašymų dėl panaikinimo terminas skaičiuojamas kartu su apeliacinio skundo padavimo terminu.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Jeigu nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimama supaprastinto proceso tvarka, siunčiamas šaukimas dalyvauti posėdyje, rengiamame įprastą tokios bylos nagrinėjimo dieną ir laiką. Vis dėlto, jeigu atvejais skubus, pirmininkaujantis teisėjas arba jį pavaduojantis teisėjas gali leisti siųsti šaukimą dalyvauti viešame teismo posėdyje arba jo paties namuose nurodytu laiku, net savaitgaliais, valstybinių švenčių dienomis arba dienomis, kurios įprastai nėra darbo dienos.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Jeigu už Liuksemburgo ribų gyvenanti šalis kviečiama asmeniškai dalyvauti teismo posėdyje Liuksemburge, taikomi įprasti terminai, nebent teismas nusprendžia juos pratęsti.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Jeigu ieškiny nėra pareiškiamas per nustatytą terminą, sueina senatis ir ieškiny nebegalima pareikšti. Pasibaigus terminui procesiniams veiksams atlikti, paprastai pasibaigia ir ieškinių terminas arba ieškiny išbraukiamas iš registro.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jei šalis per nustatytą terminą nepareiškia ieškinių, dėl termino pasibaigimo pasibaigęs senaties terminas gali būti atnaujintas, jeigu dėl priežasčių, už kurias šalis nėra atsakinga, šalis laiku nesužinojo apie aktą, nuo kurio pradėtas skaičiuoti terminas, arba jeigu šalis negalėjo imtis veiksmų. Šiuo klausimu prašymas laikomas priimtiniu tik tuo atveju, jeigu jis pateikiamas per 15 dienų nuo tada, kai atitinkama šalis sužinojo apie aktą, nuo kurio pradėtas skaičiuoti terminas, arba nuo tada, kai šaliai tapo žinoma imtis veiksmų. Toks prašymas gali būti pateiktas ne vėliau kaip per vienus metus nuo termino, kuris įprastai būtų skaičiuojamas nuo akto, pasibaigimo. Šie terminai neturi stabdomojo poveikio.

Teisė pareikšti ieškinį išnyksta, jeigu byla nenagrinėjama trejus metus. Šis terminas pratęsiamas 6 mėnesius visais atvejais, kai yra pagrindų prašyti, kad į bylą vietoj senosios šalies įstotų nauja šalis arba kad būtų paskirtas naujas advokatas. Pasibaigus bylai negalima teigti, kad neįmanoma imtis jokių tolesnių veiksmų. Šalis, pageidaujanti imtis veiksmų, turi pareikšti naują ieškinį savo teisėms apginti, nebent yra suėjęs šio ieškinio senaties terminas.

Nutartis išbraukti ieškinį iš registro remiantis tuo, kad advokatas nesilaikė terminų, yra neskundžiama.

Susijusios nuorodos

<http://www.legilux.lu/>

Paskutinis naujinimas: 13/05/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Nyderlandai

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Civilinėje procesinėje teisėje taikomi terminai apytikriai gali būti skirstomi taip:

a. minimalieji pranešimo laikotarpiai, per kuriuos kitai šaliai, trečiosioms šalims ir liudytojams turi būti įteikti teismo šaukimai dalyvauti procese. Paprastai taikomas bent 1 savaitės laikotarpis. Iš esmės bent 1 savaitės laikotarpis taip pat taikomas, kai suinteresuotosios šalys šaukiamos dalyvauti pareiškimo pradėtuose procesuose, jeigu teismas nenurodo kitaip (Civilinio proceso kodekso (nyd. *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 114–119 straipsniai ir 276 straipsnis (šalių ir trečiųjų šalių šaukimas dalyvauti procese) ir 170 ir 284 straipsniai (liudytojų šaukimas dalyvauti procese). Svarbu pažymėti, kad, jeigu atsakovas turi žinomą adresą ne Nyderlanduose arba žinoma, kad jis faktiškai gyvena ne Nyderlanduose, šaukimą tai šaliai reikia įteikti bent prieš 4 savaites (Civilinio proceso kodekso 115 straipsnis);

b. Maksimalieji laikotarpiai teisių gynimo priemonėms įgyvendinti. Teisių gynimo priemonę – protestą (nyd. *verzet*) paprastai reikia pareikšti per 4 savaites. Paprastai 3 mėnesių laikotarpis taikomas apeliaciniam skundai (nyd. *hoger beroep*), kasaciniam skundai Aukščiausiajam Teismui (nyd. *cassatie*) ir prašymui panaikinti galutinį tapusį sprendimą (nyd. *herroeping*) (žr. Civilinio proceso kodekso 143 straipsnį (prieštaravimas), 339 ir 358 straipsnius (apeliacinis skundas), 402 ir 426 straipsnius (kasacinis skundas Aukščiausiajam Teismui), 383 ir 391 straipsnius (galutinio sprendimo panaikinimas));

c. terminai, per kuriuos šalys turi atlikti procesinius veiksmus, o teismas – priimti nutartis. Jų trukmė paprastai yra 2–6 savaitės. Tam tikromis aplinkybėmis teismas gali leisti atidėti procesinių veiksmų atlikimą;

d. senaties terminas teisiniams veiksams pradėti ir vykdymo įgaliojimams įgyvendinti. Bendras senaties terminas yra 20 metų. Tačiau daugeliu atvejų taikomas trumpesnis 5 metų senaties terminas. Daliniai baudų mokėjimai baigia galioti praėjus 6 mėnesiams nuo dienos, kurią jie tapo vykdytini. Jau prasidėjęs senaties terminas gali būti nutrauktas, tada gali būti pradėtas skaičiuoti naujas senaties terminas. Pavyzdžiui, senaties terminas, taikomas vykdymo institucijai, gali būti nutrauktas įteikiant teismo sprendimą arba bet kuriuo kitu vykdymo veiksmu (Civilinio kodekso (nyd. *Burgerlijk Wetboek*) 3 knygos 306–325 straipsniai).

Įstatyminiams terminams taip pat taikomos Bendrajame terminų pratęsimo įstatyme (nyd. [Algemene Termijnenwet](#)) nustatytos taisyklės.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Neskaitant šeštadienių ir sekmadienių, [Bendrajame terminų pratęsimo įstatyme](#) nustatytos šios visuotinai pripažintos švenčių dienos:

Naujųjų metų diena: sausio 1 d.

Didysis penktadienis: penktadienis prieš Velykas

Velykų pirmadienis: pirmadienis po Velykų

Šeštinės: ketvirtadienis praėjus 40 dienų po Velykų

Karaliaus diena: balandžio 27 d.

Išsivadavimo diena: gegužės 5 d.

Sekminių pirmadienis: pirmadienis po Sekminių

Kalėdos ir antroji Kalėdų diena: gruodžio 25 ir 26 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Įstatyminiams terminams taikomos Bendrajame terminų pratęsimo įstatyme nustatytos taisyklės. Šiame įstatyme numatyta, kad įstatyme nustatytas terminas, kuris baigiasi šeštadienį, sekmadienį ar visuotinai pripažintą švenčių dieną, pratęsiamas iki kitos dienos, kuri nėra šeštadienis, sekmadienis ar visuotinai pripažinta švenčių diena, pabaigos. Terminas, apimantis bent 3 dienas, prirėkus pratęsiamas į jį įtraukiant bent 2 dienas, kurios nėra šeštadieniai, sekmadieniai ar visuotinai pripažintos švenčių dienos.

Nacionalinėse teismo šaukimu pradėtų civilinių bylų proceso taisyklėse (nyd. *Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken*) 6 savaitių terminas taikomas kaip pradinis terminas, per kurį šalys turi atlikti procesinius veiksmus, o teismas – paskelbti sprendimą. Kaip numatyta Nacionalinėse kantonų teismų sektorių civilinio proceso taisyklėse (nyd. *Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*), iš esmės kantonų teismai taiko 4 savaitių terminus (<http://www.rechtspraak.nl/>).

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradėdamas skaičiuoti terminas?

Terminas visada pradėdamas skaičiuoti pirmą dieną po to, kai įvyksta lemiamas įvykis.

Teismo šaukimas

Netaikytina.

Teisių gynimo priemonės

Terminas teisių gynimo priemonėi – **protestui** (galima užprotestuoti tik už akių priimtus sprendimus) įgyvendinti gali būti pradėtas skaičiuoti trimis skirtingais momentais:

tuo metu, kai bylą pralaimėjusiai šaliai asmeniškai įteikiamas teismo sprendimas;

jeigu naudojamas kitas įteikimo būdas – tuo metu, kai bylą pralaimėjusi šalis atlieka veiksma, įrodantį, kad ji žino apie sprendimą, arba kai pradėdamas vykdymas, ir

kitais atvejais – tuo metu, kai baigiamas sprendimo vykdymas.

Terminas, per kurį teismo sprendimus galima apskųsti **apeliaciniu skundu ir kasaciniu skundu Aukščiausiajam Teismui**, skaičiuojamas nuo sprendimo paskelbimo dienos. Pirmoji termino diena yra kita diena po to, kai buvo paskelbtas sprendimas. Taip pat žr. klausimą Nr. 12.

Terminas, per kurį teismo sprendimus galima apskųsti apeliaciniu skundu ir kasaciniu skundu Aukščiausiajam Teismui, skaičiuojamas:

nuo dienos, kurią paskelbiamas sprendimas, jeigu ieškovas ir suinteresuotosios šalys atvyksta dalyvauti procese, ir kitų suinteresuotųjų šalių atveju – po to, kai sprendimas įteikiamas arba apie jį pranešama kitu būdu.

Terminas, taikomas **prašymui panaikinti** galutiniu (-e) tapusį (-ią) teismo sprendimą arba nutartį, pradedamas skaičiuoti po to, kai atsiranda pagrindas šį sprendimą arba šią nutartį panaikinti ir ieškovas arba pareiškėjas apie šį pagrindą sužino, tačiau ne anksčiau negu teismo sprendimas arba nutartis tapo galutinis (-ė), t. y. tik tada, kai sprendimo ar nutarties nebegalima prašyti panaikinti protestu, apeliaciniu skundu ar kasaciniu skundu Aukščiausiajam Teismui.

Procesiniai veiksmai

Pastovūs terminai procesiniams veiksams atlikti paprastai skaičiuojami pilnomis savaitėmis nuo ankstesnės bylų sąrašo datos. Pavyzdys: po trečiadienį vykstančio bylų sąrašo svarstymo praėjus keturioms savaitėms trečiadienį byla vėl įtraukiama į bylų sąrašą, pateikimo terminas yra 10.00 val. Jeigu, pavyzdžiui, byla iš sąrašo išbraukiama, tada teismas nustato dieną, kurią ji į sąrašą grąžinama.

Senaties terminai

Teisiniams veiksams taikomų senaties terminų pradžia priklauso nuo veiksmo pobūdžio. Pavyzdžiui, teisė pateikti ieškinį dėl sutartinės prievolės ką nors suteikti arba atlikti vykdymo baigia galioti praėjus 5 metams nuo dienos, vėlesnės negu diena, kurią atsirado teisė reikalauti įvykdyti prievolę, pradžios.

Pavyzdžiui, teisė pateikti ieškinį dėl neteisėtos padėties nutraukimo baigia galioti praėjus 5 metams nuo dienos, vėlesnės negu diena, kurią atsirado teisė reikalauti nedelsiant nutraukti padėtį, pradžios.

Vykdymas

Iš esmės vykdymo įgaliojimai baigiasi praėjus 20 metų nuo dienos, einančios po teismo sprendimo paskelbimo dienos, pradžios.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Ne. Tačiau kai kuriais atvejais būdas, kuriuo šalis sužino apie teismo sprendimą, turi įtakos teisių gynimo priemonės įgyvendinimo, pvz., protesto pateikimo, termino skaičiavimo pradžiai. Taip pat žr. klausimą Nr. 4.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Ne. Terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai įvyko įvykis.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Jeigu nenurodyta kitaip, Nyderlandų teisėje naudojamos kalendorinės dienos. Bendrajame terminų pratęsimo įstatyme numatyta, kad terminas, kuris baigiasi šeštadienį, sekmadienį ar visuotinai pripažintą švenčių dieną, pratęsiamas iki kitos dienos, kuri nėra šeštadienis, sekmadienis ar visuotinai pripažinta švenčių diena, pabaigos.

Be to, įstatyminis terminas, apimantis bent 3 dienas, prireikus pratęsiamas į jį įtraukiant bent 2 dienas, kurios nėra šeštadieniai, sekmadieniai ar visuotinai pripažintos švenčių dienos.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Jie taip pat nustatomi kalendoriniais mėnesiais ir kalendoriniais metais.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Teismo šaukimas

Netaikytina.

Teisių gynimo priemonės

Kai procesas pradedamas teismo šaukimu, teisių gynimo priemonės įgyvendinamos išduodant šaukimą. Teismo antstolis neturi teisės paskelbti antstolio pranešimo po 20.00 val., nebent tai jam leidžia padaryti teismas, į kurį šalis šaukiama atvykti. Todėl terminas faktiškai baigiasi paskutinės dienos 20.00 val. Tokiame procese reikėtų nepamiršti, kad nei diena, kurią išduodamas teismo šaukimas, nei diena, kurią šalis šaukiama atvykti (pirmoji bylų sąrašo diena), į pranešimo apie šaukimą laikotarpį neįskaičiuojamos. Todėl minimalus pranešimo laikotarpis turi būti išdėstytas tarp šių dviejų datų.

Kai procesas pradedamas pareiškimu, teisių gynimo priemonės įgyvendinamos pateikiant pareiškimą teismo kanceliarijai. Tai galima padaryti paštu arba asmeniškai kanceliarijos darbo laiku, arba faksu iki paskutinės laikotarpio dienos vidurnakčio.

Jeigu šeimos byloje pateikiamas apeliacinis skundas, termino pradžios laikas šiek tiek skiriasi nuo taikytino apeliaciniams skundams kituose pareiškimu pradedamuose procesuose (taip pat žr. klausimą Nr. 4 „Teisių gynimo priemonės“). Apeliacinio skundo teikėjas apeliacinį skundą gali pateikti per 3 mėnesius nuo teismo sprendimo paskelbimo dienos. Kitos suinteresuotosios šalys apeliacinį skundą gali pateikti per 3 mėnesius nuo teismo sprendimo įteikimo ar kitokio pranešimo joms apie šį teismo sprendimą dienos.

Procesiniai veiksmai

Jeigu byla yra bylų sąrašė, dokumentų įteikimui taikomos toliau išdėstytos nuostatos. Iš esmės bylų sąrašo dienai skirtas dokumentas teismo kanceliarijai teikiamas iki pateikimo termino. Tai vėliausias laikas, iki kurio teismas turi gauti visus dokumentus, išskyrus šaukimus, ir pranešimus. Kaip numatyta nacionalinėse proceso taisyklėse, diena ir laikas, iki kada turi būti pateikti dokumentai, yra trečiadienis, 10 val. Jeigu posėdis neskiriamas, nes byla nagrinėjama raštu, dokumentai teismo kanceliarijai pateikiami bylų sąrašo dieną arba anksčiau. Kantonų teismai visada rengia posėdžius, nes tuo atveju procesinius veiksmus galima atlikti ir žodžiu. Dokumentai teismo kanceliarijai turi būti pateikti iki bylų sąrašo dienos likus bent vienai dienai. Tai galima padaryti paštu arba asmeniškai kanceliarijos darbo laiku, arba faksu iki atitinkamos dienos vidurnakčio.

Senaties terminai

Taip pat žr. klausimo Nr. 4 skiltį „Senaties terminai“. Norint įgyvendinti tam tikras teises atlikti veiksmą, svarbu, kada šalis sužino apie tam tikrą faktą.

Pavyzdžiui, teisė pateikti ieškinį dėl nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimo baigia galioti praėjus 5 metams nuo dienos, einančios po dienos, kurią kreditorius sužinojo apie reikalavimo buvimą ir sužinojo gavėjo tapatybę, pradžios ir bet kuriuo atveju praėjus 20 metų nuo reikalavimo atsiradimo.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip, terminas, kuris baigiasi šeštadienį, sekmadienį ar visuotinai pripažintą švenčių dieną, pratęsiamas iki kitos dienos, kuri nėra šeštadienis, sekmadienis ar visuotinai pripažinta švenčių diena, pabaigos. Tačiau, remiantis Bendroju terminų pratęsimo įstatymu, tai netaikoma terminams, nustatomiems atliekant atgalinę atskaitą nuo tam tikro laiko arba įvyko. Kitaip tariant, ši taisyklė taikoma maksimaliems laikotarpiams, o minimaliems laikotarpiams netaikoma.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Kai kuriais atvejais teisės aktuose numatyta galimybė terminą pratęsti. Pavyzdžiui, jeigu byla pralaimėjusi šalis apeliacinio skundo pateikimo laikotarpiu miršta ir tos šalies įpėdiniai pageidauja perimti jos teises apeliaciniame procese, taikomas naujas trijų mėnesių laikotarpis.

Tačiau paprastai griežtai kontroliuojama, kad su terminais susijusių taisyklių būtų laikomasi, nors Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas (nyd. *Hoge Raad der Nederlanden*) padarė išimtį byloms, kuriose apeliacinį skundą teikianti šalis dėl teismo klaidos arba neveikimo nebuvo tinkamu laiku informuota apie teismo sprendimą. Jeigu tokiu atveju ta šalis ne dėl savo kaltės praleido terminą, terminas trumpam laikui pratęsiamas.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Apeliacinio skundo pateikimo terminas paprastai yra 3 mėnesiai. Tam tikrose civilinėse bylose, pvz., procese dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (pagreitiname procese) apeliaciniais skundams ir kasaciniais skundams Aukščiausiajam Teismui taikomi trumpesni terminai, t. y., atitinkamai, 4 ir 8 savaitės.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Visi laikotarpiai, susiję su šalies atvykimu į teismą, yra minimalieji laikotarpiai. Maksimaliųjų laikotarpių nėra nustatyta.

Teismo šaukimas

Laikotarpis, per kurį šaliai turi būti įteiktas šaukimas, teismas gali sutrumpinti ieškovo prašymu, jeigu tam tikromis sąlygomis tai yra reikalinga. Procese dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo teismo šaukimas išduodamas tik tada, kai teisėjas nurodo posėdžio datą ir laiką, – posėdis gali vykti netgi sėkmadienį. Prireikus šalis gali būti šaukiama atvykti labai greitai. Teismas taip pat gali nustatyti trumpesnį laikotarpį, per kurį šalis gali būti šaukiama dalyvauti pareiškimo pradėtame procese.

Teismas negali pratęsti šalies šaukimo laikotarpį, tačiau gali nustatyti ilgesnį šaukimo laikotarpį, per kurį šalis šaukiama atvykti dalyvauti pareiškimo pradėtame procese (žr. klausimus Nr. 7 ir 8).

Procesiniai veiksmai

Teismas gali pratęsti terminus, per kuriuos šalys turi atlikti procesinius veiksmus, jeigu to kartu prašo abi šalys. Jeigu prašymą pateikia tik viena šalis, terminas atidedamas tik esant būtinoms priežastims arba *force majeure* atveju. Būtinoms priežastims – tai, pavyzdžiui, faktinis arba teisinis bylos sudėtingumas, būtinumas sulaukti teismo sprendimo kitame aktualiaame procese arba padėtis, kai šalis arba jos advokatas serga arba atostogauja.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Nyderlandų teisėje nėra nuostatų, kuriomis būtų reglamentuojama tokia padėtis.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Teismo šaukimas

Jeigu šalis šaukiama likus nepakankamai laiko, teismo šaukimas negalioja tuo atveju, jeigu atsakovas neatvyksta, – tada teismas šaukimą paskelbia negaliojančiu. Jis savaime negaliojančiu netampa. Ieškovas tokį trūkumą gali pašalinti iki pirmosios bylų sąrašo dienos išduodamas iš dalies pakeistą teismo antstolio pranešimą.

Jeigu atsakovas pirmą bylų sąrašo dieną neatvyksta, patikrinama, ar šaukime nėra trūkumų, dėl kurių jis gali tapti negaliojančiu. Jeigu šaukimas trūkumų neturi, atsakovas laikomas neatvykusių į teismo posėdį ir ieškinį leidžiama nagrinėti atsakovui nedalyvaujant. Jeigu atsakovas neatvyksta ir tikėtina, kad jis dėl trūkumo negavo teismo antstolio pranešimo, teismas paskelbia, kad pranešimas negalioja.

Jeigu atsakovas neatvyksta ir nepaskiria advokato, nors šaukime jis buvo paragintas tai padaryti, ir paaiškėja, kad teismo antstolio pranešime buvo trūkumas, dėl kurio jis tapo negaliojančiu, atsakovas nepaskelbiamas neatvykusių į teismo posėdį. Teismas nustato naują bylų sąrašo datą ir nurodo ieškovo lėšomis pašalinti trūkumą. Jeigu atsakovas atvyksta ir nepareiškia apie trūkumą, šaukimas laikomas išduotu tinkamai.

Teisių gynimo priemonės

Jeigu praleidžiamas teisių gynimo priemonės įgyvendinimo terminas, taikoma nuobauda – neleidžiama pateikti apeliacinio skundo. Tada atitinkamas teismo sprendimas tampa galutinis, t. y. jo nebegalima panaikinti pateikiant protestą, apeliacinį skundą ar kasacinį skundą Aukščiausiajam Teismui.

Procesiniai veiksmai

Jeigu procesinis veiksmas per nustatytą terminą neatliekamas, tam tikromis sąlygomis terminas gali būti atidėtas (žr. klausimą Nr. 10). Jeigu teismas termino neatideda, teisė atlikti procesinį veiksma baigia galioti.

Senaties terminai

Jeigu suinteresuotoji šalis praleido terminą procesui pradėti, teisė pateikti reikalavimą neišnyksta. Tačiau teismine tvarka jos įgyvendinti nebegalima.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Terminus praleidusios šalys gali pasinaudoti toliau nurodytomis teisių gynimo priemonėmis.

Teismo šaukimas

Pirmąją bylų sąrašo dieną neatvykęs atsakovas paprastai laikomas neatvykusių į teismo posėdį. Kol nepaskelbtas galutinis teismo sprendimas, šis atsakovas gali sutrukdyti priimti sprendimą už akių atvykdamas dalyvauti procese kaip šalis. Kai paskelbiamas galutinis teismo sprendimas, šalis, laikoma neatvykusia į teismo posėdį, gali įgyvendinti teisių gynimo priemonę – pateikti protestą. Pareiškimo pradėtame procese negalima priimti sprendimo atsakovui nedalyvaujant, negalima atvykimu į teismo posėdį sutrukdyti priimti teismo sprendimo už akių ir negalima pateikti prieštaravimo. Tokiais atvejais į teismo posėdį neatvykusi suinteresuotoji šalis gali pateikti apeliacinį skundą.

Teisių gynimo priemonės

Teisių gynimo priemonių įgyvendinimo terminų laikymąsi teismas tikrina savo iniciatyva. Apeliacinių skundų pateikimo ir kasacinių skundų pateikimo Aukščiausiajam Teismui terminai yra privalomi. Siekdami teisinio tikrumo, teismai šiuos terminus taiko labai griežtai. Tačiau Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas nustatė tam tikras lankstesnes galimybes pateikti apeliacinius skundus pareiškimo pradėdame procese. Apeliacinio skundo dokumente turi būti išdėstyti jo motyvai, tačiau jeigu sprendimas yra tik paskelbtas, bet dar neišsiųstas, ir todėl apeliacinio skundo teikėjas negali susipažinti su atitinkamais motyvais, leidžiama apeliacinio skundo motyvus pateikti vėlesniame, papildomame apeliacinio skundo dokumente. Tačiau pats apeliacinis skundas turi būti pateiktas nesibaigus terminui. Tik kartais, kai teismas padaro dvigubą klaidą, terminas pratęsiamas 14 dienų nuo teismo sprendimo gavimo dienos. Taip būna, jeigu apeliacinį skundą teikianti šalis nežinojo ir negalėjo žinoti, kada bus paskelbtas teismo sprendimas, nes teismas (arba teismo sekretorius) padarė klaidą ir dėl klaidos, kurios negalima priskirti apeliacinio skundo teikėjui, sprendimas buvo išsiųstas arba paskelbtas tik pasibaigus apeliacinio skundo pateikimo terminui. Kai procesas pradėdamas teismo šaukimu, apeliacinio skundo dokumente neprivalo būti išdėstyti apeliacinio skundo motyvai. Jie pateikiami tik vėlesniu proceso etapu.

Procesiniai veiksmai

Tam tikromis aplinkybėmis gali būti prašoma atidėti procesinių veiksmų atlikimo terminą (žr. klausimą Nr. 13). Jeigu terminas neatidedamas, teisė atlikti procesinį veiksma baigia galioti.

Senaties terminai

Nėra teisių gynimo priemonių, kuriomis būtų galima išvengti senaties terminų pabaigos, tačiau juos galima tinkamu laiku nutraukti (žr. klausimo Nr. 1 d punktą). Nepaisant to, labai išimtinėmis aplinkybėmis teismas gali priimti nutartį, kad remtis senaties terminu negalima, nes tai prieštarauja protingumo ir sąžiningumo principams.

Paskutinis naujinimas: 01/10/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį

atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (de) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Procesiniai terminai - Austrija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Pagal Austrijos teisę esama įvairių rūšių terminų.

Skiriami procesiniai terminai, t. y. terminai, iki kurių proceso šalis arba kitas proceso dalyvis gali arba turi imtis konkrečių procesinių veiksmų, ir materialinės teisės terminai, t. y. terminai, iki kurių turi įvykti tam tikras įvykis, kad pagal teisinę sistemą atsirastų tam tikras materialinės teisės poveikis (t. y. terminai, per kuriuos pagal Civilinio proceso kodekso 454 straipsnį galima apskųsti trukdymą naudotis daiktu, arba nuomos nutraukimo terminai pagal Civilinio proceso kodekso 560 straipsnį). Svarbu tai, kad laikas, pašto tarnybai reikalingas siuntai pristatyti, į procesinius terminus neįtraukiamas, o į materialinės teisės terminus – įtraukiamas. Tai, pavyzdžiui, reiškia, kad apeliacinis skundas laikomas pateiktu laiku, jeigu jis buvo paštu išsiųstas paskutinę apeliacinio skundo padavimo procesinio termino dieną (pašto ženklą dieną), net jeigu teismas jį gauna gerokai po termino.

Terminai taip pat skirstomi pagal tai, ar terminas tiesiogiai nustatytas teisės aktuose (pvz., apeliacinių skundų pateikimo terminai), ar jį nustato teisėjas, įvertindamas konkrečios bylos reikalavimus (pvz., išlaidoms padengti skirto užstato padavimo terminas). Tyrimų terminai, kurių teisės aktuose nustatomas tik tam tikras intervalas (trumpiausia, ilgiausia ar vidutinė trukmė, kaip, pvz., Civilinio proceso 257 straipsnio 1 dalyje numatyta parengiamajam posėdžiui), yra dvejopų terminų derinys.

Absoliutūs terminai nustatomi pagal dieną, kurią jie sueina (paprastai vieną kalendorinę dieną), o santykiniai terminai apibrėžiami pagal pradžios dieną ir trukmę.

Paprastai teisėjai gali terminus pratęsti (pratęsiamieji terminai). Išimtiniais atvejais, kai teisės aktuose draudžiama pratęsti terminą, terminai yra nepratęsiamieji arba privalomieji (pvz., apeliacinio skundo padavimo terminai).

Pagal tai, ar praleidus terminą galima atkurti buvusią padėtį, skiriami atnaujinamieji ir neatnaujinamieji terminai. Pagal bendrą taisyklę terminus galima atnaujinti. Išimtiniais atvejais, kai atkurti ankstesnę padėtį draudžiama, terminas vadinamas naikinamuoju arba galutiniu (vok. *Fallfrist*). Naikinamųjų procesinių terminų pavyzdžiai – prašymo anuliuoti arba prašymo iš naujo apsvarstyti padavimo terminai (Civilinio proceso kodekso 534 straipsnis).

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Austrijoje nedarbo dienos yra šeštadieniai, sekmadieniai, Didysis penktadienis ir valstybinės šventės. Valstybinės šventės Austrijoje yra Naujieji metai (sausio 1 d.), Trys karaliai (sausio 6 d.), Velykų pirmadienis, Gegužės diena (gegužės 1 d.), Šeštinės, Sekminių pirmadienis, Devintinės, Žolinė (rugpjūčio 15 d.), Austrijos nacionalinė diena (spalio 26 d.), Visų Šventųjų diena (lapkričio 1 d.), Nekaltojo prasidėjimo šventė (gruodžio 8 d.), Kalėdų diena (gruodžio 25 d.) ir Kalėdų antroji diena (gruodžio 26 d.).

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Daugumą terminų reglamentavimo nuostatų galima rasti Civilinio proceso kodekso 123–129, 140–143 straipsniuose ir Teismų darbo organizavimo įstatymo (vok. GOG) 89 straipsnyje.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Dažniausiai terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kurią praktiškai įteikiamas sprendimas, kuriuo nustatomas terminas arba dėl kurio priėmimo jis pradedamas skaičiuoti; kitais atvejais terminas pradedamas skaičiuoti paskelbus sprendimą (Civilinio proceso kodekso 124 straipsnis).

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Ne; kaip minėta 4 punkte, įvykis, nuo kurio pradedamas skaičiuoti procesinis terminas, paprastai yra įteikimas, neatsižvelgiant į įteikimo būdą.

Terminas pradedamas skaičiuoti įteikus arba paskelbus sprendimą, kuriuo nustatomas arba dėl kurio priėmimo pradedamas skaičiuoti terminas.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Ne, įvykio, dėl kurio pradedamas skaičiuoti terminas (pvz., įteikimo), diena į skaičiuojamą terminą neįtraukiama.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Terminai skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Šiuo atveju terminai taip pat skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikšti terminai sueina termino pradžios datos pavadinimą ir skaičių atitinkančią paskutinės savaitės arba paskutinio mėnesio dieną (Civilinio proceso kodekso 125 straipsnio 2 dalis). Jeigu paskutinis termino mėnuo tokios dienos neturi (jeigu, pavyzdžiui, vieno mėnesio terminas pradedamas skaičiuoti sausio 31 d.), terminas sueina paskutinę to mėnesio dieną (Civilinio proceso kodekso 125 straipsnio 2 dalis). Nedarbo dienos neturi reikšmės terminų pradžios dienai ar trukmei.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip, terminai, kurie baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba Didįjį penktadienį, sueina kitą darbo dieną.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsiami? Kokiomis sąlygomis?

Privalomieji terminai apeliaciniame procese sustabdomi nuo liepos 15 d. iki rugpjūčio 17 d. ir nuo gruodžio 24 d. iki sausio 6 d. Jeigu vienas iš šių laikotarpių prasideda per privalomąjį terminą arba privalomasis terminas pradedamas skaičiuoti vienu iš šių laikotarpių, terminas pratęsiamas visu tuo laikotarpiu arba nuo termino pradžios likusia to laikotarpio dalimi.

Tai netaikoma tam tikriems specialiesiems procesams, ypač ginčams dėl trukdymo naudotis daiktu ir dėl išlaikymo, prašymams užtikrinti vykdymą, laikiniams draudimams ar už akių priimtiems sprendimams ir sprendimams dėl pripažinimo.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Paprastai apeliacinio skundo padavimo terminai priklauso nuo sprendimo (teismo sprendimas arba teismo nurodymas) ir dalyko. Ginčo tvarka nagrinėjamosiose bylose nurodymo apskundimo apeliacine tvarka (vok. *Rekurs*) terminas paprastai yra keturiolika dienų, o sprendimo apskundimo apeliacine tvarka (vok. *Berufung*) – keturios savaitės.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Paprastai teisėjai gali terminus pratęsti (pratęsiamieji terminai). Išimtiniais atvejais, kai teisės aktuose draudžiama pratęsti terminą, terminai yra nepratęsiamieji arba privalomieji (pvz., apeliacinio skundo padavimo terminai).

Visi terminai gali būti sutrumpinti pagal dokumentuotą proceso šalių susitarimą. Vienos proceso šalies prašymu teismas gali terminą sutrumpinti, jeigu ji gali įrodyti, kad trumpesnis terminas reikalingas didelių nuostolių pavojui išvengti, o kita proceso šalis lengvai galės imtis trumpesniu terminu reikalaujamą procesinių veiksmų (Civilinio proceso kodekso 129 straipsnis).

Gavus prašymą, terminą galima pratęsti, jeigu proceso šalis, kuriai pratęsimas naudingas, dėl neišvengiamų arba labai rimtų priežasčių negali laiku atlikti procesinio veiksmo ir ypač jeigu nepratęsęs termino ji patirtų neatitaisomą žalą (Civilinio proceso kodekso 128 straipsnio 2 dalis). Proceso šalių susitarimu terminų pratęsti negalima (Civilinio proceso kodekso 128 straipsnio 1 dalis).

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Ne, nes šiuo atveju svarbu, kad procesinių veiksmų, susijusių su Austrijos teismu, būtų imtasi laiku.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Paprastai proceso šalis, laiku neatlikusi procesinio veiksmo, praranda galimybę tą veiksmą atlikti (naikinamasis poveikis, Civilinio proceso kodekso 144 straipsnis). Esama išimčių, pvz., Civilinio proceso kodekso 289 straipsnio 2 dalis (kurioje reglamentuojamas neatvykimas duoti parodymų) ir Civilinio proceso kodekso 491 straipsnis (kuriame reglamentuojami neatvykimo į apeliacinio proceso posėdį padariniai).

Per vėlai atlikti procesiniai veiksmai laikomi teisiškai negaliojančiais, tačiau kai kuriais atvejais jie tokiais pripažįstami tik gavus prašymą.

Kartais, be įprastų rezultatų, neveikimas turi dar ir ypatingų padarinių. Jie labai įvairūs. Svarbiausias neveikimo padarinys tas, kad jeigu viena proceso šalis nesiima veiksmų, kita proceso šalis gali prašyti priimti sprendimą už akių (Civilinio proceso kodekso 396 ir 442 straipsniai). Kiti pavyzdžiai: jeigu abi proceso šalys neatvyksta į teismą, bylos nagrinėjimas sustabdomas bent trims mėnesiams (Civilinio proceso kodekso 170 straipsnis), o jeigu ieškovas neatvyksta į procesą dėl santuokos, ieškiny atsakovo prašymu gali būti laikomas atsiimtu, o ne paliktas likimo valiai (Civilinio proceso kodekso 460 straipsnio 5 dalis).

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisiu gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Priemonės neatvykimo į teismą arba procesinio veiksmo neatlikimo teisiniams padariniams atitaisyti yra šios:

Buvusios padėties atkūrimas (Civilinio proceso kodekso 146 ir paskesni straipsniai):

Buvusios padėties atkūrimu galima pasinaudoti siekiant atitaisyti neatvykimo į teismą arba procesinio veiksmo termino nesilaikymo padarinius, kai proceso šalis arba jos atstovas neatvyko arba procesinio veiksmo neatliko dėl nenumatyto ir neišvengiamo įvykio ir nėra proceso šalies arba jos atstovo kaltės arba ši kaltė yra nedidelė (nedidelis aplaidumas). Prašymas taikyti šią priemonę turi būti pateiktas per keturiolika dienų nuo kliūties pašalinimo.

Prieštaravimas (Civilinio proceso kodekso 397a ir 442a straipsniai):

Prieštaravimas yra teisinė priemonė, kuria pagal Civilinio proceso kodekso 396 arba 442 straipsnį siekiama panaikinti už akių priimtą sprendimą. Paprastai prieštaravimai per keturiolika dienų nuo už akių priimto sprendimo įteikimo (nepratęsimasis terminas) parengiamojo rašytinio pareiškimo forma turi būti pateikiami bylą nagrinėjančiam teismui.

Apeliacinis skundas (Civilinio proceso kodekso 461 ir paskesni straipsniai):

Už akių priimtą sprendimą galima apeliacine tvarka apskųsti daugiausia remiantis pareigos pažeidimo nebuvimu, nes taikomas vienas iš Civilinio proceso kodekso 477 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose išvardytų negaliojimo pagrindų (netinkamas įteikimas arba tai, kad proceso šaliai procese nebuvo atstovaujama).

Paskutinis naujinimas: 16/10/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba PL neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Procesiniai terminai - Lenkija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Lenkijos civiliniame procese numatyti 1) įstatyminiai, teisminiai ir sutartiniai terminai, per kuriuos šalys turi atlikti procesinius veiksmus, ir 2) nurodomieji terminai, per kuriuos procesinius veiksmus turi atlikti teismas.

Įstatyminiai ir teisminiai terminai yra galutiniai ir jų praleisti negalima.

Įstatyminiai terminai, kurie apibrėžiami kaip naikinamieji terminai (tai reiškia, kad juos praleidus konkretus procesinis veiksmas tampa niekinis), yra nustatyti įstatymuose. Tokių terminų negalima pratęsti ar sutrumpinti. Įstatyminis terminas pradedamas skaičiuoti įstatyme nurodytu momentu. Esama dviejų rūšių įstatyminių terminų: terminai, iki kurių turi būti atliktas veiksmas, ir terminai, kuriems pasibaigus gali būti atliktas veiksmas. Tarp įstatyminių terminų taip pat yra terminai teisiu gynimo priemonėms įgyvendinti, pvz., apeliacinio ar kitos rūšies skundo pateikimo terminas.

Teisminiai terminai taip pat apibrėžiami kaip naikinamieji, tačiau juos nustato teismas arba teisėjas. Teisminius terminus galima pratęsti arba sutrumpinti, tačiau tik dėl svarbios priežasties, gavus prašymą iki termino pabaigos, net ir neišklausius priešingos šalies. Šie terminai pradedami skaičiuoti nuo atitinkamo sprendimo arba nutarties paskelbimo; jeigu Civilinio proceso kodekse numatytas automatinis įteikimas, jie pradedami skaičiuoti nuo teismo sprendimo arba nutarties įteikimo. Teisminiai terminai apima terminus teismo veiklos ar procesiniams trūkumams sureguliuoti arba formaliems apeliacinio arba kitos rūšies skundo trūkumams pašalinti.

Sutartiniai terminai, kaip galima spręsti iš pavadinimo, nustatomi šalių sutartimi. Klasikinis pavyzdys yra proceso sustabdymas bendru šalių prašymu. Jeigu šalys pateikia tokį prašymą, teismas gali sustabdyti procesą, tačiau to daryti neprivalo. Tokio termino taikymas priklauso vien nuo šalių valios.

Nurodomieji terminai paprastai skiriami teisminėms institucijoms (teismams), ne šalims. Jų nesilaikymas neigiamų procesinių padarinių neturi. Jų pagrindinė paskirtis – proceso spartos principo taikymas. Tokio termino pavyzdys yra teismui skirtas terminas teismo sprendimo motyvams parengti.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Pagal 1951 m. sausio 18 d. Įstatymą dėl nedarbo dienų taikomos šios įstatyminės nedarbo dienos:

visi sekmadieniai (šeštadieniai nėra įstatyminės nedarbo dienos),

sausio 1 d. – Naujųjų metų diena,

sausio 6 d. – Trys Karaliai,

Velykų sekmadienis,

Velykų pirmadienis,

gegužės 1 d. – švenčių diena,
gegužės 3 d. – Nacionalinė gegužės 3-osios šventės diena,
Sekminės,
Devintinės,
rugpjūčio 15 d. – Marijos dangun ėmimo diena,
lapkričio 1 d. – Visų šventųjų diena,
lapkričio 11 d. – valstybinė šventė – Nepriklausomybės diena,
gruodžio 25 d. – Kalėdos,
gruodžio 26 d. – antra Kalėdų diena.

2017 m. Velykų sekmadienis yra balandžio 16 d., Velykų pirmadienis – balandžio 17 d., Sekminės – birželio 4 d., o Devintinės – birželio 15 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Civilinėje teisėje sąvoka „terminas“ gali turėti dvi reikšmes. Tai gali būti konkretus momentas (pvz., 2017 m. balandžio 5 d.) arba konkretus laikotarpis, turintis pradžią ir pabaigą (pvz., 14 dienų).

Jeigu nustatomas galutinis terminas (*data, iki kurios turi būti atliktas veiksmas*), svarbu tikslus jo pabaigos momentas. Terminas neprivalo būti nurodytas kaip diena, tačiau jis turi būti apibrėžtas kaip susitariančiųjų šalių numatytas tam tikromis aplinkybėmis įvykstantis įvykis.

Procesiniai terminai skaičiuojami dienomis, savaitėmis, mėnesiais arba metais. Pagal Civilinio proceso kodekso 165 straipsnį terminų skaičiavimo civiliniame procese metodas reglamentuojamas Civilinio kodekso nuostatomis dėl terminų, jeigu įstatymuose, teismo sprendime, kitos valdžios institucijos sprendime arba teisės akte nustatant terminą nenurodyta, kaip jis turi būti apskaičiuojamas (Civilinio kodekso 110 straipsnis). Laikoma, kad procesinio dokumento siuntimas naudojantis Lenkijos pašto tarnybos arba operatoriaus, teikiančio universaliąją pašto paslaugą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, paslaugomis yra lygiavertis to procesinio dokumento įteikimui teisme. Ta pati nuostata taikoma, kai karys dokumentą pateikia dalinio štabui, asmuo, kuriam yra atimta laisvė, – savo įkalinimo įstaigos administracijai, o Lenkijos jūrų laivo įgulos narys – to laivo kapitonui.

Diena turi 24 valandas, ji prasideda ir baigiasi 24.00 val. Dienomis skaičiuojamas terminas baigiasi paskutinės dienos pabaigoje. Savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas baigiasi dieną, kurios pavadinimas arba data atitinka pirmąją termino dieną, arba, jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi, – paskutinę to mėnesio dieną. Jeigu terminas nurodomas kaip mėnesio pradžia, vidurys arba pabaiga, tai suvokiama kaip pirmoji, penkioliktoji arba paskutinė mėnesio diena, o pusė mėnesio atitinka 15 dienų. Jeigu terminas yra nustatytas mėnesiais arba metais ir nereikalaujama tęstinumo, daroma prielaida, kad mėnuo turi 30 dienų, o metai – 365 dienas. Jeigu veiksmui atlikti skirtas terminas baigiasi įstatymine nedarbo dieną arba šeštadienį, laikoma, kad terminas baigiasi kitą dieną, kuri nėra nedarbo diena arba šeštadienis.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Jeigu dienomis skaičiuojamo termino pradžia yra konkretus įvykis, į terminą neįskaičiuojama diena, kurią įvykis įvyksta. Pavyzdžiui, jeigu teismas šaliai įteikė procesinius dokumentus, 2017 m. sausio 11 d. nurodydamas jai per septynias dienas atlikti konkretų veiksmą, tas terminas baigiasi 2017 m. sausio 18 d. vidurnaktį (24.00 val.).

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Teismas gali procesinius dokumentus įteikti keliais būdais: paštu, per teismo antstolį, vidaus kurjerių tarnybą ar teismo procesinių dokumentų įteikimo tarnybą. Dokumentas adresatui taip pat gali būti įteikiamas perduodant dokumentą adresatui teismo kanceliarijoje. Jeigu dokumentai yra tinkamai įteikti, visi šie būdai yra vienodai galiojantys ir būdo pasirinkimas neturi poveikio terminų skaičiavimui.

Pagal taisyklės nuo 2016 m. rugsėjo 8 d. teismui leidžiama procesinius dokumentus įteikti naudojantis duomenų perdavimo sistema, jeigu adresatas dokumentus pateikė per šią sistemą arba pasirinko galimybę tai padaryti. Adresatas, pasirinkęs galimybę pateikti dokumentus naudojantis duomenų perdavimo sistema, gali elektroninio įteikimo atsisakyti.

Elektroninėmis priemonėmis įteiktas dokumentas laikomas įteiktu korespondencijos gavimo elektroniniame patvirtinime nurodytą dieną, net jeigu ta diena yra įstatymine nedarbo diena. Tai, kad elektroninė korespondencija gaunama naktį, įteikimo veiksmingumui poveikio neturi. Jeigu korespondencijos gavimo elektroninio patvirtinimo nėra, dokumentai laikomi įteiktais praėjus 14 dienų nuo jų įkėlimo į duomenų perdavimo sistemą dienos. Minėtoje taisyklėje reikalaujama, kad šalis bent kartą per 14 dienų pasitikrintų savo elektroninę paskyrą.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Jeigu dienomis skaičiuojamo termino pradžia yra konkretus įvykis, į terminą neįskaičiuojama diena, kurią tas įvykis įvyksta.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Dienomis nustatyti terminai skaičiuojami kalendorinėmis dienomis. Jeigu veiksmui atlikti skirtas terminas baigiasi įstatymine nedarbo dieną arba šeštadienį, laikoma, kad terminas baigiasi kitą dieną, kuri nėra nedarbo diena arba šeštadienis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas baigiasi dieną, kurios pavadinimas arba data atitinka pirmąją termino dieną, arba, jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi – paskutinę to mėnesio dieną.

Jeigu terminas nurodomas kaip mėnesio pradžia, vidurys arba pabaiga, tai suvokiama kaip pirmoji, penkioliktoji arba paskutinė mėnesio diena. Pusė mėnesio atitinka 15 dienų.

Jeigu terminas yra nustatytas mėnesiais arba metais ir nereikalaujama tęstinumo, daroma prielaida, kad mėnuo turi 30 dienų, o metai – 365 dienas.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais ar metais skaičiuojamas terminas baigiasi dieną, kurios pavadinimas arba data atitinka pirmąją termino dieną, arba, jeigu paskutinis mėnuo tokios dienos neturi – paskutinę to mėnesio dieną.

Jeigu terminas nurodomas kaip mėnesio pradžia, vidurys arba pabaiga, tai suvokiama kaip pirmoji, penkioliktoji arba paskutinė mėnesio diena. Pusė mėnesio atitinka 15 dienų.

Jeigu terminas yra nustatytas mėnesiais arba metais ir nereikalaujama tęstinumo, daroma prielaida, kad mėnuo turi 30 dienų, o metai – 365 dienas.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Jeigu veiksmui atlikti skirtas terminas baigiasi įstatymine nedarbo dieną arba šeštadienį, laikoma, kad terminas baigiasi kitą dieną, kuri nėra nedarbo diena arba šeštadienis.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Pratęsti arba sutrumpinti galima tik teisminius terminus, t. y. teismo arba pirmininkaujancio teisėjo nustatytus terminus. Nutartį pratęsti arba sutrumpinti terminą gali priimti arba pirmininkaujantis teisėjas, arba teismas, tačiau tik dėl svarbių priežasčių – priežastis vertinti paliekama teismo nuožiūrai.

Terminą pratęsti arba sutrumpinti galima tik šalies, ne ginčo tvarka nagrinėjamos bylos proceso dalyvio, į procesą įsikišusios šalies, prokuroro, darbo inspektorius, vartotojų ombudsmeno, nevyriausybinių organizacijos, teismo paskirto eksperto arba liudytojo prašymu, jeigu terminas yra susijęs su jų veiksmais. Tokios nutarties teismas arba teisėjas negali priimti savo iniciatyva.

Prašymas turi būti pateiktas iki nustatyto termino pabaigos.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Lenkijos Civilinio proceso kodekse nustatyti įstatyminiai procesiniai terminai, per kuriuos galima įgyvendinti teisių gynimo priemonės pagal teismo sprendimo rūšį (teismo sprendimas (lenk. *wyrok*), sprendimas dėl ne ginčo tvarka nagrinėjamos bylos esmės (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), teismo sprendimas už akių (*wyrok zaoczny*), pagal nurodymo sumokėti procedūrą išduotas nurodymas sumokėti (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), pagal mokėjimo įsakymo procedūrą išduotas mokėjimo įsakymas (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) ir nutartis (*postanowienie*)). Konkrečiai nustatyti tokie įstatyminiai terminai:

sprendimas dėl ne ginčo tvarka nagrinėjamos bylos esmės: jeigu šalis pateikia prašymą dėl teismo sprendimo ir motyvų įteikimo, per vieną savaitę nuo teismo sprendimo rezoliucinės dalies paskelbimo turi būti raštu parengiami teismo sprendimo motyvai, o dviem atvejais (t. y. 1) jeigu šalis, dalyvaujanti procese be advokato, teisinio konsultanto ar patentinio patikėtinio, nedalyvavo skelbiant teismo sprendimą, nes jai buvo atimta laisvė, ir 2) jeigu teismo sprendimas buvo paskelbtas uždarame posėdyje) jie turi būti parengiami per savaitę nuo teismo sprendimo rezoliucinės dalies įteikimo. Apeliacinį skundą per dvi savaites nuo teismo sprendimo ir motyvų įteikimo apeliacinio skundo teikėjui galima pateikti teisme, kuris priėmė skundžiamą sprendimą. Jeigu šalis per savaitę nuo teismo sprendimo rezoliucinės dalies paskelbimo nepateikė prašymo įteikti teismo sprendimą ir jo motyvus, apeliacinio skundo pateikimo terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kurią baigiasi minėto prašymo pateikimo terminas; nutartis: skundo pateikimo terminas yra viena savaitė, jis pradedamas skaičiuoti nuo nutarties įteikimo, o jeigu šalis per nurodytą laiką nepateikė prašymo įteikti nutartį, tada terminas skaičiuojamas nuo nutarties paskelbimo; atsakovo atžvilgiu priimtas teismo sprendimas už akių: atsakovas, kurio atžvilgiu paskelbtas teismo sprendimas už akių, per dvi savaites nuo to laiko, kai jam įteikiamas teismo sprendimas, gali pateikti protestą;

ieškovo atžvilgiu priimtas teismo sprendimas už akių: teismas nurodo už akių priimto sprendimo motyvus, jeigu ieškinyje buvo atmetas visiškai arba iš dalies, o ieškovas per savaitę nuo to laiko, kai jam buvo įteiktas teismo sprendimas, pateikė prašymą nurodyti motyvus, arba jeigu tokio prašymo nepateikęs ieškovas per nurodytą laiką pateikė apeliacinį skundą;

pagal nurodymo sumokėti procedūrą priimtas nurodymas sumokėti: nurodyme sumokėti atsakovas įpareigojamas per dvi savaites nuo nurodymo įteikimo visiškai patenkinti reikalavimą ir sumokėti išlaidas arba nurodymą užprotestuoti;

pagal mokėjimo įsakymo procedūrą priimtas mokėjimo įsakymas: išduodamas mokėjimo įsakymą, teismas nurodo, kad atsakovas privalo per dvi savaites nuo to laiko, kai jam buvo įteiktas įsakymas, visiškai patenkinti reikalavimą ir sumokėti išlaidas arba per tą patį laiką pateikti prieštaravimą.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Liudytojas arba proceso šalis turi absoliučią pareigą atvykti į teismo posėdį. Liudytojas taip pat turi atvykti į teismą net ir tuo atveju, jeigu nežino bylos aplinkybių arba jeigu jau nusprendė pasinaudoti savo teise atsisakyti liudyti. Liudytojas iki posėdžio dienos turi raštu pateisinti savo nedalyvavimą (neatvykimą). Nedalyvavimo priežastis nurodžius vėliau, teismas posėdyje vis tiek gali liudytojui skirti baudą. Liudytojas turėtų pridėti dokumentą, kuriuo pagrindžiama jo neatvykimo priežastis, ir pateikti rašytinį pasiaiškinimą. Liudytojo nedalyvavimas pateisinamas, jeigu jis teismo posėdyje nedalyvavo dėl ligos, svarbios komandiruotės arba didelio nenumatyto incidento. Jeigu gavus šaukimą nurodoma, kad posėdyje nebus dalyvaujama dėl ligos, teismo gydytojas turi išduoti sertifikatą, kuriuo patvirtinama, kad liudytojas negali atvykti. Tokiu atveju teismas nustato kitą atvykimo datą.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Šaliai arba liudytojui taikomos civilinio proceso taisyklės, kuriomis vadovaujasi teisminė institucija (teismas).

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Procesinis veiksmas, kurį šalis atlieka pasibaigus terminui, yra niekinis. Šis principas taikomas ir įstatyminiams, ir teisminiams terminams. Procesinio veiksmo negaliojimas reiškia, kad pavėluotai atliktas veiksmas neturi pagal įstatymą su šio veiksmo atlikimu siejamų teisinių padarinių. Procesinis veiksmas, atliktas pasibaigus terminui, yra niekinis, net jeigu teismas dar nepaskelbė nutarties, kuri yra pasibaigusio termino padarinys.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jeigu terminas buvo praleistas, šalis gali prašyti jį atstatyti ir atnaujinti procesą.

Jeigu šalis procesinio veiksmo atlikimo terminą praleido ne dėl savo kaltės, teismas jos prašymu terminą atstato. Tačiau termino atstatyti neleidžiama, jeigu termino praleidimas šaliai neturi neigiamų procesinių padarinių. Rašytinis pareiškimas, kuriame išdėstytas prašymas atstatyti terminą, ne vėliau kaip per savaitę nuo termino praleidimo priežasties išnykimo turi būti pateiktas teismui, kuriame turėjo būti atliktas veiksmas. Rašytiniame pareiškime turėtų būti išdėstytos aplinkybės, kuriomis pagrindžiamas prašymas. Šalis procesinį veiksma turėtų atlikti tuo metu, kuriuo pateikia prašymą. Nuo praleisto termino praėjus metams, jį galima atstatyti tik išimtiniais atvejais. Atstatyti termino, per kurį apeliacine tvarka turi būti apskundžiamas teismo sprendimas, kuriuo santuoka pripažįstama negaliojančia arba paskelbiamas santuokos nutraukimas, arba paskelbiamas santuokos nebuvimas, neleidžiama, jeigu bent viena šalis iš naujo susituokė po to, kai teismo sprendimas tapo galutinis. Pavėluotai pateiktą arba pagal įstatymus neleistiną prašymą atstatyti terminą teismas atmeta. Nepaisant to, kad pateiktas prašymas atstatyti terminą, procesas ar teismo sprendimo vykdymas nestabdomas. Tačiau teismas, atsižvelgdamas į aplinkybes, gali sustabdyti procesą arba teismo sprendimo vykdymą. Jeigu prašymas patenkinamas, teismas gali nedelsdamas pradėti nagrinėti bylą. Atnaujinus procesą tampa įmanoma iš naujo pradėti nagrinėti bylą, kuri buvo užbaigta galutiniu teismo sprendimu. Skundas, kuriuo prašoma atnaujinti procesą, dažnai laikomas specialiaja teisių gynimo priemone (arba specialiuoju skundu), kuria ginčijami galutiniai teismo sprendimai, palyginti su paprastomis teisių gynimo priemonėmis, kuriomis ginčijami negalutiniai teismo sprendimai. Prašyti atnaujinti procesą galima remiantis tuo, kad teismo sprendimas buvo grindžiamas suklastotu arba pakeistu dokumentu arba vėliau panaikintu baudžiamuoju nuosprendžiu; arba teismo sprendimas buvo išgautas nusikalstamu būdu. Prašyti atnaujinti procesą taip pat galima, jeigu galutinis teismo sprendimas dėl tų pačių teisinių santykių paaiškėja vėliau, arba paaiškėja faktinės aplinkybės arba įrodymai, galintys turėti įtakos bylos baigčiai, kuriais šalis negalėjo remtis ankstesniame procese; jeigu teismo sprendimo turiniui įtakos turėjo nutartis, kuria nebuvo užbaigtas bylos nagrinėjimo procesas ir kuri buvo priimta remiantis norminiu aktu, kurį Konstitucinis Teismas pripažino prieštaraujančiu [Konstitucijai](#), ratifikuotai tarptautinei sutarčiai ar įstatymams (ir kuri pagal Civilinio proceso kodeksą buvo panaikinta arba iš dalies pakeista).

Prašyti atnaujinti procesą nebegalima praėjus daugiau kaip dešimčiai metų nuo tos dienos, kai teismo sprendimas tapo galutinis (nebent šalis negalėjo atlikti procesinių veiksmų arba jai nebuvo tinkamai atstovaujama).

Paskutinis naujinimas: 27/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktingės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį

atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitiktikas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (pt) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Procesiniai terminai - Portugalija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Laiko veiksnys sprendžiant teisinius klausimus yra neabejotinai svarbus. Civilinėse bylose teisinėms situacijoms įtakos turi ir jas lemia dvejoji terminai: civiliniai ir procesiniai. Atsižvelgiant į tai, kokie yra terminai – materialūs ar procesiniai, jiems taikomos skirtingos skaičiavimo taisyklės ir būdai.

Išskyrus atvejus, kai aiškiai nustatyta kitaip, taikomi įstatyme nustatyti civiliniai terminai.

Dėl civilinių bylų terminų Portugalijos teisės aktuose yra konkreti nuoroda į ieškinio senaties, naikinamuosius ir nesinaudojimo teise terminus (Civilinio kodekso 298 straipsnis).

Teisė remtis ieškinio senaties terminu atsiranda, kai atitinkamos teisės turėtojas per įstatyme nustatytą terminą ja nepasinaudoja, jeigu turėtojas gali laisvai naudotis šia teise ir jos naudojimo išimtis nenustatytos įstatyme. Todėl teisinių santykių tikrumo ir saugumo labai nesuteikiama galimybė reikalavimus reikšti neribotą laiką. Senaties terminą turi taikyti asmuo, turintis iš jo naudoti; teismas negali savo iniciatyva kelti senaties termino taikymo klausimo.

Naikinamasis terminas siaurąja prasme reiškia, kad teisė arba teisinė situacija pasibaigus konkrečiam terminui automatiškai išnyksta ir neturi grįžtamojo poveikio.

Tais atvejais, kai šalys diskrecijos teisės neturi, ar terminas nebuvo praleistas, bet kuriame bylos etape savo iniciatyva tikrina teismas. Kai šalys turi diskrecijos teisę, termino pabaigos klausimas, siekiant užtikrinti veiksmingą termino taikymą, sprendžiamas teisminiu ir neteisminiu būdu.

Nesinaudojimas teise reiškia, kad per įstatyme nustatytą laikotarpį visiškai arba iš dalies nesinaudota teise į ką nors, t. y. negauta jos teikiamos naudoti arba ekonominio pranašumo. Nesinaudojimas reiškia, kad atitinkama teisė išnyksta.

Teismas savo iniciatyva negali kelti nesinaudojimo teise klausimo.

Procesiniai terminai nustatyti įstatyme siekiant konkretaus poveikio procesui (pvz., terminai bylai pradėti arba prieštaravimui pareikšti), be to, toks terminas būna atidedamasis arba imperatyvus.

Jeigu galimybė atlikti veiksmą arba kito termino pradžia gali būti atidedama konkrečiam laikotarpiui, terminas yra atidedamasis.

Jeigu imperatyvus terminas apibrėžiamas atidedamuoju terminu, abu terminai skaičiuojami kaip vienas terminas.

Procesinis terminas gali būti nustatytas įstatyme arba teismo nutartyje.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Pagal minėtą reglamentą švenčių dienos Portugalijoje yra:

sausio 1 d., Didysis penktadienis, balandžio 25 d., gegužės 1 d., birželio 10 d., rugpjūčio 15 d., gruodžio 8 d. ir 25 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Pagal pagrindinę Portugalijos civilinio proceso teisėje galiojančią taisyklę, nesant jokios konkrečios nuostatos, šalims suteikiamas 10 dienų terminas kreiptis dėl bet kokio veiksmo arba procesinio dokumento, pareikšti ieškinį dėl pripažinimo negaliojančiu, paduoti atskirąjį skundą arba pasinaudoti bet kuria kita procesine teise; 10 dienų terminas taip pat taikomas šalies atsiliepimui į kitos šalies ieškinį pateikti (Civilinio proceso kodekso 149 straipsnis).

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Paprastai termino pradžia bet kokiam atsakymui pateikti visada yra pranešimas apie atitinkamą veiksmą (Civilinio proceso kodekso 149 straipsnio 2 dalis).

Šalims skirti pranešimai nagrinėjant bylą įteikiami jų teisiniams atstovams.

Kai pranešimu siekiama iškviešti šalį atvykti į teismą asmeniškai, apie tai ne tik pranešama atstovui, bet ir pranešimas išsiunčiamas registruotu laišku pačiai šaliai, nurodant atvykimo į teismą datą, vietą ir tikslą.

Atstovai informuojami elektroniniu paštu (dėl išsamesnės informacijos, žr. 2013 m. rugpjūčio 26 d. įgyvendinamąjį nutarimą (Portaria) Nr. 280/13), o kompiuterinėje sistemoje bus patvirtinta pranešimo įteikimo data; šiuo atveju daroma prielaida, kad pranešimas įteiktas trečiąją dieną po jo parengimo dienos arba pirmąją darbo dieną po tos dienos, jei ta diena yra nedarbo diena.

Įteikimas siunčiant registruotą laišką kartu su gavimo patvirtinimu „laikomas įvykdytu gavimo patvirtinimo pasirašymo dieną, kai jis buvo įteiktas adresatui, net jeigu gavimo patvirtinimą pasirašė trečiasis asmuo, ir darant prielaidą, kad laiškas buvo nedelsiant įteiktas gavėjui, išskyrus atvejus, kai yra priešingų įrodymų“ (Civilinio proceso kodekso 230 straipsnio 1 dalis).

Jeigu byla susijusi su pinigines prievolės, kylančios iš rašytinių sutarčių, kuriose šalys nurodė laiškų įteikimo adresą, įvykdymu, laiškai siunčiami paštu pasirinktu adresu, nurodant, kad bylos vertė neviršija 30 000 EUR, arba, jeigu bylos vertė viršija šią sumą, – prievolę, susijusią su nuolatiniu prekių tiekimu arba paslaugų teikimu. Jeigu adresatas atsisako pasirašyti gavimo patvirtinimą arba priimti laišką, paštininkas tai atitinkamai pažymi prieš grąžindamas laišką ir tariama, kad laiškas įteiktas remiantis įrašu apie atsisakymą pasirašyti gavimo patvirtinimą arba priimti laišką. Šiuo atveju terminas pradedamas skaičiuoti nuo atsisakymo momento.

Jeigu laiškas grąžinamas dėl to, kad adresatas per įstatyme nustatytą terminą jo neatsiėmė iš pašto skyriaus, arba dėl to, kad asmuo, išskyrus asmenį, kuriam turi būti įteikiama, atsisako pasirašyti gavimo patvirtinimą arba priimti laišką, laiškas įteikiamas pakartotinai, ir kitas registruotas laiškas su gavimo patvirtinimu išsiunčiamas asmeniui, kuriam turi būti įteikiama, įspėjant jį apie teises pasekmes. Šiuo atveju įteikiamas oficialiai patvirtintos formos laiškas, prie kurio pridedama informacijos apie teises pasekmes kopija. Paštininkas privalo įrašyti datą ir tikslią laiškų įteikimo vietą ir nedelsdamas šį įrašą apie įteikimą perduoti teismui. Jeigu laiško negalima įmesti į asmens, kuriam turi būti įteikiama, pašto dėžutę, paštininkas palieka adresatui pranešimą. Tokiu atveju įteikimas laikomas įvykdytu paštininko įrašytą datą arba, jeigu pranešimas buvo paliktas, aštuntą dieną po tos datos (adresatas apie tai informuojamas vėliausiai jam siųstame laiške). Būtent nuo šio įteikimo momento pradedamas skaičiuoti procesinis terminas.

Įteikiant per teisinį atstovą, teismo antstolį arba teismo raštinės darbuotoją, terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai asmuo, kuriam turi būti įteikiama, pasirašo įteikimo įrašą.

Civilinio proceso teisėje numatyta galimybė pratęsti terminą (papildomas įstatymų leidėjo suteiktas terminas) atsižvelgiant į geografinį atstumą tarp įteikimo vietos ir teismo, kuriame nagrinėjama byla, arba faktą, kad asmeniui, kuriam turi būti įteikiama, nebuvo įteikta asmeniškai. Esant šioms aplinkybėms, imperatyvus terminas pradedamas skaičiuoti tik pasibaigus šiam pratęsimui.

Kai asmens, kuriam turi būti įteikiama, buvimo vieta nėra tiksliai žinoma, įteikiama per viešus pranešimus ir skelbimus, tuo pat metu juos paskelbiant viešai prieinamose interneto svetainėse (žr. pirmiau minėto 2013 m. rugpjūčio 26 d. įgyvendinamojo nutarimo Nr. 280/13 24 straipsnį). Šiomis aplinkybėmis įteikimas laikomas įvykdytu paskutinio skelbimo publikavimo dieną. Pratęstas terminas pradedamas skaičiuoti nuo įteikimo dienos; terminas atsiliepimui į ieškinį pateikti pradedamas skaičiuoti pasibaigus pagal įstatymą pratęstam terminui.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Taip. Žr. atsakymą į 4 klausimą.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Faktinė veiksmo atlikimo, įvykio, sprendimo priėmimo diena arba dokumento įteikimo arba pranešimo diena, nuo kurios pradamas skaičiuoti terminas, nėra įskaičiuojama.

Faktinė veiksmo atlikimo, įvykio, sprendimo priėmimo diena arba dokumento įteikimo ir (arba) vienos šalies pranešimo kitai šaliai apie savo veiksmus diena, nuo kurios pradamas skaičiuoti terminas, nėra įskaičiuojama.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Įstatyme arba teismo nutartyje nustatytas procesinis terminas yra tęstinis. Tačiau jis sustabdomas teismui atostogaujant, išskyrus atvejus, kai jis trunka šešis mėnesius ar ilgiau, arba procesinių veiksmų, kurie pagal įstatymą priskiriami prie skubių, atveju, išskyrus atvejus, kai išklauses šalis teisėjas priima pagrįstą nutartį sustabdyti procesinio termino eigą. Kai procesinio veiksmo atlikimo terminas pasibaigia dieną, kurią teismas nedirba, terminas pratęsiamas iki kitos darbo dienos.

Teismo atostogos trunka nuo gruodžio 22 d. iki sausio 3 d., nuo Verbų sekmadienio iki Velykų antros dienos ir nuo rugpjūčio 16 d. iki rugpjūčio 31 d.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Kai toks terminas skaičiuojamas mėnesiais arba metais, jo pradžia nustatoma tokiu pat būdu, t. y. terminas pradamas skaičiuoti kitą dieną po įteikimo, pranešimo arba atitinkamo įvykio, nuo kurio prasideda jo eiga.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Dienomis skaičiuojamas terminas pasibaigia prie termino pradžios pridėjus termino dienų skaičių, kaip aprašyta atsakyme į šio klausimo b dalį.

Savaitėmis, metais arba mėnesiais skaičiuojamas terminas, kuris prasideda konkrečią datą, pasibaigia paskutinės savaitės, mėnesio arba metų atitinkamą dieną 24 val., tačiau jeigu mėnuo neturi atitinkamos dienos, terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną (Civilinio kodekso 279 straipsnio c punktas). Sekmadieniai ir valstybinių švenčių dienos yra priskiriamos prie teismo atostogų, todėl terminas, kuris baigiasi sekmadienį arba valstybinės švenčių dieną, pratęsiamas iki pirmos darbo dienos, jeigu atitinkamą veiksmą reikia atlikti teisme.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Teismai dirba tik darbo dienomis.

Pagal visų procesinių terminų skaičiavimo taisyklę procesinio veiksmo atlikimo termino pabaiga pratęsiamas iki kitos darbo dienos, jeigu terminas pasibaigia teismų ne darbo dieną.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Įstatyme nustatytas procesinis terminas įstatyme nustatytais atvejais gali būti pratęstas. Šalių sutikimu terminas gali būti pratęsiamas vieną kartą tokį pat laikotarpį (Civilinio proceso kodekso 141 straipsnis).

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Apelacinis skundas turi būti paduodamas per 30 dienų terminą, kuris pradamas skaičiuoti nuo pranešimo apie sprendimą įteikimo dienos, ir per 15 dienų – skubiais atvejais ir Civilinio proceso kodekso [644 straipsnio](#)2 dalyje ir [677 straipsnyje](#) nustatytais atvejais.

Jeigu šalis neatvyksta į teismo posėdį ir jai nepranešama pagal Civilinio proceso kodekso 249 straipsnį, terminas apeliaciniam skundui paduoti pradamas skaičiuoti paskelbus apie sprendimą, išskyrus atvejus, kai šalis atvyksta iki nustatyto termino pabaigos; tokiu atveju joms būtina pranešti apie teismo sprendimą arba nutartį ir nuo šio pranešimo dienos pradamas skaičiuoti terminas.

Jeigu nagrinėdamas bylą teismas priima žodines nutartis arba sprendimus, terminas pradamas skaičiuoti nuo jų paskelbimo dienos, jeigu šalis dalyvavo teismui skelbiant apie procesinį veiksmą arba buvo apie jį informuota.

Jeigu, kitais nei pirmiau išvardyti atvejais, pranešimo įteikti nereikia, terminas pradamas skaičiuoti tą dieną, kurią asmuo sužinojo apie sprendimą.

Atsakovas į apelianto ieškinį gali atsakyti per terminą apeliaciniam skundui paduoti.

Ieškinyje atsakovas gali ginčyti apeliacinio skundo priimtumą arba nurodyti, kad buvo praleistas terminas jam paduoti, taip pat ginčyti šalies, kaip apelianto, statuso teisėtumą.

Jeigu apeliaciniu skundu siekiama peržiūrėti pateiktus įrodymus, terminas skundui ir atsiliepimui į skundą paduoti pratęsiamas 10 dienų.

Jeigu atsakovas prašo praplėsti apeliacinio skundo dalyką, apeliantas atsiliepimą gali pateikti per 15 dienų nuo pranešimo apie prašymą.

Jeigu yra keletas apeliančių arba keletas atsakovų, kiekvienam jų reikalavimui taikomas atskiras terminas, net jei jiems atstovauja skirtingi advokatai. Teismo raštinė turi pareigą užtikrinti, kad visos bylos teisme būtų nagrinėjamos laikantis jos nustatytų terminų.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Įstatyme nustatyti terminai negali būti sutrumpinti.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Atsakovui, kuriam įteiktas prašymas atsakyti į pateiktą civilinį ieškinį, suteikiamas terminas atsiliepimui į ieškinį pateikti. Jis gali būti pratęstas atsižvelgiant į geografinį atstumą tarp įteikimo vietos ir teismo nagrinėjimo vietos. Terminas atsiliepimui į ieškinį pateikti pratęsiamas atsižvelgiant į geografinį atstumą tarp įteikimo vietos ir teismo nagrinėjimo vietos, o ne į asmens, kuriam įteikiama, gyvenamąją vietą (Civilinio proceso kodekso [245 straipsnis](#)).

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Pasibaigus imperatyviam terminui, prarandama teisė pareikšti ieškinį. Tačiau pasibaigus terminui veiksmą galima atlikti, kai esama pateisinamų kliūčių, o jeigu tokių kliūčių nėra, veiksmas gali būti atliekamas per pirmas tris darbo dienas po termino pabaigos, jei nedelsiant sumokama bauda.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Veiksmas pasibaigus terminui gali būti atliekamas tais atvejais, kai esama pateisinamų kliūčių (kaip nurodyta atsakyme į 14 klausimą), kitaip tariant, dėl įvykio, nepriskirtino asmenų, kurie turi laikytis termino, arba jų atstovų kaltei ir trukdančio atitinkamą veiksmą atlikti laiku. Šiuo atveju šalis, teigianti, kad termino nesilaikė dėl kliūčių, nedelsdama turi pateikti tai patvirtinančius įrodymus.

Kitais nei pateisinamos kliūtys atvejais veiksmas gali būti atliekamas per pirmas tris dienas po termino pabaigos, jeigu sumokama bauda, kaip nurodyta pirmiau, be to, teisėjas išimtiniais atvejais gali nuspręsti sumažinti arba panaikinti baudą dėl sunkios šalies ekonominės padėties arba kai akivaizdu, kad skirta bauda yra neproporcinga, visų pirma atsižvelgiant į veiksmus, kuriuos galima atlikti nepaskyrus teisinio atstovo ir šalis veiksmą gali atlikti pati.

Papildoma informacija

[Teisingumo politikos generalinis direktoratas](#)

[Teisingumo vykdymo generalinis direktoratas](#)

[Oficialusis leidinys](#)

[Teisinių dokumentų duomenų bazė](#)

Paskutinis naujinimas: 10/09/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (ro) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Procesiniai terminai - Rumunija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Procesiniu požiūriu bylos terminas, kaip bendra apibrėžtis, yra laiko intervalas, per kurį turi būti atlikti arba neatlikti tam tikri procesiniai veiksmai, arba, priešingai, juos draudžiama atlikti. Terminai reglamentuojami Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 134/2010 (įsigaliojusio 2013 m. vasario 15 d.) su vėlesniais papildymais ir pakeitimais 180–186 straipsniuose.

Visi civiliniame procese taikomi įvairių rūšių terminai klasifikuojami atsižvelgiant į tai, kaip jie buvo apibrėžti: kaip teisiniai, teisminiai ar įprasti terminai (nepaisant jų pobūdžio). Teisiniai terminai – tai aiškiai įstatymuose nustatyti terminai, kurie iš esmės yra nekintami, todėl teisėjas arba šalis negali jo sutrumpinti arba pratęsti (pavyzdžiui, penkių dienų terminas šaukimui į teismą įteikti). Išimtiniais atvejais pagal įstatymus leidžiama pratęsti arba sutrumpinti tam tikrus teisinius terminus. Teisminius terminus nustato teismas nagrinėdamas bylas; šie terminai taikomi šalių atvykimui į teismo posėdį, liudytojų išklausimui, kitų įrodymų (t. y. dokumentų, ekspertizės išvadų ir pan.) administravimui. Įprasti terminai – tai terminai, kuriuos gali nustatyti šalis ginčo nagrinėjimo metu ir kurių teismas neprivalo patvirtinti.

Atsižvelgiant į rūšį, procesiniai terminai yra pagrindiniai (parodomieji) ir draudžiamieji (atgrasomieji); pagrindiniai terminai – tai terminai, per kuriuos privaloma atlikti tam tikrą procesinį veiksma (pvz., terminai, per kuriuos privaloma pateikti skundą – apeliaciją, kasacinį skundą ir pan.), o draudžiamieji terminai – tai terminai, per kuriuos pagal įstatymus draudžiama atlikti bet kokius procesinius veiksmus.

Kitas terminų klasifikacijos kriterijus yra susijęs su sankcijomis, kurios taikomos jų nesilaikant; šie terminai yra absoliutūs ir santykiniai. Jei nesilaikoma absoliučiu terminų, tai galiausiai turi poveikį procesiniams veiksams, o jei nesilaikoma santykinų terminų, net jeigu jie nebūtinai lemia procesinių veiksmų negaliojimą, kaltosioms šalims gali būti taikomos drausminės arba finansinės sankcijos (terminas nutarčiai priimti, terminas parengiamiesiems veiksams atlikti ir pan.).

Galiosiausiai atsižvelgiant į trukmę, terminai gali būti išreiškiami valandomis, dienomis, savaitėmis, mėnesiais ir metais, ir ši klasifikacija taip pat numatyta Civilinio proceso kodekso 181 straipsnyje. Be to, yra konkrečių atvejų, kai įstatymuose nenustatyta konkreti termino rūšis (valanda, diena ir pan.), tačiau nurodomas laiko momentas, iki kurio turi būti užbaigtas procesinis veiksmas (pavyzdžiui, prieštaravimo vykdymui atveju prieštaravimas gali būti pateiktas iki paskutinio vykdymo veiksmo), arba įtvirtinamos nuostatos, kuriose nurodoma, kad veiksmas turėtų būti atliktas „nedelsiant“ arba „kuo greičiau“, arba „skubiai“.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Pagal Rumunijos teisę nedarbo dienos yra visi šeštadieniai ir sekmadieniai, kurie yra pridedami prie nacionalinių švenčių (Nacionalinė diena – gruodžio 1 d.; Darbo šventė – gegužės 1 d.), taip pat yra svarbios religinės šventės (Kalėdos – gruodžio 25 ir 26 d.; Velykos – pirmoji ir antroji Velykų dienos ir Sekminės, viena iš šių dienų priklauso nuo kalendorinių datų; Marijos ėmimo į dangų šventė – rugpjūčio 15 d., Švento Andriejaus diena – lapkričio 30 d.), Naujieji Metai – sausio 1 ir 2 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Terminas taikytinos taisyklės yra nustatytos Civilinio proceso kodekso 180–186 straipsniuose.

4 Kai tam tikrą veiksma ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Kiekvienas terminas turi pradžią ir pabaigą, o laiko tarpas tarp šių dviejų momentų reiškia termino trukmę.

Kalbant apie termino pradžią, pažymėtina, kad Civilinio proceso kodekso 184 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad terminai pradedami skaičiuoti nuo procesinių dokumentų įteikimo dienos, išskyrus atvejus, kai įstatymuose nustatyta kitaip.

Tačiau taip pat yra atvejų, kai procesinio dokumento įteikimas, kaip terminų pradžią nulemiantis faktas, gali būti pakeičiamas lygiavertėmis procesiniais veiksmais (lygiavertiškumo atvejais). Todėl procesinio dokumento įteikimas, nuo kurio pradedamas skaičiuoti terminas, tam tikrais atvejais pakeičiamas kitais procesiniais veiksmais, nuo kurių prasideda terminas (pavyzdžiui, prašymas įteikti procesinius dokumentus priešingai šaliai, skundo pateikimas arba pranešimo apie vykdymą įteikimas).

Nukrypstant nuo bendros taisyklės, taip pat yra atvejų, kai terminai prasideda nuo kitų momentų nei įteikimas, t. y. nuo nutarties priėmimo (senaties termino pabaigos nustatymas, teismo sprendimo papildymas), nuo įrodymų patvirtinimo (prašymai dėl reikalaujamų sumų arba liudytojų sąrašai pateikiami per penkias dienas), nuo tam tikrų dokumentų paskelbimo (skelbimas dėl pastato pardavimo pateikiamas per penkias dienas).

Kalbant apie termino pabaigą, ji apibrėžiama kaip momentas, kai pasiekiamas termino poveikis, t. y. išnyksta galimybė atlikti procesinį veiksma, dėl kurio buvo nustatytas terminas (taikoma pagrindiniams terminams) arba, priešingai, terminu nustatomas / pažymimas momentas, kai atsiranda teisė atlikti tam tikrus procesinius veiksmus.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumenta asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Nuo pradžios iki pabaigos momento terminai skaičiuojami nepertraukiamai, o galimybės nutraukti arba sustabdyti terminą iš esmės nėra. Tačiau kliūtys, kurios atsiranda dėl nuo šalies valios nepriklausančių aplinkybių, kurios išvardytos Civilinio proceso kodekso 186 straipsnyje, yra priežastis nutraukti procesinius terminus. Prie šio atvejo pridedamos kitos konkrečios nutraukimo aplinkybės: (pavyzdžiui, skundo termino nutraukimas, Civilinio proceso kodekso 469 straipsnis). Kartu įstatymuose nustatyta, kad procesinis terminas taip pat gali būti sustabdytas (ši taisyklė taikoma ir senaties terminui, Civilinio proceso kodekso 418 straipsnis). Jeigu terminas nutraukiamas pagal Civilinio proceso kodekso 186 straipsnį, išnykus kliūčiai, pradedamas skaičiuoti nekintantis 15 dienų terminas, nepaisant nutraukto termino trukmės. Jeigu terminas sustabdomas, jis bus toliau skaičiuojamas nuo sustabdymo momento, be to, prie termino bus pridėta termino dalis, suėjusi iki jo sustabdymo.

Pagal Civilinio proceso kodekso 183 straipsnį per teisinį terminą registruotu laišku pašto tarnybai, pašto pasiuntinių tarnybai arba specializuotai pranešimų tarnybai pateiktas procesinis dokumentas laikomas įteiktu laiku. Suinteresuotosios šalies per teisinį terminą kariniame padalinėje arba šalies sulaikymo

įstaigos administracijai pateiktas dokumentas taip pat laikomas įteiktu laiku. Pašto tarnybos išduotas kvitas ir, kai tinkama, pašto pasiuntinių tarnybos, specializuotos pranešimų tarnybos, karinio padalinio arba šalies sulaukymo įstaigos administracijos atlikta pateikto dokumento registracija arba patvirtinimas laikomi dienos, kurią suinteresuotoji šalis ėmėsi veiksmų, įrodymu.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Pagal Civilinio proceso kodekso 181 straipsnį dienomis išreikšti terminai skaičiuojami taikant išimtinę sistemą, t. y. visomis dienomis, neatsižvelgiama nei į termino pradžios dieną – *dies a quo*, – nei į termino pabaigos dieną – *dies ad quem*, o taikytinos taisyklės yra susijusios su termino pradžios momentu ir jos aprašytos atsakyme į 4 klausimą.

Dienomis išreikštas terminas visada skaičiuojamas visomis dienomis, tačiau dokumentą galima pateikti tik teismo tarnybų darbo valandomis. Tačiau šį trūkumą galima pašalinti procesinį dokumentą siunčiant laišku, kurio datą nurodo pašto pareigūnas, ir naudojant veiksmingas gavėjo informavimo priemones. Taip pat žr. atsakymą į 4 klausimą.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Pavyzdžiui, jeigu asmuo privalo atlikti veiksma arba jam dokumentas turi būti įteiktas 2005 m. balandžio 4 d. ir jis atsakymą turi pateikti per 14 dienų nuo dokumento įteikimo, ar tai reiškia, kad atitinkamas asmuo atsakymą turi pateikti iki:

- i. pirmadienio, balandžio 18 d. (kalendorinės dienos) arba
- ii. penktadienio, balandžio 22 d. (darbo dienos)?

Teisingas atsakymas – į nurodytą dienų skaičių yra įtrauktos kalendorinės dienos. Atitinkamas asmuo turi imtis faktinių veiksmų iki balandžio 18 d. imtinai.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Pagal Civilinio proceso kodekso 182 straipsnį metais, mėnesiais arba savaitėmis išreikštas terminas baigiasi tokią pat metų, mėnesio ar savaitės dieną kaip ir termino pradžios diena.

Jei terminas, kuris prasidėjo mėnesio 29, 30 ar 31 d., baigiasi mėnesį, kuris neturi tokios dienos, laikoma, kad jis baigėsi ankstesnę mėnesio dieną.

Terminas, kuris baigiasi įstatymuose nustatytą švenčių dieną, arba kai dokumento įteikimas sustabdomas, bus pratęstas iki kitos darbo dienos pabaigos.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas baigiasi atitinkamą paskutinės savaitės arba mėnesio arba paskutinių metų dieną. Jeigu paskutinis mėnuo neturi tokios pat dienos, kurią terminas prasidėjo, terminas baigiasi paskutinę to mėnesio dieną. Jeigu paskutinė termino diena yra nedarbo diena, terminas pratęsiamas iki pirmos po tos dienos einančios darbo dienos.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip, jeigu paskutinė termino diena yra nedarbo diena, terminas pratęsiamas iki pirmos po tos dienos einančios darbo dienos.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Civilinio kodekso 184 straipsnyje nustatyta, kad procesinis terminas nutraukiamas ir naujas terminas pradedamas skaičiuoti nuo dokumento, kuris buvo įteiktas iš naujo, įteikimo dienos šiais atvejais:

mirus kuriai nors iš šalių; šiuo atveju naujas dokumentas įteikiamas paskutinės mirusiojo nuolatinės gyvenamosios vietos adresu jo įpėdiniui nenurodant kiekvieno įpėdinio vardo, pavardės ir padėties;

mirus kurios nors šalies atstovui; šiuo atveju atitinkamai šaliai įteikiamas naujas dokumentas.

Procesinis terminas nepradedamas skaičiuoti, o jei buvo pradėtas skaičiuoti, jis nutraukiamas neveiksnioms arba ribotą veiksmumą turinčios šalies atžvilgiu iki tol, kol, kai tinkama, paskiriamas tai šaliai atstovausiantis arba padėsiantis asmuo.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Taip, galioja specialūs terminai, susiję su teisės klausimais. Bendrieji apeliacijos ir kasacinio skundo pateikimo terminai pagal Civilinio proceso kodeksą yra 30 dienų. Pavyzdžiui, jeigu tam tikrose bylose (ypatingosios teisenos bylose) priimama pirmininko nutartis, apeliacija turi būti pateikiama per penkis dienas, o tai yra trumpesnis apeliacijos pateikimo terminas pagal įprastas teisės nuostatas.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Atsakymas yra teigiamas, tai reiškia, kad tam tikrais išimtiniais atvejais pagal įstatymus teisėjui leidžiama pratęsti terminą (pavyzdžiui, penkiomis dienomis pagal Civilinio proceso kodekso 469 ir 490 straipsnius atitinkamai apeliacinėse ir kasacinėse bylose) arba jį sutrumpinti (pavyzdžiui, pagal Civilinio proceso kodekso 159 straipsnį dėl šaukimo į teismą įteikimo termino sutrumpinimo iki penkių dienų iki teismo posėdžio dienos).

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksma, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Pagal Civilinio proceso kodekso 1087 straipsnį tarptautinėse civilinėse bylose teismas taiko Rumunijos procesinę teisę, išskyrus atvejus, kai galioja priešingos nuostatos. Taip pat žr. atsakymus į 5, 11 ir 16 klausimus.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Kaip nurodyta pirmiau, absoliutaus termino nesilaikymas galiausiai turi poveikį bylai, o jei nesilaikoma santykinų terminų, net jeigu jie nebūtinai lemia procesinių veiksmų negaliojimą, kaltosioms šalims gali būti taikomos drausminės arba finansinės sankcijos (terminai nutarčiai priimti, terminai parengiamiesiems veiksams atlikti ir pan.).

Tikėtina, kad, nesilaikant procesinių terminų, bus taikomos įvairios sankcijos, pavyzdžiui:

procesinio veiksmo negaliojimas;

procesiniam veiksmui atlikti suteikiamo termino panaikinimas;

teismui perduoto prašymo galiojimo pabaiga;

teisės į priverstinio vykdymo veiksmus senaties termino pabaiga;

finansinės sankcijos;

drausminės sankcijos;

pareiga dar kartą atlikti arba ištaisyti veiksma, kuris atliktas nesilaikant jokių teisinių formalumų;

pareiga sumokėti kompensaciją nukentėjusiajai šaliai dėl procesinių formalumų pažeidimų.

Civilinio proceso kodekso 185 straipsnyje nustatyta, kad tais atvejais, kai procesinė teisė turi būti įvykdoma per tam tikrą terminą, nesilaikant šios pareigos atimama teisė, išskyrus atvejus, kai įstatymuose nustatyta kitaip. Procesinis veiksmas, kuris buvo atliktas pasibaigus terminui, negalioja. Jeigu įstatymuose nustatyta, kad per nustatytą terminą turi būti sustabdytas procesinis veiksmas, iki termino pabaigos atliktas veiksmas gali būti panaikinamas suinteresuotosios šalies prašymu.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisų gynimo priemonėmis gali pasinaudoti ji praleidusios šalys?

Civilinio proceso kodekso 186 straipsnyje nustatyta, kad procesinį terminą praleidusiai šaliai suteikiamas naujas terminas, jeigu ji įrodo, kad terminą praleido dėl tinkamai pagrįstų priežasčių. Atitinkama šalis procesinį veiksma atliks ne ilgiau nei per 15 dienų nuo termino atnaujinimo ir kartu paprašys suteikti naują terminą. Jei šalis siekia pasinaudoti teisų gynimo priemonėmis, šis terminas yra toks pat kaip ir pateikiant skundą nustatytas terminas. Prašymą suteikti

naują terminą išnagrinės kompetentingas teismas, kuris nagrinėja prašymą dėl laiku neįgyvendintos teisės. Jei nustatoma šalies kaltė, procesinėmis teisių gynimo priemonėmis negalima pasinaudoti.

Paskutinis naujinimas: 28/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Slovakija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

- Nustatyti teisės aktais – jų trukmė apibrėžta įstatymuose;
- teisminiai – teismas gali pratęsti galutinį terminą atitinkamo subjekto prašymu.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Nedarbo dienos – tai dienos, skirtos darbuotojams pailsėti po savaitės darbų ir teisės aktais nustatytos valstybinių švenčių dienos,

- nedarbo dienos Slovakijos Respublikoje: sausio 6 d., Didysis penktadienis, pirmoji Velykų diena, antroji Velykų diena, gegužės 1 d., gegužės 8 d., rugsėjo 15 d., lapkričio 1 d., gruodžio 24 d., gruodžio 25 d., gruodžio 26 d.;
- teisės aktais nustatytos valstybinių švenčių dienos Slovakijos Respublikoje: sausio 1 d., liepos 5 d., rugpjūčio 29 d., rugsėjo 1 d., lapkričio 17 d.

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

- Pagal įstatymą Nr. 160/2015 – Civilinio proceso kodeksą (slovak. *zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok*) (toliau – CPK) – ir jei nėra priešingų nuostatų, terminą veiksmui atlikti nustato teismas. Diena, kurią įvyko termino pradžią nulėmęs įvykis, neįskaičiuojama į dienas skaičiuojamą terminą.
- Terminas neskaičiuojamas asmens, kuris prarado savo procesinį veiksnumą būti bylos šalimi arba veikti teisme, atžvilgiu (CPK 119 straipsnis).
- Jeigu nauja šalis, teisinis atstovas arba šalies globėjas įstoja į bylą, jo atžvilgiu terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo nuo to momento, kai jis įstojo į bylą (CPK 120 straipsnis).
- Laikoma, kad termino buvo laikomasi, jeigu atitinkamas veiksmas teisme buvo atliktas arba dokumentas institucijai, kuri yra įpareigota jį įteikti, perduotas paskutinę termino dieną (CPK 121 straipsnio 5 dalis).

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po dienos, kurią įvyko termino pradžią nulėmęs įvykis.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Ne.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Ne.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Terminai skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais ir metais nustatyti terminai taip pat skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Savaitėmis, mėnesiais arba metais nustatyti terminai baigiasi tą pačią dieną, kaip ir diena, kurią įvyko termino pradžią nulėmęs įvykis, o jeigu mėnuo tokios dienos neturi, tuomet terminas baigiasi paskutinę mėnesio dieną. Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba švenčių dieną, paskutinė termino diena yra iš karto po tos dienos einanti darbo diena (CPK 121 straipsnis).

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Taip.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu įstatyme nenustatytas veiksmo atlikimo terminas, jį nustato teismas, jei jo to prašoma. Teismas taip pat gali pratęsti savo nustatytą terminą (CPK 118 straipsnio 2 dalis).

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Skundas pateikiamas per 15 dienų nuo sprendimo įteikimo teismui, kuriam adresuotas skundas (CPK 362 straipsnis).

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Taip, tačiau tai taikoma tik terminui, susijusiam su informacinio pobūdžio apklausa.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Termino nesilaikymo pasekmė – termino praleidimas.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Teismas gali nepaisyti termino praleidimo, jeigu jis buvo praleistas dėl pateisinamos priežasties, kuri užkirto kelią šaliai arba jos atstovui atlikti veiksmą, kurį atlikti ji (jis) turėjo teisę. Prašymą privaloma pateikti per 15 dienų nuo kliūties išnykimo momento, o praleistas veiksmas turi būti atliekamas tuo metu (CPK 122 straipsnis). Teismas turi visišką diskreciją įvertinti, ar priežastis, dėl kurios šalis arba jos atstovas praleido teisės aktais nustatytą terminą, yra pateisinama.

Paskutinis naujinimas: 10/02/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Suomija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Terminai reiškia laiką, nustatytą tam tikram proceso etapui užbaigti. Vieni terminai yra nustatyti teisės aktuose, kitus nustato teismai.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Be šeštadienių ir sekmadienių, Suomijoje švenčių dienomis laikomos šios dienos:

Naujieji metai (sausio 1 d.);

Trys karaliai (sausio 6 d.);

Didysis penktadienis (kilnojama);

Velykų sekmadienis (kilnojama);

Velykų pirmadienis (kilnojama);

Gegužės diena (gegužės 1 d.);

Šeštinės (kilnojama);

Sekminės (kilnojama);

Vasaros saulėgrįžos išvakarės (kilnojama);

Vasaros saulėgrįža (kilnojama);

Visų Šventųjų diena (kilnojama);

Nepriklausomybės diena (gruodžio 6 d.);

Kalėdų diena (gruodžio 25 d.);

Šv. Stepono diena (gruodžio 26 d.).

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Terminų apskaičiavimo taisyklės įtrauktos į Terminų įstatymą (suom. *määräaikalaki*) (25.4.1930/150). Terminų trukmės reglamentavimo nuostatos taip pat įtrauktos į Teismo proceso kodeksą (suom. *oikeudenkäymiskaari*) ir keletą kitų aktų.

4 Kai tam tikrą veiksmą ar formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Terminai paprastai pradedami skaičiuoti kitą dieną po įvykio, dėl kurio atliekamas veiksmas ar formalumas. Pavyzdžiui, testamentu užginčijimo terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po pranešimo apie testamentą.

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Dokumentų perdavimo ar įteikimo metodas terminų pradžiai poveikio neturi. Terminas pradedamas skaičiuoti tik įteikus pranešimą apie dokumentą.

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Kai terminas išreiškiamas dienomis po tam tikros datos, ši neįskaičiuojama. Pavyzdžiui, neįskaičiuojama diena, kurią įteikiamas pranešimas.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Nurodytas dienų skaičius apima visas kalendorines, ne tik darbo, dienas. Tačiau jeigu paskutinė termino diena sutampa su viena iš 2 klausime išvardytų dienų, terminas pratęsiamas iki kitos darbo dienos.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Terminai, išreikšti savaitėmis, mėnesiais ar metais po tam tikros datos, baigiami skaičiuoti tos datos pavadinimą ar skaičių atitinkančią savaitės ar mėnesio dieną. Jeigu tą mėnesį, kurį terminas turi baigtis, nėra atitinkamos datos, terminas baigiamas skaičiuoti paskutinę to mėnesio dieną.

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Žr. atsakymą į 8 klausimą.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Žr. atsakymą į 7 klausimą.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Terminai gali būti pratęsimi, jeigu pratęsimo poreikį galima pagrįsti. Pavyzdžiui, pratęsti teisme nagrinėjamos bylos terminus, gavęs prašymą, gali atitinkamas teismas. Ar pratęsti terminą, nusprendžia bylai priskirtas asmuo.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Teisme nagrinėjamos bylos šalis, pageidaujanti apeliacine tvarka apskusti apygardos teismo (suom. *kärjäoikeus*) sprendimą, turi ne vėliau kaip septintą dieną nuo apygardos teismo sprendimo priėmimo datos pranešti apie ketinimą pateikti apeliacinį skundą. Apeliacinio skundo pateikimo terminas yra trisdešimt dienų nuo apygardos teismo sprendimo priėmimo datos. Apeliacinio skundo pateikėjas turi pateikti savo apeliacinio skundo raštą apygardos teismo kanceliarijai ne vėliau kaip paskutinę termino dieną darbo valandomis.

Apeliacinio teismo (suom. *hovioikeus*) nutarčių apskundimo kasacine tvarka, prieš tai paprašius leidimo, terminas yra 60 dienų nuo apeliacinio teismo nutarties priėmimo datos. Kasacinio skundo pateikėjas ne vėliau kaip paskutinę termino dieną turi apeliacinio teismo kanceliarijai pateikti kasacinio skundo raštą, kuris turi būti adresuojamas Aukščiausiam Teismui (suom. *korkein oikeus*) ir prie kurio turi būti pridedamas prašymas leisti pateikti kasacinį skundą ir pats kasacinis skundas.

Jeigu apeliacinis skundas susijęs su byla, kurią apeliacinis teismas nagrinėjo pirmąja instancija, apeliacinio skundo pateikimo terminas yra trisdešimt dienų nuo apeliacinio teismo sprendimo priėmimo datos.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Terminų įstatyme nustatytų terminų sutrumpinti negalima. Dažniausiai teismas turi teisę savo nuožiūra nustatyti terminus konkrečioms veiksmams ir formalumams, taip pat minėtuosius terminus pratęsti. Kai kuriais atvejais teismai taip pat gali pratęsti apeliaciniams skundams nustatytus terminus.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Tokių vietų Suomijoje nėra, todėl tokia padėtis negali susidaryti.

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Paprastai terminų nesilaikymas kenkia jų nesilaikančiam proceso šaliai, taip ši proceso šalis gali prarasti savo teises byloje.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Universalios galimybės atkurti terminus nėra. Kai kuriais atvejais prašymą gali būti nustatytas naujas terminas. Tačiau taip būna itin retai.

Paskutinis naujinimas: 11/06/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija

neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitiktumas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Procesiniai terminai - Švedija

1 Kokių rūšių terminai taikomi civiliniame procese?

Civilinėse bylose taikomi kelių skirtingų rūšių terminai, taip pat Konstitucijoje nustatyti laiko tarpai. Pavyzdžiui, tai yra apeliacijos, skundo padavimo ir bylos nagrinėjimo atnaujinimo terminai (terminas, per kurį byla turi būti iškelta teisme). Taip pat yra nuostatų, kuriose paprasčiausiai nurodyta pareiga imtis priemonės, o terminą, per kurį ši pareiga turi būti įgyvendinama, tuomet nustato pats teismas; pvz., papildomos informacijos, įrodymų arba atsiliepimo į ieškinį pateikimo terminai.

2 Nedarbo dienų, numatytų 1971 m. birželio 3 d. Reglamente (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, sąrašas.

Šeštadieniai, sekmadieniai ir švenčių dienos yra ne darbo dienos.

Toliau nurodomos Švedijos švenčių dienos (Švenčių dienų įstatymas (1989:253); šved. *lagen om allmänna helgdagar*):

Naujųjų metų diena (sausio 1 d.);

Trys karaliai (sausio 6 d.);

Didysis penktadienis (paskutinis penktadienis prieš Velykas);

Velykų sekmadienis (pirmasis sekmadienis po pilnatis arba po kovo 21 d.);

Velykų antroji diena (diena po Velykų sekmadienio);

Kristaus žengimo į dangų šventė (šeštasis ketvirtadienis po Velykų sekmadienio);

Sekminės (septintasis sekmadienis po Velykų);

Švedijos nacionalinė diena (birželio 6 d.);

Vidurvasario šventė (šeštadienis tarp birželio 20 ir 26 d.);

Visų Šventųjų diena (šeštadienis tarp spalio 31 d. ir lapkričio 6 d.);

Kalėdos (gruodžio 25 d.);

Kalėdų antroji diena (gruodžio 26 d.).

3 Kokios yra bendrosios civilinio proceso terminų taisyklės?

Pagal pagrindinį terminus reglamentuojantį principą, kai teismas paveda asmeniui atlikti tam tikrą veiksmaž byloje, jam turi būti suteikiama pakankamai laiko šiam veiksmui atlikti (Švedijos teismo proceso kodekso (šved. *rättegångsbalken*) 32 skyriaus 1 straipsnis). Dažniausiai maksimalų suteikiamą laiką nustato teismas, kuris tokiu atveju turi nustatyti terminą, per kurį šaliai bus suteiktas priimtinas laiko tarpas reikalavimams įvykdyti.

Švedijos teismo proceso kodekse tik nedaugeliu atvejų yra nustatytas konkretus terminas. Tai iš esmės pasakytina apie terminus, per kuriuos turi būti paduodami apeliaciniai skundai dėl teismo sprendimo ar nutarties arba pateikiami prašymai atnaujinti bylos nagrinėjimą, arba kai kuriais atvejais – prašymai pakeisti terminą.

Asmuo, norintis paduoti apeliacinį skundą dėl apylinkės teismo sprendimo civilinėje byloje, turi tai padaryti per tris savaites nuo sprendimo paskelbimo.

Asmuo, norintis paduoti apeliacinį skundą dėl apylinkės teismo (šved. *tingsrätt*) nutarties civilinėje byloje, turi tai padaryti per tą patį terminą. Tačiau jeigu nagrinėjant bylą priimta nutartis nebuvo paskelbta teismo posėdyje ir teismas nenurodė, kada nutartis bus paskelbta, terminas apeliaciniam skundui paduoti pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią apeliantas gavo nutartį. Apeliaciniai skundai dėl apeliacinio teismo (šved. *hovrätt*) sprendimų arba nutarčių turi būti paduodami per keturių savaičių terminą (Švedijos teismo proceso kodekso 50 skyriaus 1 straipsnis, 52 skyriaus 1 straipsnis, 55 skyriaus 1 straipsnis ir 56 skyriaus 1 straipsnis).

Šalis, dėl kurios apylinkės teismas (šved. *tingsrätt*) priėmė sprendimą už akių, per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią jai buvo įteiktas sprendimas, gali prašyti atnaujinti bylos nagrinėjimą (Švedijos teismo proceso kodekso 44 skyriaus 9 straipsnis).

Jeigu apeliacinis skundas paliktas nenagrinėtas dėl to, kad apeliantas nedalyvavo apeliacinio teismo (šved. *hovrätt*) procese, per tris savaites nuo nutarties priėmimo apeliantas gali paprašyti teismo grąžinti bylą nagrinėti (Švedijos teismo proceso kodekso 50 skyriaus 22 straipsnis).

Jeigu šalis praleido apeliacinio skundo padavimo arba prašymo grąžinti bylą nagrinėti ar atnaujinti bylos nagrinėjimą pateikimo terminą, ji gali prašyti atnaujinti terminą. Prašymas turi būti pateikiamas per tris savaites nuo termino praleidimą pateisinančių aplinkybių išnykimo ir ne vėliau kaip per vienus metus nuo termino pabaigos (Švedijos teismo proceso kodekso 58 skyriaus 12 straipsnis).

Įvairūs terminai taikomi ir supaprastintame procese Švedijos vykdymo tarnyboje. Atsakovas bus įpareigojamas pastabas dėl pareiškimo pateikti per tam tikrą terminą nuo jo įteikimo. Išskyrus konkrečias aplinkybes, šis terminas negali būti ilgesnis nei dvi savaitės (Mokėjimo įsakymų ir teisinės pagalbos įstatymo (šved. *lagen om betalningsföreläggande och handräckning*) (1990:746) 25 straipsnis). Jeigu atsakovas ginčija pareiškimą, pareiškėjas per ne daugiau kaip keturias savaites nuo pranešimo apie prieštaravimą įteikimo dienos gali paprašyti perduoti bylą toliau nagrinėti apylinkės teismui (šved. *tingsrätt*) (34 straipsnis). Jeigu Švedijos vykdymo tarnyba priima nutartį byloje dėl mokėjimo įsakymo arba bendros teisinės pagalbos, atsakovas per vieną mėnesį nuo nutarties priėmimo dienos gali prašyti atnaujinti bylos nagrinėjimą (53 straipsnis). Dėl kitų tarnybos nutarčių apeliaciniai skundai gali būti paduodami per keturias savaites nuo nutarties priėmimo dienos (55–57 straipsniai).

4 Kai tam tikrą veiksmaž formalumą reikia atlikti per nustatytą laiką, kada pradedamas skaičiuoti terminas?

Jeigu veiksmas turi būti atliktas per nustatytą terminą, jis paprastai pradedamas skaičiuoti nutarties arba įsakymo priėmimo dieną. Tačiau tais atvejais, kai šaliai turi būti įteiktas dokumentas, terminas nepradedamas skaičiuoti, kol šalis jo negauna (įteikimo data).

5 Ar dokumentų perdavimo ar įteikimo būdas (dokumentą asmeniškai įteikia antstolis arba pašto darbuotojas) gali turėti įtakos termino eigos pradžiai arba ją pakeisti?

Tais atvejais, kai šaliai turi būti įteiktas dokumentas, terminas nepradedamas skaičiuoti, kol šalis jo negauna (įteikimo data).

6 Jeigu termino eiga prasideda nuo įvykio, ar diena, kurią įvyko tas įvykis, į terminą įskaičiuojama?

Kai termino pradžios data yra nutarties arba įsakymo priėmimo data, terminas, per kurį turi būti atliktas nutartyje arba įsakyme nurodytas veiksmas, dažnai nurodomas konkrečia data. Tačiau kartais terminas, per kurį turi būti atliktas veiksmas, taip pat nustatomas nurodant tam tikrą dienų, savaičių, mėnesių arba metų skaičių; šiuo atveju terminas visada turi pradžią. Kai termino pradžios data yra įteikimo data, terminas veiksmui atlikti visada nurodomas dienomis, savaitėmis, mėnesiais arba metais nuo įteikimo dienos, t. y. nuo tos dienos, kurią šalis gauna dokumentą.

7 Kai terminas išreikštas dienomis, skaičiuojamos kalendorinės ar darbo dienos?

Jeigu terminas skaičiuojamas dienomis, nurodytų dienų skaičius yra ne tik darbo, bet ir kalendorinės dienos.

8 Kaip skaičiuojamas savaitėmis, mėnesiais arba metais išreikštas terminas?

Jeigu veiksmas turi būti atliktas per nustatytą terminą, jis paprastai pradedamas skaičiuoti nuo sprendimo arba įsakymo priėmimo dienos. Tačiau tais atvejais, kai šaliai turi būti įteiktas dokumentas, terminas nepradedamas skaičiuoti, kol šalis jo negauna (įteikimo data).

9 Kada baigiasi savaitėmis, mėnesiais arba metais skaičiuojamas terminas?

Įstatyme nustatytų terminų skaičiavimo įstatyme (šved. *lag om beräkning av lagstadgad*) (1930:173) nustatyta, kad tais atvejais, kai terminai skaičiuojami savaitėmis, mėnesiais arba metais, paskutinė termino diena yra diena, kuri pagal savo pavadinimą arba mėnesio dienos skaičių atitinka dieną, kurią prasidėjo terminas. Jeigu paskutinis termino mėnuo neturi tokios dienos, paskutine termino diena yra laikoma paskutinė mėnesio diena.

Jeigu diena, iki kurios turi būti atliktas veiksmas, yra šeštadienis, sekmadienis arba kita šventės diena (žr. 2 klausimą), Vidurvasario šventės išvakarės (diena prieš Vidurvasario šventę), Kūčios (gruodžio 24 d.) arba Naujųjų metų išvakarės (gruodžio 31 d.), terminas veiksmui atlikti pratęsiamas iki kitos darbo dienos. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai terminas pradedamas skaičiuoti įteikimo dieną.

Kai taikytinas 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles, taikomos šio reglamento nuostatos.

10 Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį, valstybinių švenčių dieną arba kitą nedarbo dieną, ar jis pratęsiamas iki pirmos po jos einančios darbo dienos?

Jeigu diena, iki kurios turi būti atliktas veiksmas, yra šeštadienis, sekmadienis arba kita švenčių diena (žr. 2 klausimą), Vidurvasario šventės išvakarės (diena prieš Vidurvasario šventę), Kūčios (gruodžio 24 d.) arba Naujųjų metų išvakarės (gruodžio 31 d.), terminas veiksmui atlikti pratęsiamas iki kitos darbo dienos. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai terminas pradedamas skaičiuoti įteikimo dieną.

11 Ar tam tikroms aplinkybėms terminai gali būti pratęsimi? Kokiomis sąlygomis?

Nėra nustatyta konkrečių terminų pratęsimo taisyklių tais atvejais, kai šalis gyvena, yra įsisteigusi arba kitaip įsikūrusi už Švedijos ribų arba atokiame regione. Tačiau, kaip minėta, daugeliu atvejų teismas pats nustatys bet kurio termino trukmę ir tokiu atveju užtikrins, kad šaliai būtų suteikta pakankamai laiko veiksmui atlikti.

12 Kokie skundų padavimo terminai?

Apeliaciniai skundai dėl teismo sprendimų arba nutarčių paprastai turi būti paduodami per tris arba keturias savaites.

13 Ar teismai gali pakeisti terminus, visų pirma atvykimo į teismą terminus, arba nustatyti specialų atvykimo į teismą terminą?

Jeigu terminas yra nustatytas įstatyme (pvz., terminas apeliaciniam skundui paduoti), jo negalima nei sutrumpinti, nei pratęsti. Jeigu šaliai buvo nurodyta atvykti į teismą arba atlikti kokį nors kitą veiksmą, teismas, nustatydamas naują terminą, gali jį pratęsti. Ypatingais atvejais teismas bet kada gali atšaukti planuotą posėdį arba nustatyti ankstesnę posėdžio datą. Tačiau šalims turi būti suteikta pakankamai laiko pasirengti.

14 Jeigu asmeniui, gyvenančiam toje vietoje, kurioje jam būtų pratęstas terminas, apie veiksmą, kurį jis turi atlikti, pranešama toje vietoje, kurioje gyvenantiems asmenims terminas nepratęsiamas, ar šis asmuo praranda galimybę pasinaudoti pratęstu terminu?

Ne (žr. 11 klausimą).

15 Kokios terminų nesilaikymo pasekmės?

Įsakymų ir pan. įvykdymo terminai

Jeigu ieškovas nesilaiko įsakymo pateikti papildomos su jo prašymu įteikti šaukimą susijusios informacijos arba jeigu yra kokių nors kitų kliūčių nagrinėti bylą, ieškinyis atmetamas. Jeigu atsakovas nepateikia atsiliepimo į ieškinį, dėl jo gali būti priimtas sprendimas už akių. Jeigu įsakymas neįvykdomas laiku, teismas vis tiek gali priimti sprendimą.

Neatvykimas į teismą

Bylose, kurios gali būti išspręstos sudarius taikos sutartį (pvz., komerciniai ginčai), vienai iš šalių neatvykus į apylinkės teismą (šved. *tingsrätt*), jis gali priimti sprendimą už akių. Kitais atvejais gali būti paskirtos baudos. Tačiau tais atvejais, kai bylos negalima išspręsti sudarant taikos sutartį (pvz., šeimos bylos), ieškovui neatvykus į teismą ieškinyis gali būti atmetamas, o neatvykusi priešinga šalis gali būti nubausta bauda arba atvesdinta į teismą. Jeigu ieškovas neatvyksta į bylos nagrinėjimą apeliaciniame teisme, apeliacinis skundas gali būti paliktas nenagrinėtas. Jeigu neatvyksta priešinga šalis, jai gali būti skirta bauda.

Terminas apeliaciniam skundui paduoti

Jeigu šalis apeliacinį skundą paduoda per vėlai, skundas bus atmetamas.

16 Jeigu terminas pasibaigia, kokiomis teisių gynimo priemonėmis gali pasinaudoti jį praleidusios šalys?

Jeigu terminas nėra nustatytas įstatyme, šalis prieš jam pasibaigiant turi kreiptis į teismą dėl vėlavimo ir prašyti pratęsti terminą. Jeigu terminas pasibaigė ir teismas vėliau ėmėsi veiksmų, pvz., priėmė sprendimą byloje, yra įvairių įprastų ir išimtinių priemonių, kurių šalis gali imtis. Šiomis priemonėmis gali būti siekiama arba atnaujinti baigtos bylos nagrinėjimą, arba – tam tikroms aplinkybėms – pakeisti terminą (žr. 3 klausimą).

Paskutinis naujinimas: 09/09/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.